

F121

SVT

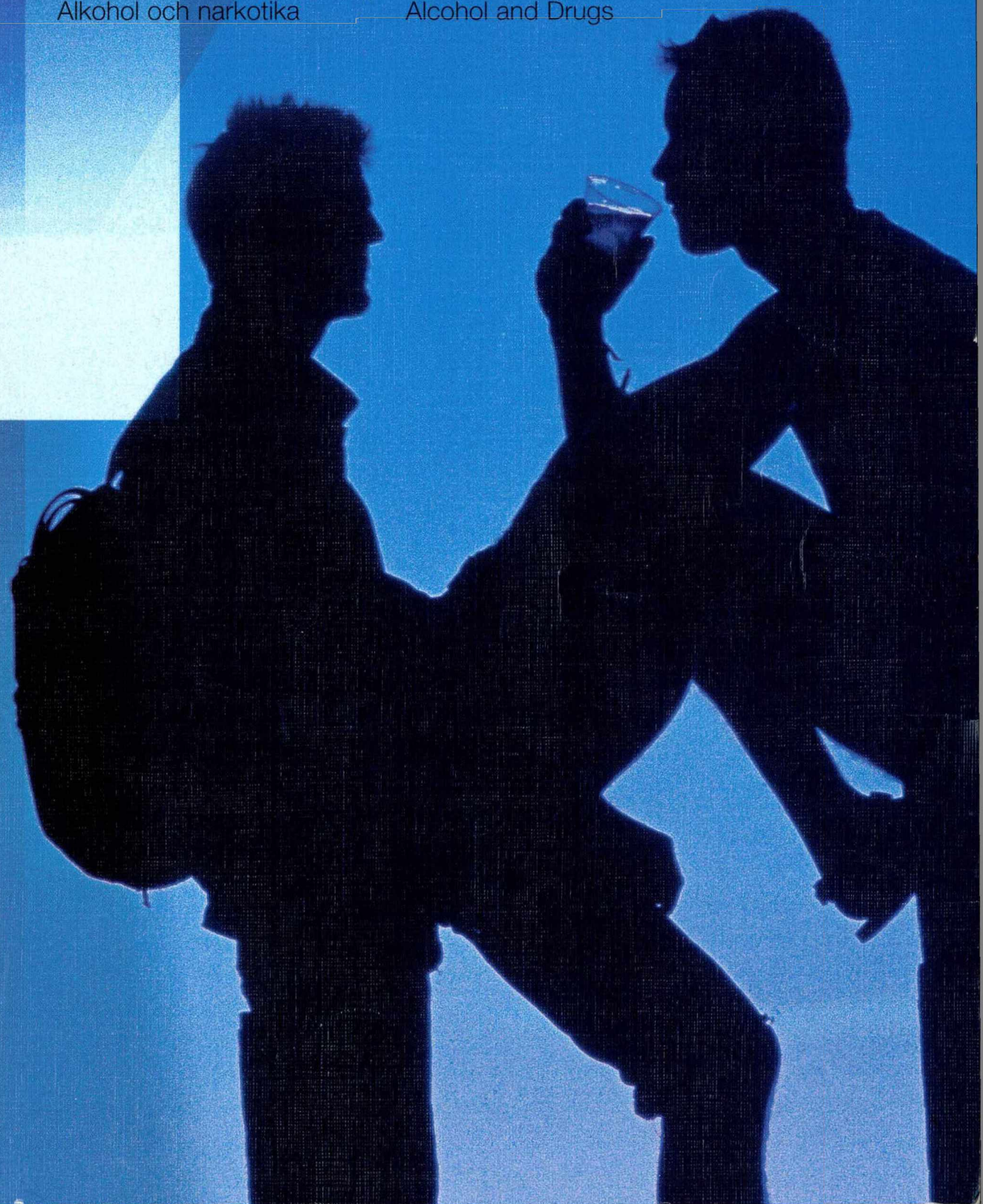
osiaaliturva
998:2
ocialskydd
ocial security

Päihdetilastollinen vuosikirja 1998

Alkoholi ja huumeet

**Rusmedelsstatistisk
årsbok 1998**
Alkohol och narkotika

**Intoxicants statistical
yearbook 1998**
Alcohol and Drugs

SOSIAALI- JA TERVEYSALAN TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISKESKUS
FORSKNINGS- OCH UTVECKLINGSCENTRALEN FÖR SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDEN
NATIONAL RESEARCH AND DEVELOPMENT CENTRE FOR WELFARE AND HEALTH

F12.1

15 -01- 1999

STAKES

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
National Research and Development Centre for Welfare and Health

SVT

Sosiaaliturva 1998:2
Socialskydd
Social security

Päihdetilastollinen vuosikirja 1998

Alkoholi ja huumeet

Rusmedelsstatistisk årsbok 1998

Alkohol och Narkotika

Intoxicants statistical yearbook 1998

Alcohol and drugs

Tiedustelut – Förfrågningar- For further information
Ritva Hein (09) 3967 2494
Ari Virtanen (09) 3967 2378
Satu Vuorijoki (09) 3967 2454
Lennart Wahlfors/STTV (09) 3967 2717

Taitto – Lay-out: Sirpa Virtanen
Kansikuva – Omslagsbild: Gorilla/Nana Reimers

ISBN 951-33-0615-1
ISSN 0785-4625 (Sosiaaliturva)
ISSN 1455-7444

Gummerus Kirjapaino Oy
Jyväskylä 1998

SVT

Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

PÄIHDETILOSTOLLINEN VUOSIKIRJA 1998

Alkoholi ja huumeet

Päihdetilastollinen vuosikirja 1998 on päihdealan yleisteos, joka antaa kokonaiskuvan Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä päihdetilanteen kehityksestä. Sen lisäksi se sisältää tietoja myös muista maista.

Päihdetilastollinen vuosikirja ilmestyy nyt toisena vuosikertana. Alkoholijärjestelmän muutoksesta vuoden 1995 alussa on esitetty tarkempi kuvaus vuoden 1997 vuosikirjassa. Päihdetilastollinen vuosikirja on jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle, mutta sen sisältöä on laajennettu käsittämään myös huumausaineet ja päihdetarkoitukseen käytetyt lääkkeet.

Päihdetilastollinen vuosikirja tehdään Stakesin Tilastot ja rekisterit -yksikön sekä Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen yhteistyönä. Vuosikirjan vastaavina toimittajina ovat olleet Stakesista kehittämisspäällikkö Ritva Hein ja suunnittelija Pirjo Kuitunen sekä STTV:stä tietohallintopäällikkö Lennart Wahlfors. Julkaisun laadintaan ovat osallistuneet STTV:ssä erikoissuunnittelija Pirjo Suomi ja ylitarkastaja Per-Erik Teckenberg ja Stakesissa erikoissuunnittelija Ari Virtanen ja suunnittelijat Aulikki Anttonen, Reijo Sund, Sirpa Virtanen ja Satu Vuorjoki.

Helsingissä, marraskuussa 1998

Olli Nylander

Ritva Hein

RUSMEDELSSTATISTISK ÅRSBOK 1998

Alkohol och narkotika

Rusmedelsstatistisk årsbok 1998 är ett allmänt verk om rusmedel och ger en helhetsbild av alkohol- och narkotikasituationen samt av rusmedelssituationens utveckling i Finland. Därtill innehåller årsboken även uppgifter om situationen i andra länder

Rusmedelsstatistisk årsbok utkommer nu för andra året. Om ändringen i alkoholsystemet i början av 1995 har en noggrannare beskrivning getts i årsboken av 1997. Rusmedelsstatistisk årsbok är en fortsättning på den tidigare alkoholstatistiska årsboken vilken Alko har publicerat sedan år 1932. Årsbokens innehåll har utvidgats att även omfatta narkotika och läkemedel som används som rusmedel.

Rusmedelsstatistisk Årsbok görs i samarbete med enheten för statistik och register vid Stakes och Produkttillsynscentralen för social- och hälsovård (STTV). Ansvariga redaktörer för årsboken är utvecklingschef Ritva Hein och planerare Pirjo Kuitunen vid Stakes och dataadministrationschef Lennart Wahlfors vid STTV. Publikationen har utarbetats av specialplanerare Pirjo Suomi och överinspektör Per-Erik Teckenberg (STTV) och planerare Ari Virtanen och planerare Aulikki Anttonen, Reijo Sund, Sirpa Virtanen och Satu Vuorjoki (Stakes).

Helsingfors, i november 1998

Olli Nylander

Ritva Hein

INTOXICANTS STATISTICAL YEARBOOK 1998

Alcohol and Drugs

The Intoxicants Statistical Yearbook 1998 gives an overview of the drug and alcohol situation in Finland and discusses the developments in the intoxicant situation. It also contains information on other countries:

This is the second time the Intoxicants Statistical Yearbook is published. The changes having taken place in the alcohol policy system in early 1995 are more closely described in the 1997 Yearbook. The Intoxicants Statistical Yearbook replaces the Alcohol Statistical Yearbook published by ALKO Ltd, the Finnish alcohol monopoly, since 1932. The Yearbook has been expanded to comprise narcotics and medicines used as narcotics.

The Yearbook resulted from collaboration between the Statistics, Registers and Information Systems Unit at the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) and the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV). The editors in charge were Development Manager Ritva Hein and Planner Pirjo Kuitunen of STAKES and Chief of Data Administration Lennart Wahlström of STTV. The following persons participated in the compilation of the Yearbook: Systems Analyst Pirjo Suomi and Senior Officer Per-Erik Teckenberg of STTV and Senior Planner Ari Virtanen and Planners Aulikki Anttonen, Reijo Sund, Sirpa Virtanen and Satu Vuorjoki of STAKES.

In Helsinki, November 1998

Olli Nylander

Ritva Hein

SISÄLLYS:

Alkusanat

Yleiskatsaus

<i>1. Alkoholiolojen kehitys</i>	11
1.1 Alkoholipolitiikan peruslinja	11
1.2 Alkoholijuomien kulutuksen kehitys	12
1.3 Alkoholijuomien käytön laajuus	13
1.4 Alkoholijuomien kulutuksesta aiheutuvat haitat	13
1.5 Alkoholitalous	14
<i>2. Huumeolojen kehitys</i>	15
2.1 Huumausainepolitiikan peruslinja	15
2.2 Huumeiden käytön laajuus	15
2.3 Huumeiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia	16
<i>3. Lupa- ja valvontakäytännöt</i>	18
3.1 Vähittäismyynti	18
3.2 Anniskelu	19
3.3 Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö	20
3.4 Mainonta	21

Käytetyt käsitteet 44

Tilastoaineisto ja tietosisältö 53

Taulukot 59

Päihteiden kulutus ja käyttö

Alkoholijuomien kulutus	59
1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohden	60
2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina	60
3. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohden vuosina 1988-1997	61
4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1988-1997	62
5. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1988-1997	63
6. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1988-1997	64
7. Alkoholijuomien kulutuksen arvo vuosina 1988-1997	65
8. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen arvo vuosina 1988-1997	66
9. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen arvo vuosina 1988-1997	67
10. Alkoholijuomien kulutuksen määrä vuosina 1988-1997	68
11. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä vuosina 1988-1997	69
12. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä vuosina 1988-1997	70
13. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohden maakunnittain vuonna 1996	72
14. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 1996	73
15. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 1996	74
16. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 1996	75
17. Alkoholijuomien kulutuksen arvo maakunnittain vuonna 1996	76
18. Alkoholijuomien kulutuksen määrä maakunnittain vuonna 1996	77
19. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä maakunnittain vuonna 1996	78
20. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä maakunnittain vuonna 1996	79
21. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohden 100 %:n alkoholina eräissä maissa vuosina 1992-1996	81
22. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohden juomaryhmittäin eräissä maissa vuonna 1996	82
Alkoholin käyttö	83
23. Raittiiden osuus sukupuolen ja iän mukaan	83
24. Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12-18-vuotiaat	85

Huumeiden käyttö	86
25. Huumeita kokeilleiden osuus varusmiehistä	87
26. Huumetarjonnan kohtaaminen Suomessa vuonna 1996	87
27. Kannabista kokeilleet tai käyttäneet ikäryhmittäin vuosina 1992 ja 1996, osuus-%	87
28. Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien määrä Suomessa ja pääkaupunkiseudulla vuonna 1995	88
29. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä EU-maissa	88
<i>Päihteen käyttöön liittyviä haittavaikutuksia</i>	
Päihderikollisuus	91
30. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 1993-1997	91
31. Liikennejuopumustapaukset vuosina 1993-1997	92
32. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 1997	94
33. Väkivaltarikollisuus vuosina 1993-1997	95
34. Huumausainerikollisuus vuosina 1980 - 1997	96
35. Takavarikoidut huumausaineet, kg, vuosina 1983-1997	97
36. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä vuosina 1992-1997	97
37. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset vuosina 1993-1997	98
Sairaalahoito	100
38. Alkoholisairauksien hoitojaksot vuosina 1990-1997	100
39. Huumesairauksien hoitojaksot vuosina 1990-1997	102
40. Päihdesairauksien hoitojaksot 1000 asukasta kohden maakunnittain vuonna 1996	105
Säilönnöt	106
41. Päihtyneiden säilönnöt maakunnittain vuosina 1996-1997	106
Päihdehuolto	107
42. Päihdehuollon erityispalvelut vuosina 1993-1997	107
43. Päihdehuollon laitoksissa hoidetut asiakkaat vuonna 1996	108
44. Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa vuonna 1996	108
45. Päihdehuollon huumehoitoasiakkaiden päihdekäyttö vuonna 1996	109
46. Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ja nuoret sekä avohuollon piirissä olleet v. 1992-1997	109
Päihde-eläkkeet	110
47. Alkoholisairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1993-1997	110
48. Huumesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1993-1997	111
Päihdekuolemat	112
49. Alkoholin käytön seurauksena kuolleet vuosina 1993-1996	112
50. Alkoholisairauksiin kuolleet vuosina 1992-1996	113
51. Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella vuosina 1989-1996	113
<i>Alkoholijuomien kulutuksen säätely</i>	
Hinnat	115
52. Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksejä vuosina 1988-1997	115
53. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 1988-1997	116
Jakeluverkosto	117
54. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto vuosina 1988-1997	117
55. Alkoholijuomien anniskeluverkosto vuosina 1988-1997	118
Valvonta	119
56. Väkiiviinan käyttökohteiden valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1988-1997	119
57. Vähittäismyyntiin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1988-1997	119
58. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1988-1997	120
59. Mainonnan valvonta vuosina 1996-1997	121
Työllisyys	122
60. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt	122
61. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1988-1997	123

Talous	124
62. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista vuosina 1988-1997	124
63. Valtion alkoholitulot vuosina 1993-1997	125
64. Päihdehuollon menot ja tulot vuosina 1993-1996	125
65. Haittakustannukset pääryhmittäin vuonna 1995, milj.mk	126
Tuotanto	128
66. Alkoholijuomien valmistus vuosina 1991-1997	128
67. Alkoholittomien juomien valmistus vuosina 1995-1997	128
68. Väkiiviinan valmistus 100 %:n alkoholina vuosina 1991-1997	128
Kauppa	129
69. Väkiiviinan kotimainen myynti vuosina 1988-1997	129
70. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 1993-1997	130
71. Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina vuosina 1988-1997	131
72. Alkoholijuomien myynti vuosina 1988-1997	132
73. Alkoholijuomien tuonti vuosina 1985-1997	133
74. Alkoholijuomien vienti vuosina 1985-1997	134

Kuviot

<i>Alkoholijuomien kulutus</i>	59
Kuvio 1. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohden	59
Kuvio 2. Alkoholijuomien kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina	59
Kuvio 3. Alkoholijuomien kulutus Suomessa 100 %:n alkoholina asukasta kohden	60
Kuvio 4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohden maakunnittain vuonna 1996	71
Kuvio 5. Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohden vuonna 1996	80
<i>Alkoholin käyttö</i>	83
Kuvio 6. Nuorten alkoholijuomien käyttö ikäryhmittäin	83
Kuvio 7. Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovat 12-18-vuotiaat	84
<i>Huumeiden käyttö</i>	86
Kuvio 8. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä EU-maissa	86
Kuvio 9. Kannabista käyttäneiden osuudet vuosina 1992 ja 1996	89
Kuvio 10. Kannabista kokeilleiden nuorten osuudet Helsingissä	89
<i>Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia</i>	90
Kuvio 11. Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1991 ja 1995	90
Kuvio 12. Alkoholijuomien kulutus ja haitat	90
<i>Päihteiden käyttöön liittyvä sairaalahoito</i>	99
Kuvio 13. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla	99
Kuvio 14. Päihdesairauksien hoitojaksot 1 000 asukasta kohden maakunnittain vuonna 1996	104
<i>Alkoholijuomien kulutuksen säätely</i>	114
Kuvio 15. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä	114
Kuvio 16. Alkoholijuomien jakeluverkosto	114
<i>Alkoholijuomien tuotanto ja kauppa</i>	127
Kuvio 17. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet	127
LIITE: Päihdelait	135

INNEHÅLL:

Förord

Allmän översikt

1. <i>Alkohollägets utveckling</i>	22
1.1 Alkoholpolitikens grundlinje	22
1.2 Alkoholkonsumtionens utveckling	23
1.3 Alkoholdryckskonsumtionens omfattning	24
1.4 Skadeverkningar till följd av alkoholkonsumtion	24
1.5 Alkoholekonomi	25
2. <i>Narkotikalägets utveckling</i>	26
2.1 Grundlinjen i narkotikapolitiken	26
2.2 Narkotikabrukets omfattning	26
2.3 Skadeverkningar i anslutning till narkotikabruk	27
3. <i>Tillstånds- och övervakningsfrågor</i>	29
3.1 Detaljhandel	29
3.2 Servering	30
3.3 Tillverkning, import, partiförsäljning och teknisk användning	31
3.4 Reklam	32

Använda begrepp 47

Statistiskt material och innehåll 54

Tabeller 59

Konsumtion och bruk av rusmedel

Alkoholkonsumtion	59
1. Total alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare	60
2. Icke statistikförd alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol	60
3. Alkoholkonsumtion per invånare åren 1988-1997	61
4. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol åren 1988-1997	62
5. Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol åren 1988-1997	63
6. Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol åren 1988-1997	64
7. Värde av alkoholkonsumtion åren 1988-1997	65
8. Värde av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1988-1997	66
9. Värde av alkoholkonsumtion genom servering åren 1988-1997	67
10. Volym av alkoholkonsumtion åren 1988-1997	68
11. Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1988-1997	69
12. Volym av alkoholkonsumtion genom servering åren 1988-1997	70
13. Alkoholkonsumtion per invånare, landskap, år 1996	72
14. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol, landskap år 1996	73
15. Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol, landskap år 1996	74
16. Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol, landskap år 1996	75
17. Värde av alkoholkonsumtion, landskap år 1996	76
18. Volym av alkoholkonsumtion, landskap år 1996	77
19. Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel, landskap år 1996	78
20. Volym av alkoholkonsumtion genom servering, landskap år 1996	79
21. Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder åren 1992-1996	81
22. Alkoholkonsumtion per invånare i några länder, per dryckesgrupp år 1996	82
Bruk av alkohol	83
23. Antalet nykterister enligt ålder och kön	83
24. Individer som dricker alkohol minst en gång om veckan, 12-18 åriga	85

Bruk av narkotika	86
25. Andel av värnpliktiga som prövat på narkotika	87
26. Bemötande av narkotikautbudet i Finland år 1996	87
27. Individer som prövat på eller använt cannabis enligt åldersgrupp åren 1992 och 1996, andel-%	87
28. Antalet användare av amfetamin och opiater i Finland och huvudstadsområdet år 1995	88
29. Experimentering med eller användning av cannabis i några EU-länder	88
 <i>Skadeverkningar i anslutning till användning av rusmedel</i>	
Rusmedelsbrott	91
30. Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada åren 1992-1996ic accidents in 1993-1997	91
31. Fall av trafiknykterhetsbrott åren 1993-1997	92
32. I vägtrafikolyckorna dödade och skadade, alkoholfall år 1997	94
33. Våldsbrott åren 1993-1997	95
34. Narkotikabrottslighet åren 1980 - 1997	96
35. Narkotikabeslag, kg, åren 1983-1997	97
36. Tullbeslagen av alkohol- och sprit (liter) åren 1993-1997	97
37. Brott mot alkohollagstiftningen åren 1993-1997	98
Sjukhusvård	100
38. Alkoholbetingade sjukdomar, vårdfall åren 1990-1997	100
39. Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdfall åren 1990-1997	102
40. Vårdperioder för rusmedelssjukdomar, per 1000 invånare efter landskap, år 1996	105
Omhändertagandena	106
41. Omhändertagandena av berusade, efter landskap, åren 1996-1997in 1996-1997	106
Missbrukarvård	107
42. Missbrukarvården åren 1993-1997	107
43. Klienter i anstalter för missbrukare år 1996	108
44. Vårdperioder i anstalter för missbrukare år 1996	108
45. Narkotika användning av narkomaner vid rusmedelvården år 1996	109
46. Barnskyddsbarn och unga personer ocn barn och unga i öppenvård under åren 1992-1997	109
Rusmedelspensioner	110
47. På grund av alkoholbetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga, åren 1993-1997	110
48. På grund av narkotikabetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga, åren 1993-1997	111
Rusmedelsdödsfall	112
49. Dödsfall till följd av alkohol åren 1993-1996	112
50. Dödsfall i alkoholbetingade sjukdomar åren 1992-1996	113
51. Narkotikadödlighet på basis av obduktionsfynd åren 1989-1996	113
 <i>Reglering av alkoholkonsumtionen</i>	
Prisen	115
52. Nominella prisindex för alkoholkonsumtion åren 1988-1997	115
53. Realprisindex för alkoholkonsumtion åren 1988-1997	116
Nätet för distribution	117
54. Distributionsnät för detaljhandel av alkoholdrycker åren 1988-1997	117
55. Distributionsnät för servering av alkoholdrycker åren 1988-1997	118
Kontroll	119
56. Åtgärder i samband med kontroll av spritförbrukningen åren 1988-1997	119
57. Åtgärder i samband med kontroll av detaljhandel åren 1988-1997	119
58. Åtgärder i samband med serveringskontroll åren 1988-1997	120
59. Reklam tillsyn åren 1996-1997	121
Sysselsättningen	122
60. Anställda inom alkoholindustrin och handel	122
61. Restaurangernas personal åren 1988-1997	123

Ekonomi	124
62. Konsumenternas alkoholutgifter enligt distributionsväg och deras andel av de privata konsumtionsutgifterna åren 1988-1997	124
63. Statens alkoholintäkter åren 1993-1997	125
64. Rusvårdens utgifter och inkomster åren 1993-1996	125
65. Skadekostnader per huvudgrupp år 1995, miljoner mark	126
Produktion	128
66. Tillverkning av alkoholdrycker åren 1991-1997	128
67. Tillverkning av alkoholfria drycker åren 1995-1997	128
68. Tillverkning av sprit i 100 %-ig alkohol åren 1991-1997	128
Handel	129
69. Försäljning av sprit inom landet åren 1988-1997	129
70. Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp åren 1993-1997	130
71. Försäljning av alkoholdrycker enligt distributionsväg i 100 %-ig alkohol åren 1988-1997	131
72. Försäljning av alkoholdrycker åren 1988-1997	132
73. Import av alkoholdrycker åren 1985-1997	133
74. Export av alkoholdrycker åren 1985-1997	134

Diagram:

<i>Alkoholkonsumtion</i>	59
Diagram 1. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare	59
Diagram 2. Fördelning av alkoholkonsumtionen per dryckesgrupp i 100 %-ig alkohol	59
Diagram 3. Alkoholkonsumtion per invånare i Finland i 100 %-ig alkohol	60
Diagram 4. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare, landskap, år 1996	71
Diagram 5. Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder år 1996	80
<i>Bruk av alkohol</i>	83
Diagram 6. Ungdomar som konsumerar alkohol enligt åldersgrupp	83
Diagram 7. Individer som dricker alkohol minst en gång i månad, 12-18-åriga	84
<i>Bruk av narkotika</i>	86
Diagram 8. Experimentering med eller användning av cannabis i några EU-länder	86
Diagram 9. Andelar av användare av cannabis åren 1992 och 1996	89
Diagram 10. Ungdomar i Helsingfors som prövat på cannabis	89
<i>Skadeverkningar i anslutning till användning av rusmedel</i>	90
Diagram 11. Missbrukarklienter inom social- och hälsovården åren 1991 och 1995	90
Diagram 12. Alkoholkonsumtion och skadeverkningar	90
<i>Rusmedelsbetingad sjukhusvård</i>	99
Diagram 13. Vårdperioderna i sjukhusens bäddavdelningar	99
Diagram 14. Vårdperioder för rusmedelssjukdomar, per 1000 invånare, landskap, år 1996	104
<i>Reglering av alkoholkonsumtionen</i>	114
Diagram 15. Realprisindex för alkoholkonsumtion	114
Diagram 16. Nätet för distribution av alkoholdrycker	114
<i>Produktion och handel av alkoholdrycker</i>	127
Diagram 17. Ramen av alkoholproduktionen och -handeln	127

BILAGA: Lagar med rusmedel	138
-----------------------------------	-----

CONTENTS:

Foreword

Overview

<i>1. Trends in the alcohol situation</i>	33
1.1 Alcohol policy guidelines	33
1.2 Trends in the consumption of alcohol	34
1.3 Extent of the use of alcohol	35
1.4 Negative effects of alcohol consumption	35
1.5 Alcohol economy	36
<i>2. Trends in the drug situation</i>	37
2.1 The basis of drug policy	37
2.2 The extent of drug use	37
2.3 Detrimental effects of drugs	38
<i>3. Licensing and control</i>	40
3.1 Retail sale	40
3.2 Licensed serving	41
3.3 Production, import, wholesale and technical use	42
3.4 Advertising	43

Concepts used in this publication	50
--	----

Statistical material and data content	55
--	----

Tables	59
---------------	----

Consumption and use of intoxicants

Consumption of alcoholic beverages	59
1. Total consumption of alcoholic beverages per inhabitant, 100 % alcohol	60
2. Non-statistical consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol	60
3. Consumption of alcoholic beverages per capita in 1988-1997	61
4. Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, in 1988-1997	62
5. Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, in 1988-1997	63
6. Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, in 1988-1997	64
7. Value of consumption of alcoholic beverages in 1988-1997	65
8. Value of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1988-1997	66
9. Value of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1988-1997	67
10. Volume of consumption of alcoholic beverages in 1988-1997	68
11. Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1988-1997	69
12. Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1988-1997	70
13. Consumption of alcoholic beverages per capita, by province, in 1996	72
14. Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, by province, in 1996	73
15. Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, by province, in 1996	74
16. Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, by province, in 1996	75
17. Value of consumption of alcoholic beverages, by province, in 1996	76
18. Volume of consumption of alcoholic beverages, by province, in 1996	77
19. Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets, by province, in 1996	78
20. Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving, by province, in 1996	79
21. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 1992-1996	81
22. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, by type of beverages, in 1996	82
Use of alcohol	83
23. Prevalence of abstainers, men and women by age groups	83
24. Individuals drinking alcohol at least once a week, 12-18-year-olds	85

Use of narcotics	86
25. Experimental use of drugs among conscripts	87
26. Encounters with drug supply in Finland in 1996	87
27. Experimental or habitual use of cannabis by age group in 1992 and 1996, share-%	87
28. Number of amphetamine and opiate users in Finland and in the Greater Helsinki Area in 1995	88
29. Experimental or habitual use of cannabis in some EU-countries	88
<i>Detrimental effects related to the use of intoxicants</i>	
Crimes involving intoxicants	91
30. Alcohol-related cases involving personal injury in road traffic accidents in 1993-1997	91
31. Cases of road temperance offences in 1993-1997	92
32. Persons killed or injured in accidents under the influence of alcohol in 1997	94
33. Violent crimes in 1993-1997	95
34. Drug-related criminality in 1980-1997	96
35. Drug seizures, kg, in 1983-1997	97
36. Alcohol and spirit seizures by Customs (litres) in 1993-1997	97
37. Offences against the Alcohol Act in 1993-1997	98
Hospital treatment	100
38. Alcohol-related illnesses, hospital care periods in 1990-1997	100
39. Drug-related illnesses, hospital care periods in 1990-1997	102
40. Intoxicant-related hospital care periods, per 1000 inhabitant by province, in 1996	105
Taken in custody	106
41. Number of cases taken in custody for drunkenness, by province, in 1996-1997	106
Welfare of intoxicant abusers	107
42. Welfare for substance abusers, in 1993-1997	107
43. Clients in institutional care for substance abusers in 1996	108
44. Care periods in institutional care for substance abusers in 1996	108
45. Intoxicants used by drug users visiting intoxicant abuse clinics in 1996	109
46. Placements of children and young persons in substitute and non-institutional care in 1992-1997	109
Intoxicant-related pensions	110
47. Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of alcohol-related illnesses, in 1993-1997	110
48. Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of drug-related illnesses, in 1993-1997	111
Intoxicant-related deaths	112
49. Alcohol-related deaths, in 1993-1996	112
50. Deaths of alcohol-related illnesses in 1992-1996	113
51. Deaths associated with classical drug findings in autopsies in 1989-1996	113
<i>Regulating the consumption of alcoholic beverages</i>	
Prices	115
52. Nominal price indices for consumption of alcoholic beverages in 1988-1997	115
53. Real price indices for consumption of alcoholic beverages in 1988-1997	116
Distribution network	117
54. Distribution network for alcoholic beverages through retail outlets in 1988-1997	117
55. Distribution network for alcoholic beverages through licensed serving in 1988-1997	118
Control	119
56. Control of sale and use of industrial ethyl alcohol in 1988-1997	119
57. Control measures related to sale through retail outlets in 1988-1997	119
58. Control measures related to licensing supervision in 1988-1997	120
59. State Control of Alcohol Advertising in 1996-1997	121
Employment	122
60. Persons employed by the alcohol industry and trade	122
61. Personnel at licensed premises in 1988-1997	123

Economy	124
62. Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure in 1988-1997	124
63. State revenues from alcohol in 1993-1997	125
64. Expenditure and revenue of the welfare of intoxicant abusers in 1993-1996	125
65. Costs of detrimental effects by main category in 1995 in FIM million	126
Production	128
66. Production of alcoholic beverages in 1991-1997	128
67. Production of non-alcoholic beverages in 1995-1997	128
68. Production of industrial ethyl alcohol, 100 % alcohol, in 1991-1997	128
Sale	129
69. Domestic sales of industrial ethyl alcohol in 1988-1997	129
70. Sales of alcoholic beverages per drink category in 1993-1997	130
71. Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100 % alcohol, in 1988-1997	131
72. Sales of alcoholic beverages in 1988-1997	132
73. Imports of alcoholic beverages in 1985-1997	133
74. Exports alcoholic beverages in 1985-1997	134

Figures:

<i>Consumption of alcoholic beverages</i>	59
Figure 1. Consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol	59
Figure 2. Division of the consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100 % alcohol	59
Figure 3. Consumption of alcoholic beverages per inhabitant in Finland, 100 % alcohol	60
Figure 4. Consumption of alcoholic beverages per inhabitant, 100 % alcohol, by province, in 1996	71
Figure 5. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 1996	80
<i>Use of alcohol</i>	83
Figure 6. Alcohol drinking among young people by age group	83
Figure 7. Individuals drinking alcohol at least once a month, 12-18-year-olds	84
<i>Use of narcotics</i>	86
Figure 8. Experimental or habitual use of cannabis in some EU-countries	86
Figure 9. Shares of cannabis users in 1992 and 1996	89
Figure 10. Experimental use of cannabis among young people in Helsinki	89
<i>Detrimental effects related to the use of intoxicants</i>	90
Figure 11. Substance abusers in social and health services in 1991 and 1995	90
Figure 12. Consumption and detrimental effects of alcohol	90
<i>Hospital treatment related to the use of intoxicants</i>	99
Figure 13. Hospital inpatient care periods	99
Figure 14. Intoxicant-related hospital care periods, per 1000 inhabitant by province in 1996	104
<i>Regulating the consumption of alcoholic beverages</i>	114
Figure 15. Real price indices for consumption of alcoholic beverages	114
Figure 16. Distribution network for alcoholic beverages	114
<i>Production and trade of alcoholic beverages</i>	127
Figure 17. Frame of the production and trade in alcoholic beverages	127
APPENDIX: Laws of intoxicants	141

1. Alkoholiolojen kehitys

Suomen alkoholijärjestelmää ja alkoholipolitiikkaa uudistettiin huomattavasti 1990-luvulla. Kielto-lain kumoamisesta eli vuodesta 1932 alkoholikontrollin perustana olleesta monopolijärjestelmästä luovuttiin ja sen tilalle säädettiin EU:n vaatimukset täyttävä alkoholilaki (1143/1994). Laki tuli voimaan vuoden 1995 alussa. Uudessa laissa alkoholijuomien valmistus-, tukkumyynti-, tuonti- ja vientimonopolit purettiin, mutta alkoholijuomien vähittäismyyntimonopoli säilytettiin kansanterveydellisin perustein. Samanaikaisesti Oy Alko Ab:n hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti yhtiö organisoitiin uudelleen Alko-Yhtiöt konserniksi, johon kuuluivat vähittäismyyntimonopoli (Alko Oy) ja teollisuus- ja vientiyritys (Primalco Oy) sekä hotelli- ja ravintolapalveluyritys (Arctia). Alkoholi-järjestelmän kokonaismuutoksesta on esitetty tarkempi kuvaus vuoden 1997 vuosikirjassa.

Pohjoismaista Ruotsi ja Suomi ovat EU-neuvotteluissaan korostaneet vähittäismyyntimonopolin merkitystä vedoten sosiaali- ja terveystieteisiin näkökohtiin. EY-tuomioistuimen 23.10.1997 antama päätös ruotsalaisesta ns. Franzenin tapauksesta, merkitsi samalla EU:n periaatteellista linjausta alkoholimonopolikysymykseen. Päätöksessä todettiin Ruotsin, ja asiallisesti myös Suomen, alkoholijuomien vähittäismyyntimonopolin olevan sopusoinnussa EY:n perustamissopimuksen 30. ja 37. artikloiden kanssa ja siten sille ei ole mitään lainsäädännöllistä estettä. Suomessa vähittäismyyntimonopolin läheinen kytkentä vapaata kilpailua harjoittaviin yrityksiin saattoi kuitenkin aiheuttaa tulkinnallisia vaikeuksia.

Tammikuun 7. 1998 hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti, että vähittäismyyntimonopoli irroitetaan Alko-Yhtiöt Oy konsernista ja se jää itsenäisenä yhtiönä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle, kun taas muu osa konsernista siirtyy kauppa- ja teollisuusministeriön alaisuuteen. Päätös tulee voimaan vuoden 1999 alussa. Päätös merkitsee, että vähittäismyyntimonopoli on nyt sopusoinnussa EU-säädösten kanssa.

1.1 Alkoholipolitiikan peruslinja

Suomen alkoholipolitiikan päätavoite on alkoholista aiheutuvien yhteiskunnallisten, terveydellisten ja sosiaalisten haittojen ehkäiseminen ja vähentäminen. Tutkimuksen mukaan alkoholihaittoja voidaan varmimmin ehkäistä alkoholijuomien kokonaiskulutusta alentamalla. Kokonaiskulutuksen säätelyn keinoina on perinteisesti käytetty saatavuuden rajoittamista ja hintapolitiikkaa. Suomen liittyminen EU:iin on merkinnyt haastetta harjoitetulle alkoholipolitiikalle. EU-maissa alkoholijuomien verotus ja hinnat ovat huomattavasti alhaisemmat kuin Suomessa ja Ruotsissa.

EU-maiden välillä matkustaja saa maksutta tuoda maahan 10 litraa väkeviä juomia, 20 litraa väkeviä viinejä, 90 litraa mietoja viinejä ja 110 litraa olutta omaa käyttöä varten. Suomi, samoin kuin Ruotsi, saivat EU-sopimusneuvotteluissa erioikeuden pitäytyä alhaisemmissa tuontimäärissä vuoden 1996 loppuun. Jatkoneuvotteluissa Suomi on lupautunut siirtymään normaaliin EU-käytäntöön vaiheittain vuoteen 2004 mennessä. Tuontirajoitusten väljentyminen tulee aiheuttamaan paineita alkoholijuomien hintojen alentamiselle Suomessa. Tämä taas johtaa vääjäämättä alkoholijuomien kulutuksen kasvuun. Samansuuntainen vaikutus on rajakaupan voimakkaalla kasvulla, koska Virossa ja Venäjällä on huomattavasti alhaisempi alkoholijuomien hintataso kuin Suomessa.

Suomi allekirjoitti syksyllä 1992 yhdessä 50 muun maan kanssa WHO:n Euroopan alkoholiohjelman (European Alcohol Action Plan). Joulukuussa 1995 WHO:n yleiskokous hyväksyi Euroopan alkoholiperuskirjan (European Charter on Alcohol). Samana vuonna päihde- ja raittiusasiain neuvottelukunta sai valmiiksi Suomen ohjelman 'Esitys kansalliseksi alkoholiohjelmaksi Suomessa 1996-1999' ja keväällä 1997 valmistui neuvottelukunnan esitys 'Onks tietoo? Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi'. Ohjelmissa korostetaan alkoholin kulutuksen säätelyä tärkeänä osana kansanterveysongelmien hallitsemista.

1.2 Alkoholijuomien kulutuksen kehitys

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus saavutti Suomessa huippunsa vuonna 1990, jolloin 100 %:n alkoholina mitattu kulutus oli 7.7 litraa asukasta kohden. Taloudellinen lama käänsi tilastoidun kulutuksen laskuun 1990-luvun alussa. Ostovoiman heikkeneminen ja työttömyys alensivat kulutusta. Samalla kulutus mietoni, koska vähittäismyynnissä siirryttiin väkevistä juomista keskimäärin halvempiin juomiin, mietoihin viineihin ja keskiolueen ja anniskelussa siirryttiin kaikista juomista hinnaltaan edullisempaan keskiolueen.

Taloudellinen noususuhdanne, Suomen liittyminen EU:iin ja toteutetut alkoholipoliittiset muutokset käänsivät tilastoidun kulutuksen kasvuun vuonna 1995. Vuonna 1997 alkoholijuomien kulutus kasvoi 4.3 prosenttia ja oli 6.9 litraa absoluuttialkoholia asukasta kohden. Tilastoitu kulutus asukasta kohden oli edelleen lähes 10 prosenttia pienempi kuin kulutuksen huippuvuonna 1990.

Virallisen kulustilaston ulkopuolelle jää ns. tilastoimaton alkoholikulutus (matkailijoiden tuoma alkoholi, laillinen ja laitton alkoholijuomien kotivalmistus, salakuljetus ja korvikealkoholit). 1990-luvulla tilastoimaton kulutus kääntyi laman myötä kasvuun. Kasvu voimistui huomattavasti vuonna 1995, kun EU-jäsenyydestä aiheutuvat säädösten lieventymiset kasvattivat matkustajien alkoholintuontia huomattavasti, etenkin Virosta ja Venäjältä. Tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholiksi laskettuna nousi vuonna 1995 noin kolmannekseen tilastoidusta kulutuksesta eli noin 2.1 litraan absoluuttialkoholia asukasta kohden. Vuonna 1997 tilastoimaton kulutus väheni edellisestä vuodesta hieman ja oli noin 2 litraa absoluuttialkoholia asukasta kohden.

1.3 Alkoholijuomien käytön laajuus

Vuonna 1997 Suomessa kulutettiin alkoholijuomia virallisen tilaston mukaan 6.9 litraa puhdasta alkoholia asukasta kohden. Tilastoimattoman kulutuksen määräksi on arvioitu noin 2 litraa asukasta kohti, joten suomalaisten keskimuutos on noin 8.8 litraa asukasta kohden. Tämä vastaa keskimääräistä eurooppalaista kulutustasoa.

Alkoholi on suomalaisten valtapäihde. Tutkimusten mukaan lähes 90 prosenttia yli 15 vuotiaista käyttää alkoholia. Raittiiden miesten osuus on noin 7 prosenttia ja naisten noin 14 prosenttia. Päivittäin alkoholia käyttävien osuus on noin 3 prosenttia 18-vuotta täyttäneestä väestöstä.

Nuorten alkoholin käytön aloittaminen ja -kokeiluikä on varhentunut 1990-luvulla. Uusimman terveystapatutkimuksen mukaan joka kolmas 12-vuotias oli kokeillut alkoholia. Suomalaisten alkoholin humalakäyttö näyttää tutkimusten mukaan alkavan keskimäärin varhemmin kuin useissa muissa Euroopan maissa. Samoin suomalaisten tyttöjen, mutta myös naisten alkoholin käyttö ja tosihumalaan juominen on lisääntynyt 1990-luvulla.

1.4 Alkoholijuomien kulutuksesta aiheutuvat haitat

Alkoholijuomien kulutuksen ja alkoholihaittojen välillä on tutkimusten mukaan selkeä yhteys: mitä korkeampi on alkoholijuomien kulutustaso sen enemmän aiheutuu haittoja. Noususuuntainen kulutus aiheuttaa kasvua alkoholihaitoissa.

Sairaaloissa kirjataan vuosittain runsaat 33 000 hoitojaksoa, joissa alkoholisairaus on joko pää- tai sivudiagnoosina. Miesten osuus näistä on yli 80 prosenttia. Alkoholisairauksien vuoksi hoidossa olevista runsas kolmannes on 40-50 -vuotiaita. Vuonna 1997 sairaaloiden hoitoilmoitusrekisterissä oli 27 135 hoitojaksoa, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina, eli samalla tasolla kuin edellisellä vuonna. Sivudiagnoosina, 2. tai 3. diagnoosina, alkoholisairaus oli 6 754 hoitojaksossa.

Päihdehuollon laitoksissa oli vuonna 1997 hoidossa lähes 11 800 asiakasta. Hoitopäiviä kertyi yhteensä 327 200. Miesten osuus hoidossa olevista oli 80 prosenttia. Alkoholisairauksien vuoksi hoidossa olevista yli puolet oli 35-49 vuotiaita. A-klinikoilla ja nuorisoasemilla kävi 42 092 asiakasta, käyntikertoja kertyi 349 010.

Alkoholijuomien käytön yhteys väkivaltarikosten määrään ja törkeysasteeseen käy ilmi väkivaltaa käsittelevistä tutkimuksista sekä poliisitilastoista. Vuonna 1997 poliisin selvittämässä rikoksissa syyllinen oli tekohetkellä humalassa törkeissä pahoinpitelyissä 75, pahoinpitelyissä 81, lievissä pahoinpitelyissä 70 ja murhissa tai tapoissa 74 prosentissa tapauksista. Vuonna 1997 tuli poliisin tietoon kaikkiaan 25 313 väkivaltarikosta. Määrä oli 1.1 prosenttia suurempi kuin edellisellä vuonna.

Liikennejuopumuksesta tuomitaan, mikäli veren alkoholipitoisuus ylittää 0.5 promillea tai hengitysilmosta mitattuna 0.25 mg/litralla. Törkeän rattijuopumuksen alarajana on 1.2 promillea tai hengitysilmosta mitattuna 0.6 mg/litra. Vesiliikenteessä syyllistyy ruorijuoppouteen, jos veren alkoholipitoisuus ylittää 1.0 promillea. Vuonna 1997 poliisin tietoon tuli 24 831 liikennejuopumustapausta. Määrä oli 2.4 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Yli 50 % tapauksista oli törkeitä rattijuopumustapauksia.

Vuonna 1998 tuli voimaan EU-direktiivi, joka ei salli ajo-oikeuden myöntämistä tai uudistamista päihderiippuvaiselle henkilölle. Päihderiippuvuus-arvion tekee lääkäri. Ensikertaa, tai jos edellisestä kerrasta on yli kolme vuotta, kiinnijääneille määrätään seurantajakso. Törkeästä rattijuopumuksesta tai toistuvasta päihtyneenä ajamisesta kiinnijääneille määrätään seuranta-ohjelma A-klinikan tai alan lääkärin valvonnassa.

Suomessa kuolee noin 2 500 henkeä vuosittain alkoholin käytön seurauksena. Tämä on keskimäärin 5 prosenttia kaikista kuolemantapauksista. Miesten osuus alkoholikuolleisuudesta on yli 80 prosenttia.

1.5 Alkoholitalous

Suomessa siirryttiin alkoholijuomien verotuksessa arvoverotuksesta määräveroon vuoden 1994 heinäkuussa. Samalla uusittiin alkoholijuomien hinnoittelun periaatteita.

Vuonna 1997 alkoholijuomien hinnat olivat keskimäärin 1.9 prosenttia korkeammat kuin edellisenä vuonna. Reaalisesti hinnat nousivat keskimäärin 0.7 prosenttia.

Vuoden 1998 alussa mietojen viinien ja välituotteitten verotusta alennettiin keskimäärin 17 prosenttia. Viinien vähittäismyyntihintataso aleni tammikuussa 4.2 % ja koko vähittäismyyntihintataso 0.5 % vuoden lopun tasosta.

Vuonna 1997 kuluttajien alkoholiin käyttämä rahamäärä oli yhteensä 19.0 miljardia markkaa eli asukasta kohden laskettuna 3 711 markkaa. Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista oli 5.8 %. Valtion alkoholista saamat verotulot ml. arvonlisävero olivat 10.6 miljardia markkaa, mikä oli 6.1 % valtion tuloista (ilman rahoitustaloustoimia).

Alkoholin käytöstä aiheutuvat välittömät haittakustannukset olivat vuonna 1995 minimiarvion mukaan 2.7 miljardia markkaa ja enimmäisarvion mukaan 3.5 miljardia markkaa. Lähes puolet haittakustannuksista aiheutui järjestyksen ylläpidosta. Terveystieteiden osuus oli viides ja sosiaalihuollon osuus runsas 10 prosenttia. Välittömien kustannusten lisäksi välillisiä kustannuksia arvioitiin olleen 13.7-25.5 miljardia markkaa. Näistä suurin erä oli menetetyin elämän arvo ennen aikaisen kuoleman johdosta.

2. Huumeolojen kehitys

Huumausaineiden kokeilu, käyttö ja haitat ovat lisääntyneet 1990-luvulla koko maassa, mutta erityisesti Etelä-Suomessa ja pääkaupunkiseudulla sekä nuorten keskuudessa. Samanaikaisesti huumeiden tarjonta on lisääntynyt. Suomessa huumeiden käytöstä aiheutuvat ongelmat eivät ole kuitenkaan vielä saavuttaneet samanlaisia mittasuhteita kuin muualla Euroopassa.

Huumeetilannetta kuvaavien lukujen kasvu heijastaa paitsi huumeiden lisääntynyttä kokeilua ja käyttöä niin myös muutoksia palvelujärjestelmässä ja tilastointikäytännöissä sekä koko palvelujärjestelmän lisääntynyttä huomiota huumeekysymystä kohtaan.

2.1 Huumausainepolitiikan peruslinja

Suomen huumausainepolitiikan tavoitteena on päihteiden käytön vähentäminen ja ehkäisy sekä huumeiden käytön aiheuttamien haittavaikutusten minimoiminen. Suomen huumausainepolitiikan lähtökohdan muodostavat sosiaali- ja terveystieteelliset linjaukset sekä kansainväliset sopimukset. Kansallisen politiikan keskeisenä perustana on huumausainelaki (1289/93). Vuonna 1996 valtioneuvosto antoi eduskunnalle kansanterveyskertomuksen, joka on viimeisin virallinen kansallisen tason esitys Suomen huumausainepolitiikan sisällöstä. Kansallinen huumausainestrategia valmistui huhtikuussa 1997. Huumausaineohjelmassa määritellään periaatekannanotot ja toimenpide-ehdotukset huumeiden väärinkäytön ja huumerikollisuuden torjumiseksi vuoteen 2002 saakka. Strategiassa suositellaan rajoitettavaa huumausainepolitiikkaa edelleen parhaana keinona huumehaittojen minimoimiseksi. Euroopan unioniin liittymisen myötä vuonna 1995 Suomi on osallistunut myös Euroopan unionin huumausaineseurantakeskuksen (EMCDDA) toimintaan.

2.2 Huumeiden käytön laajuus

Vuonna 1997 julkaistiin tiedot useasta huumausaineita käsittelevästä kyselytutkimuksesta. Vuonna 1996 toteutetun 4 000 aikuisen kohdistuneen huumeekyselyn mukaan noin 7 prosenttia suomalaisista on joskus kokeillut huumausaineita. Alle 35-vuotiaista kaupungissa asuvista miehistä oli kannabista joskus kokeillut 20-24% ja naisista 9-14%. Uni-, kipu- ja rauhoittavia lääkkeitä ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen ilmoitti koko maassa joskus käyttäneensä miehistä 3.6% ja naisista 2.8%. Lääkeaineiden sekakäyttöä alkoholin kanssa oli harrastanut viimeksi kuluneen vuoden aikana miehistä 3.3% ja naisista 3.0%.

Vuonna 1997 varusmiesten terveystietäytymistä koskevassa kyselyssä huumausaineita ilmoitti joskus kokeilleensa 16.1% varusmiehistä. Määrä oli kaksinkertaistunut vuonna 1987 tehdyn varus-

mieskyselyn jälkeen. Vuonna 1996 toteutettujen, yli 50 000 koululaista käsittäneiden nuorten kouluterveystutkimusten mukaan Helsingissä vajaa 30% 17-18 -vuotiaista nuorista on kokeillut kannabista joskus elämänsä aikana. Alkoholin ja lääkkeiden sekakäyttöä oli kokeillut joskus elämänsä aikana 12% pojista ja 18% tytöistä.

Vuonna 1997 julkaistiin ensimmäinen tutkimus kovien huumausaineiden käyttäjien määristä Suomessa. Vuotta 1995 koskevan tutkimuksen mukaan amfetamiinin ja opiaattien käyttäjiä oli pääkaupunkiseudulla arviolta noin 3 100, mikä vastaa vajaata 0.6% Suur-Helsingin alueen 15-55 vuotiaasta väestöstä. Koko Suomessa käyttäjiä arvioitiin olevan 5 380-10 500 eli 0.2-0.4% ikäryhmästä.

Huhtikuussa 1997 aloitti Suomessa toimintansa ensimmäinen suonensisäisiä huumeita käyttäville henkilöille suunnattu terveysvalvontapiste. Yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana neuvontapisteessä asioi noin 500 asiakasta, joista nimettömänä haastateltiin 131 henkilöä. Haastatelluista valtaosa oli aloittanut suonensisäisten huumeiden käytön 15-20 -vuotiaana ja 87% oli ollut terveydellisiä ongelmia huumeiden käytön johdosta. Huumeiden käyttäjien polikliinisiin palveluihin on alettu kiinnittää entistä enemmän huomiota. Esimerkkinä tästä on Helsingissä samana vuonna avattu ympärivuorokautista palvelua antava huumeepoliklinikka.

2.3 Huumeiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Syksyllä 1996 2.5 kuukauden aikana 43 päihdehuollon hoitoyksikössä toteutetun selvityksen mukaan suomalainen huumeiden ongelmakäyttö on amfetamiini- ja sekakäyttökeskeistä. Käytetyistä aineista pareiksi yhdistyivät selvästi amfetamiini ja kannabis sekä alkoholi ja lääkkeet. Valtaosa ongelmakäyttäjien huumeiden ensikokeiluista oli tapahtunut 20-vuotiaana tai sitä nuorempana. Vuonna 1997 hankkeen suunnittelua jatkettiin ja se on tarkoitus toteuttaa uudestaan vuonna 1998.

Sairaaloiden hoitoilmoitusrekisterin mukaan huumeiden käyttöön liittyvien hoitajaksojen (pää- ja sivudiagnoosien mukaan) määrä sairaaloiden vuodeosastoilla vuonna 1997 oli 7 276, joista 22 % liittyi suoraan huumausaineisiin. Hoitajaksoista kaksi kolmasosaa kohdistui miehiin. Suomessa todetuista HIV-tapauksista oli vuoden 1997 loppuun mennessä 28 (3%) tarttunut suonensisäisten huumeiden käytön vuoksi. Tartuntataudeista myös B-hepatiitti ja C-hepatiitti liitetään usein suonensisäiseen huumausaineiden käyttöön. Vuonna 1997 Suomessa raportoitiin 586 B-hepatiittitapausta ja 1 891 C-hepatiittitapausta. Vuonna 1996 suoritetuissa oikeuslääketieteellisissä lääke- ja huumausainetutkimuksissa löytyi ns. klassisia huumausaineita 85 kuolemantapauksessa.

Sosiaali- ja terveysministeriö antoi heinäkuussa 1997 määräyksen opioidiriippuvaisten potilaiden hoidosta erällä lääkkeillä sen jälkeen, kun lääkkeiden määräämisessä vaikeasti opioidiriippuvaisille oli ilmennyt ongelmia. Määräyksen mukaan opioidiriippuvaisten vieroitus- ja korvaavan hoidon järjestäminen keskitettiin alkuvaiheessa eräisiin sairaaloihin. Vuoden lopussa määräyksen mukaisessa lääketeroitushoidossa oli 20-30 henkilöä ja korvaushoitoa sai noin 10 henkilöä.

Huumausainerikollisuus kasvoi poliisin ja tullin tilastojen mukaan edelleen vuonna 1997. Huumausainerikoksista tehtiin 6 731 rikosilmoitusta ja niistä epäiltiin yli 7 000 henkilöä. Luvut nousivat edellisvuodesta 15-16%. Huumerikoksista epäiltyjä 15-18 -vuotiaita oli vuonna 1997 hieman vähemmän kuin edellisellä vuonna, mutta kaikissa muissa ikäryhmissä epäiltyjen määrä oli selvästi kasvanut. Vuonna 1997 suoritettua yhden päivän laskennassa huumausainerikos päärikoksena tuomittuja oli kaikista vangeista noin 13.5% eli 363 henkilöä. Vuonna 1997 huumeiden takavarikot lisääntyivät 22% edellisestä vuodesta.

Vuonna 1995 huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäytön aiheuttamat välittömät haittakustannukset olivat 0.6-0.9 miljardia markkaa ja arvio välillisistä haittakustannuksista oli 1.7-3.6 miljardia markkaa. Eniten välittömiä kustannuksia aiheutui sosiaalitoimen menoista sekä rikoskontrollista. Välillisistä kustannuksista ylivoimaisesti suurin erä oli menetetyn elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta.

3. Lupa- ja valvontakysymykset

3.1 Vähittäismyynti

Vuoden 1995 alkoholilain mukaan yli 4.7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien alkoholijuomien vähittäismyynnin yksinoikeus jäi edelleen Alkolle. Elintarvikeliikkeet ja -kioskit voivat saada luvan myydä käymisteitse valmistettuja enintään 4.7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältäviä alkoholijuomia. Lisäksi käymisteitse valmistetun enintään 13 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävän alkoholijuoman valmistaja voi tietyin ehdoin saada luvan myydä itse valmistamiaan juomia valmistuspaikan yhteydessä (mm. ns. tilaviinimyymälät). Enintään 2.8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät juomat eivät ole alkoholilain alaisia juomia, joten niiden myynti oli vapaata. Mutta alkoholilain muutoksella vähintään 1.2 ja enintään 2.8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien myynti kiellettiin alle 18-vuotiaille 1.6.1997 lukien.

Lupa- ja valvontaviranomaisina toimivat Tuotevalvontakeskus (STTV), joka hyväksyy Alkon myymälät ja myöntää luvat tilaviini- ja sahtimyymälöille sekä lääninhallitukset, jotka myöntävät muut vähittäismyyntiluvat. Vähittäismyyntilupapäätös maksoi 1 000-2 000 markkaa.

Alkon myymälöitä oli vuoden 1997 lopussa 255. Alkolla on oikeus toimittaa tilauksesta alkoholijuomia tilauspalvelupisteiden kautta, niiden määrä vuoden lopussa oli 50.

Enintään 4.7 % etyylialkoholia sisältävien käymisteitse valmistettujen juomien vähittäismyyntilupia oli 7 849. Lupien määrä on lisääntynyt 1 430:lla uuden alkoholilain aikana eli vuoden 1995 alusta. Todellinen muutos on tätäkin suurempi, koska valvontamaksujen perintä poisti tilastoista toimimattomat liikkeet. Kioskityyppiset liikkeet ja huoltoasemat ovat lisänneet alkoholin tarjontaa.

Tilaviini- ja sahtimyymälöitä oli 28 kappaletta.

Vähittäismyynnissä Tuotevalvontakeskus antoi yhden huomautuksen Alkolle. Enintään 4.7 %:n vähittäismyyntilupia lääninhallitukset peruuttivat yhden lopullisesti ja 4 määräajaksi. Kirjallisia varoituksia annettiin 8.

3.2. Anniskelu

Alkoholijuomien anniskelu on luvanvarainen elinkeino. Lääninhallitukset myöntävät anniskeluluvat käymisteitse valmistettujen enintään 4.7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien alkoholijuomien anniskeluun. Muut anniskeluluvat myöntää Tuotevalvontakeskus (STTV). Enintään 2.8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien anniskelu on vapaata, mutta 1.2-2.8 tilavuusprosenttisten juomien anniskelu alle 18-vuotiaille kiellettiin 1.6.1997 lukien.

Anniskelulupapäätös maksoi 1 000-2 500 markkaa.

Vuonna 1997 Tuotevalvontakeskus myönsi 354 uutta toistaiseksi voimassaolevaa anniskelulupaa eli 32 lupaa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Määräaikaista, korkeintaan vuodeksi annettuja anniskelulupia myönnettiin 119 kappaletta eli 34 lupaa enemmän kuin vuonna 1996. Tilapäisiä, korkeintaan kuukauden kestäviä anniskelulupia eri tilaisuuksiin myönnettiin 490, 496 vuonna 1996. Vuoden 1997 lopussa oli voimassa 4 274 anniskelulupaa A- ja B-ravintoloille ja 5 315 anniskelulupaa C-ravintoloille.

Uuden alkoholilain aikana A- ja B-ravintoloiden määrä on kasvanut 1046:llä ja C-ravintoloiden määrä on vähentynyt 414:llä. Korkeimman hallinto-oikeuden kesällä 1997 muuttuneen kannan mukaan Alkoholilaissa ei ole tarveharkintaa, eikä mm. ravintolan alkoholivaltaisuus enää ollut luvan myöntämisen este. Tämä selittää osaltaan väkevien alkoholijuomien anniskelulupien lukumäärän kasvua ja mietojen alkoholijuomien anniskelulupien vähennystä.

Anniskeluluvan haltijoille Tuotevalvontakeskus antoi toimintavuoden aikana 53 kirjallista varoitusta ja lupia peruutettiin määräajaksi 15 ja lopullisesti 5 kertaa. Lääninhallitukset peruuttivat luvan lopullisesti 10 kertaa ja määräajaisesti 38 kertaa ja antoivat kirjallisia varoituksia 80.

Valvonnan tehokkuutta heikensi olennaisesti valvontaviranomaisten resurssipula, mikä näkyi mm. lisääntyneenä talousrikollisuutena ja harmaana taloutena. Tuotevalvontakeskus teki aloitteen Alkoholilain muuttamiseksi vuonna 1997, tavoitteena tehostaa viranomaisyhteistyötä ja alkoholielinkeinorekisterin käyttöä. Lakimuutos toteutui vuonna 1998.

3.3 Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö

Vuonna 1997 alkoholijuomien tilastoitu myynti oli 532 miljoona litraa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 4.5 %. Myös alalla toimivien valmistus- ja tukkumyyntiluvan haltijoiden määrä kasvoi. Vuoden lopussa alkoholijuomia valmistettiin 105 valmistuspaikassa joista 7:llä oli lupa valmistaa ainoastaan opetus- ja tutkimustarkoituksiin. Alkoholijuomien tukkumyyntiluvan haltijoiden määrä oli 178, joista 43 luvanhaltijaa toimi ainoastaan alkoholijuomien kauppaedustajana. Seitsemän suurinta alkoholijuomien valmistajayritystä vastasi 99 % kotimaisesta valmistuksesta ja kymmenellä prosentilla tukkumyyjistä oli yli 90 %:n osuus alkoholijuomien tukkumyynnistä.

Markkinoilla olevien alkoholijuomatuotteiden määrä on edelleen lisääntynyt voimakkaasti. Tuotevalvontakeskuksen pitämässä tuoterekisterissä oli vuoden 1997 lopussa 9 614 alkoholijuomatuotetta, kun vastaava määrä oli edellisvuonna 7 280. Olutta tuotiin 32 maasta, viiniä 41 ja muita juomia 47 maasta. Kaikkiaan alkoholijuomia tuotiin 64 maasta, joihin sisältyi kaikki EU-maat.

Tuotevalvontakeskus myöntää alkoholijuoman, väkiviinan ja alkoholivalmisteen valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat. Alkoholijuomien valmistus- ja tukkumyyntilupahakemuksen käsittelystä perittiin 10 000 markan maksu.

Alkoholijuomien valmistuslupia myönnettiin vuonna 1997 kaupalliseen tarkoitukseen 14 kappaletta ja opetus-, tutkimus- ja kehitystarkoituksiin 3. Lisäksi myönnettiin 1 väkiviinan valmistuslupa. Vuoden aikana 4 valmistusluvun haltijaa lopetti toimintansa. Vuoden 1997 lopussa oli voimassa 92 valmistuslupaa.

Alkoholijuomien tukkumyyntilupia myönnettiin 23, rajoitettuja (ns. agenttilupia) 12 ja määräaikaisia tukkumyyntilupia 10. Väkiviinan tukkumyyntilupia myönnettiin 1 ja alkoholivalmisteen tukkumyyntilupia 11. Vuoden aikana toimintansa lopetti 9 tukkumyyntiluvan haltijaa ja 2 agenttiluvan haltijaa. Vuoden 1997 lopussa oli voimassa 178 alkoholijuomien, 5 väkiviinan ja 115 alkoholivalmisteen tukkumyyntilupaa.

Alkoholin teknillisen käytön lupia myönnettiin 87 kappaletta ja alkoholin käytön loppumisen johdosta peruutettiin 132 lupaa. Vuoden 1997 lopussa oli voimassa 2236 lupaa alkoholin teknilliseen käyttöön.

Vuoden 1997 tuotevalvonnan painopiste oli alkoholijuomien ja väkiviinan tunnistusmenetelmien kehittäminen yhdessä Alkoholin tarkastuslaboratorion (ACL) kanssa. Menetelmän avulla voidaan tunnistaa laittomien juomien ja väkiviinojen alkuperää. Alkoholijuomanäytteitä analysoitiin ACL:ssä 440 kappaletta ja lisäksi tehtiin ravintoloiden hanaoluen puhtausmittauksia 150 kappaletta. Markkinoilta poistettiin säännösten vastaisten merkintöjen johdosta 6 alkoholijuomatuotetta.

Tuotevalvontakeskuksen tarkastajat suorittivat vuoden 1997 aikana 315 hyväksymis- ja valvontatarkastusta. Tarkastusten yhteydessä annettiin 22 huomautusta.

3.4 Mainonta

Alkoholijuomien mainonnan rajoittamista on pidetty tärkeänä keinona alkoholin kulutuksen ohjaisessa. Useimmissa Euroopan maissa onkin voimassa alkoholimainontaa koskevia rajoituksia. EU:n televisiotoimintadirektiivissä on alkoholijuomien mainontaa rajoitettu televisiossa. Suomessa tämä direktiivi on saatettu voimaan vuoden 1995 alkoholilain mainontasäännöksillä. Muista Pohjoismaista Norjassa alkoholimainonta on kokonaan kiellettyä ja Ruotsissa mainonta on kiellettyä useimmissa kuluttajiin kohdistuvissa mainosvälineissä.

WHO:n suositus joulukuulta 1995 puoltaa alkoholimainonnan, ja erityisesti nuoriin kohdistuvan mainonnan, rajoittamista. Yhtenä erityisesti nuoriin vetoavana keinona mainitaan alkoholin yhdistäminen urheiluun. Periaatetta on noudatettu esim. Ranskan lainsäädännössä, jossa kielletään alkoholin mainonta urheilukilpailuissa.

Suomessa alkoholijuomien mainontaa säänneltiin vuosina 1960-77 Alkon hallintoneuvoston ohjeilla. Vuonna 1977 alkoholimainonta kiellettiin lailla. Alle 2.8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonta oli kuitenkin sallittua. Alkoholilain muutos 1.1.1995 merkitsi mainontasäännösten lievenemistä: mietojen, korkeintaan 22 tilavuus-% alkoholia sisältävien juomien mainonnan sallittiin tietyin rajoituksin. Rajoitukset koskevat mm. alaikäisiin kohdistuvaa mainontaa, terveysväitteiden käyttöä ja hyvän tavan vastaista mainontaa. Toisaalta mainontasäännöksiä samalla kiristettiin siten, että rajoitukset koskevat myös 1.2-2.8-prosenttisten juomien mainontaa ja väkevien alkoholijuomien mainontakielto ulotettiin koskemaan myös epäsuoraa mainontaa. Kiellettyä on myös muu väkevien alkoholijuomien myynninedistäminen.

Alkoholijuomien ja yli 1.2 tilavuus-% alkoholia sisältävien juomien mainonnan valvonta kuuluu Tuotevalvontakeskukselle ja lääninhallituksille. Molemmat voivat kieltää lainvastaisen mainonnan ja tehostaa kieltoa uhkasakolla. Vaihtoehtoisesti mainostajalle voidaan antaa kirjallinen ohje mainonnan oikaisemiseksi. Myös ohjetta voidaan tehostaa uhkasakolla, jos sitä ei noudateta.

Vuonna 1997 Tuotevalvontakeskus ratkaisi 74 alkoholimainonta-asiaa. Kieltoja on viraston toiminta-aikana 1995-97 annettu yhteensä viidessä jutussa seitsemän kappaletta, näistä viittä on tehostettu uhkasakolla. Ohjeita annettiin 29 kappaletta, joista yhden tehosteeksi määrättiin 300 000 markan uhkasakko. Valvonta on painottunut ennaltaestävään työhön: elinkeinonharjoittajien omien tiedustelujen johdosta annettiin 1997 yhteensä 20 ennakkolausuntoa mainonnan lainmukaisuudesta. Näiden lisäksi elinkeinonharjoittajille annetaan henkilökohtaista neuvontaa sekä puhelimitse että kirjallisesti, mitä ei ole tilastoitu. Suurin osa käsiteltävistä asioista on koskenut väkevien alkoholijuomien mainontaa.

Lisäksi Tuotevalvontakeskus on laatinut lääninhallituksille mainontasäännösten tulkintaohjeita valvontakäytännön yhtenäistämiseksi. Vuonna 1995 valmistui ohje Alkoholimainonta, joka uudistetaan vuoden 1998 aikana.

1. Alkohollägets utveckling

Alkoholsystemet och alkoholpolitiken i Finland reviderades anmärkningsvärt på 1990-talet. Monopolsystemet som utgjort grunden för alkoholkontrollen ända sedan förbudslagens upphävande, sedan år 1932, slopades och i dess ställe stiftades en lag som fyller EU:s fordringar, dvs. alkohollagen (1143/1994). Lagen trädde i kraft vid ingången av 1995. Denna lag upphävde import-, export-, produktions- och partiförsäljningsmonopolen av alkoholdrycker, men detaljhandelsmonopolet av alkoholdrycker kvarstod av folkhälsoskäl. Samtidigt omorganiserades bolaget enligt Oy Alko Ab:s förvaltningsråd till koncernen Alko-Bolagen. Till denna hörde detaljhandelsmonopolet (Alko Ab) och industri- och exportföretaget (Primalco Ab) samt hotell- och restaurangföretaget (Arctia). Om alkoholsystemets totala förändring finns en noggrannare beskrivning i årsboken av 1997.

Av de nordiska länderna har Sverige och Finland i sina förhandlingar med EU betonat betydelsen av detaljhandelsmonopolet genom att hänvisa till social- och hälsopolitiska synvinklar. EG-domstolens beslut av 23.10.1997 i det svenska s.k. Franzen-fallet betydde på samma gång en principiell linjedragning i alkoholmonopolsfrågan av EU. I beslutet konstateras att detaljhandelsmonopol i Sverige och i Finland stämmer överens med artiklarna 30 och 37 i fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen och sålunda finns det, enligt lagstiftningen, inget hinder för detaljhandelsmonopol av alkoholdrycker. I Finland kunde dock detaljhandelsmonopolet nära anknytning till företag som idkar fri konkurrens förorsaka tolkningssvårigheter.

Den 7 januari 1998 beslutade regeringens ekonomipolitiska ministerutskott att detaljhandelsmonopolet skall lösgöras från Alko-Bolagen Ab koncernen och att det skall kvarstå som ett självständigt bolag inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde och att den övriga delen av koncernen skall överföras till att lyda under handels- och industriministeriet. Beslutet träder i kraft i början av 1999. Beslutet betyder att detaljhandelsmonopolet nu stämmer överens med EU:s regelverk.

1.1 Alkoholpolitikens grundlinje

Finlands alkoholpolitiska huvudsyfte är att förebygga och reducera samhällseliga, hälsorelaterade och sociala skador som alkohol förorsakar. Enligt undersökningar kan alkoholskadorna säkrast förebyggas genom att sänka totalkonsumtionen av alkohol. En metod som traditionellt har använts för att reglera totalkonsumtionen av alkoholdrycker är begränsning av tillgången och prispolitik. När Finland blev medlem i EU betydde det utmaningar för den gällande alkoholpolitiken. I EU-länderna är beskattningen av och priserna på alkoholdrycker betydligt lägre än i Finland och Sverige.

Vid resa mellan EU-länder får en resenär avgiftsfri föra in 10 liter starka drycker, 20 liter starkviner, 90 liter lättviner och 110 liter öl för eget bruk. Finland gemensamt med Sverige fick i EU-avtalsförhandlingarna särskilt tillstånd till lägre införselmängder fram till utgången av 1996. I fortsatta förhandlingar har Finland bundit sig att övergå till normal EU-praxis stegvis före år 2004. Mildrade införselbegränsningar kommer att förorsaka påtryckningar på att sänka priset på alkoholdrycker i Finland. Detta leder oundvikligt till en ökning av konsumtionen av alkoholdrycker. En liknande effekt har den kraftiga ökningen av gränshandeln emedan prisnivån på alkoholdrycker i Estland och Ryssland är betydligt lägre än i Finland.

Tillsammans med 50 andra länder undertecknade Finland WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) hösten 1992. I december godkände WHO:s generalförsamling europeiska alkoholstadgan (European Charter on Alcohol). Samma år beredde delegationen för rusmedels- och nykterhetsärenden Finlands program "Förslag till nationellt alkoholprogram i Finland 1996-1999" och våren 1997 delegationens förslag 'Onks tietoo? Förslag till verkställighet av det nationella alkoholprogrammet'. I programmen betonas regleringen av alkoholkonsumtionen som en viktig del av kontrollen över folkhälsoproblemen.

1.2 Alkoholkonsumtionens utveckling

Den registrerade konsumtionen av alkoholdrycker kulminerade i Finland år 1990 då konsumtionen, uttryckt i 100 %-ig alkohol var 7,7 liter per capita. Den ekonomiska depressionen i början av 1990-talet fick den registrerade konsumtionen att vända i motsatt riktning. Den försvagade köpkraften och arbetslösheten sänkte konsumtionen. Samtidigt övergick konsumtionen till svagare drycker, eftersom detaljhandeln övergick från starka drycker till i medeltal billigare drycker, lättviner och mellanöl och utskänkningen övergick i fråga om samtliga drycker till det till priset förmånligare mellanölet.

Den ekonomiska uppgången, Finlands medlemskap i EU och verkställda alkoholpolitiska förändringar fick den registrerade konsumtionen att öka år 1995. År 1997 ökade konsumtionen av alkoholdrycker med 4,3 procent och uppgick till 6,9 liter absolut alkohol per capita. Den registrerade konsumtionen per capita var fortfarande närmare 10 procent lägre än år 1990, året då konsumtionen kulminerade.

Utanför den officiella konsumtionsregistreringen står den s.k. icke-registrerade alkoholkonsumtionen (alkohol som införs av resenärer, legal och illegal hemtillverkning av alkoholdrycker, smuggling och surrogat). På 1990-talet började den icke-registrerade konsumtionen öka till följd av depressionen. Tillväxten ökade kraftigt år 1995 då mildrade bestämmelser till följd av EU-medlemskapet i betydlig grad ökade resenärernas införsel av alkohol, speciellt från Estland och Ryssland. Den icke-registrerade konsumtionen, uttryckt i 100 %-ig alkohol ökade år 1995 till en tredjedel av den registrerade konsumtionen, dvs. till 2.1 liter absolut alkohol per capita. År 1997 minskade den icke-registrerade konsumtionen en aning i jämförelse med året innan och uppgick till 2 liter absolut alkohol per capita.

1.3 Alkoholdryckskonsumtionens omfattning

År 1997 konsumerades i Finland enligt den officiella statistiken 6,9 liter ren alkohol per capita. Mängden av icke-registrerad konsumtion har uppskattats till ca 2 liter per capita, vilket betyder att finländarnas medelkonsumtion uppgår till ca 8,8 liter per invånare. Detta motsvarar en genomsnittlig europeisk konsumtionsnivå.

Alkohol är det rusmedel finländarna använder mest. Enligt undersökningar använder nästan 90 procent av 15 år fyllda ungdomar alkohol. Andelen män av absolutister uppgår till 7 procent och andelen kvinnor till 14 procent. Andelen personer som dagligen använder alkohol av den 18 år fyllda befolkningen utgör 3 procent.

På 1990-talet började allt yngre personer använda och experimentera med alkohol. Enligt den nyaste undersökningen om hälsobeteende har var tredje 12-åring prövat på alkohol. Användning av alkohol i berusningssyfte ser ut att börja i genomsnitt tidigare i Finland än i de flesta europeiska länder. Likaså har flickors, men även kvinnors alkoholkonsumtion och allvarlig berusning ökat på 1990-talet.

1.4 Skadeverkningar till följd av alkoholkonsumtion

Mellan alkoholkonsumtionen och alkoholens skadeverkningar råder enligt olika undersökningar ett klart samband: ju högre konsumtionsnivån är, i desto större utsträckning förorsakas skador. Ökande konsumtion medför ökade alkoholskador.

På sjukhusen registreras varje år drygt 33 000 vårdperioder till följd av en alkoholsjukdom, antingen som huvuddiagnos eller bidiagnos. Männens andel under dessa vårdperioder är 80 %. Av de personer som vårdas på grund av en alkoholsjukdom är drygt en tredjedel i åldern 40 - 50 år. År 1997 upptog sjukhusen vårdanmälningsregister 27 135 vårdperioder för vilka en alkoholsjukdom registrerats som huvuddiagnos, dvs. nivån var den samma som föregående år. En alkoholsjukdom som bidiagnos, diagnos 2 eller 3 registrerades i 6 754 vårdperioder.

På vårdinstitutioner för rusmedelsmissbrukare vårdades nästan 11 800 klienter år 1997. Antalet vård dagar uppgick sammanlagt till 372 200. Andelen män i vård var 80 %. Av de personer som vårdades för alkoholsjukdomar var över hälften 35-49-åringar. A-klinikerna och ungdomsstationerna besöktes av 42 092 klienter, antalet besökstillfällen uppgick till 349 010.

Alkoholbrukets samband med antalet våldsbrott och deras grovhetsgrad framgår av undersökningar om våld samt av polisstatistiker. I brott som polisen utredde år 1997 var den skyldiga berusad vid gärningstillfället i 75 % av fallen som gäller grov misshandel, i 81 % av fallen som gäller misshandel, i 70 % av fallen som gäller mildare misshandel och i 74 % av fallen som gäller mord eller dråp. År 1997 fick polisen kännedom om sammanlagt 25 313 våldsbrott. Antalet var 1.1. procent högre än året innan.

En person kan dömas för trafikfylleri om blodets alkoholhalt överstiger 0,5 promille eller alkoholhalt mätt av andningsluften 0,25 mg/liter. Den undre gränsen för grovt rattfylleri är 1,2 promille eller 0,6 mg/liter mätt av andningsluften. I sjötrafiken leder en alkoholhalt i blodet som överstiger 1,0 promille till roderfylleri. År 1997 fick polisen kännedom om 24 831 rattfyllerifall. Antalet var 2,4 % högre än året innan. Mer än 50 % av fallen var fall av grovt rattfylleri.

År 1998 trädde ett EU-direktiv i kraft som inte tillåter att en person beroende av rusmedel beviljas eller får förnyad rätt att framföra fordon. Rusmedelsberoendet avgör en läkare. Om det är fråga om första gången eller om det sedan senaste gång förlöpt över tre år, fastställs en uppföljningsperiod för de fasttagna. För den som blivit fast för grovt rattfylleri eller återkommande framförande av fordon i berusat tillstånd fastställs en uppföljningsprogram under tillsyn av en läkare på A-kliniken eller i branschen.

I Finland dör ca 2 500 personer årligen till följd av alkoholbruk. Detta utgör i medeltal 5 procent av alla dödsfall. Andelen män i fråga om alkoholdödligheten är över 80 procent.

1.5 Alkoholekonomi

I fråga om beskattningen av alkoholdrycker övergick man i Finland från värderelaterad beskattning till skatt som påförs enligt alkoholhalten i juli 1994. Samtidigt reviderades principen för prissättningen av alkoholdrycker.

År 1997 var alkoholdryckernas priser i genomsnitt 1,9 procent högre än året innan. Reellt sett steg priserna i genomsnitt med 0,7 procent.

Vid ingången av 1998 lättades beskattningen av lättviner och mellanprodukter i medeltal med 17 procent. Detaljhandelsnivån av viner sjönk i januari med 4,2 % och hela detaljhandelsnivån med 0,5 % från nivån vid slutet av året.

År 1997 använde konsumenterna sammanlagt 19,0 miljarder mark till alkohol. Räknat per invånare är detta 3 711 mark. Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna var 5,8 %. De skatteintäkter staten erhållit genom alkohol, mervärdeskatten inberäknad, var 10,6 miljarder mark, vilket var 6,1 % av statens intäkter (excl. finanstransaktioner).

De direkta kostnaderna för de skadeverkningar som beror på alkoholbruk var år 1995 enligt en minimikalkyl 2,7 miljarder mark och enligt en maximikalkyl 3,5 miljarder mark. Drygt hälften av skadekostnaderna härrörde av ordningens upprätthållande, en femtedel av hälsovård och drygt 10 procent av socialvård. Utöver de direkta kostnaderna beräknades de indirekta kostnaderna ha utgjort 13,7-25,5 miljarder mark. Den största posten bland dessa var värdet på förlorat liv till följd av alltför tidig död.

2. Narkotikalägets utveckling

Experimentering med och användning av narkotika samt därav förorsakade skador har på 1990-talet ökat i hela landet, men speciellt i södra Finland och i huvudstadsområdet samt bland unga. Samtidigt har utbudet på narkotika ökat. Problem i anknytning till bruket av narkotika i Finland har dock inte nått samma mått som i andra delar av Europa.

Ökningen av siffror som beskriver narkotikaläget avspeglar förutom att allt fler experimenterar med och använder narkotika, att förändringar skett inom servicesystemet och registreringsförfarandet samt att det i hela servicesystemet fästs mer uppmärksamhet på narkotikafrågor.

2.1 Grundlinjer i narkotikapolitiken

Den narkotikapolitik Finland följer har som syfte att minska och förebygga bruk av narkotika samt minimera skadeverkningar förorsakade av narkotikabruk. Utgångspunkten för den finländska narkotikapolitiken utgörs av social- och hälsopolitiska linjedragningar samt internationella avtal. Den centrala basen för den nationella politiken är narkotikalagen (1289/93). År 1996 överlämnade statsrådet till riksdagen en folkhälsoredogörelse vilken är den senaste officiella proposition på nationell nivå, om innehållet i Finlands narkotikapolitik. En nationell narkotikastrategi bereddes i april 1997. I narkotikaprogrammet definieras principiella ställningstaganden och förslag till verkställighet för att förhindra missbruk av narkotika och brottslighet i anslutning till narkotika fram till år 2002. Strategin rekommenderar begränsad narkotikapolitik som den fortfarande bästa metoden att minimera narkotikaskador. I och med medlemskapet i EU år 1995 har Finland även deltagit i verksamheten vid Europeiska Unionens central för narkotikakontroll, Europeiska narkotikaobservatoriet (EMCDDA).

2.2 Narkotikabrukets omfattning

År 1997 publicerades uppgifter från ett flertal undersökningar om narkotika. Enligt en narkotikaförfrågan som gjordes år 1996 och som riktades till 4 000 vuxna har ca 7 procent av finländarna någon gång prövat på narkotika. Av män som inte fyllt 35 år och som bodde i en stad hade 20-24 % någon gång prövat på cannabis, av kvinnor 9-14 %. I hela landet uppgav av männen 3,6 % och av kvinnorna 2,8 % att de någon gång använt sömn-, smärt och lugnade medicin i annat än i medicinerande syfte. Av männen hade 3,3 % och av kvinnorna 3,0 % använt läkemedel samtidigt med alkohol under det gångna året.

I en år 1997 gjord förfrågan som gällde värnpliktigas hälsobeteende uppgav 16,1 % av de värnpliktiga att de i något skede experimenterat med narkotika. Antalet hade fördubblats sedan enkäten om värnpliktiga 1987.

En hälsogranskning av 50 000 skolungdomar som utfördes år 1996 gav vid handen att knappt 30 % av 17-18-åringarna i Helsingfors har i något skede experimenterat med cannabis. Alkohol och läkemedel tillsammans hade någon gång använts av 12 % av pojkarna och 18 % av flickorna.

År 1997 publicerades den första undersökningen om antalet användare av hårda droger i Finland. Enligt en undersökning från 1995 fanns det i huvudstadsregionen uppskattningsvis 3 100 användare av amfetamin och opiater vilket motsvarar knappt 0,6 % av befolkningen i åldern 15-55 i området Stor-Helsingfors. I hela Finland uppskattades antalet användare uppgå till 5 380-10 500, dvs. 0,2 - 0,4 % av nämnda åldersgrupp.

Det första hälsokontrollstället för personer som använder intravenösa narkotiska ämnen startade sin verksamhet i april 1997 i Finland. Under de första nio månaderna besökte ca 500 klienter rådgivningsstället och av dessa personer intervjuades 131 personer anonymt. Av de intervjuade hade merparten börjat använda intravenös narkotika i åldern 15 - 20 år och 87 % hade haft hälsoproblem till följd av narkotikabruk. Allt större uppmärksamhet fästs på polikliniska tjänster för användare av narkotika. Ett exempel på detta är narkotikapolikliniken med dygnetruntservice som inledde sin verksamhet samma år i Helsingfors.

2.3 Skadeverkningar i anslutning till narkotikabruk

Enligt en utredning som gjordes hösten 1996 i 2,5 månader på 43 vårdenheter för missbrukare är finländarnas problemanvändning av narkotika amfetamin- och blandanvändningscentrerat. Av de preparat som användes är det amfetamin och cannabis samt alkohol och läkemedel som klart kombineras till par. Merparten av missbrukarna hade experimenterat med narkotika för första gången vid 20 års ålder eller yngre. År 1997 fortsatte planeringen av verksamheten och avsikten är att genomföra den på nytt år 1998.

Enligt sjukhusens vårdanmälningsregister uppgick antalet vårdperioder (enligt huvuddiagnos och andra diagnoser) i anknytning till narkotikabruk på sjukhusens vårdavdelningar till 7 276 år 1997 och av dessa förknippades 22 % direkt till narkotika. Av vårdperioderna riktade sig två tredjedelar till män. Av de i Finland konstaterade HIV-fallen hade före utgången av år 1997 28 (3 %) smittats till följd av intravenöst narkotikabruk. Av smittsamma sjukdomar förknippas även ofta hepatit B och C till användningen av intravenös narkotika. År 1997 rapporterades i Finland 586 fall av hepatit B och 1 891 fall av hepatit C. I rättsmedicinska läkemedels- och narkotikaundersökningar som utfördes år 1996 hittades s.k. klassiska narkotiska ämnen i 85 dödsfall.

Social- och hälsovårdsministeriet meddelade i juni 1997 en föreskrift om vården av opioidberoende patienter med vissa läkemedel, efter att det uppstått problem i förskrivning av läkemedel för patienter med svårt opioidberoende. Enligt föreskriften koncentrerades avvänjningsvården och substitutionsbehandlingen av opioidberoende patienter, i inledningsskedet till vissa sjukhus. I avvänjningsvård med läkemedel enligt föreskriften deltog 20-30 personer och i substitutionsbehandling 10 personer vid slutet av året.

Kriminalitet i anknytning till narkotika ökade enligt polisens och tullens statistik fortfarande år 1997. Om narkotikabrott gjordes 6 731 brottsanmälningar och i samband med dessa misstänktes 7 000 personer. Siffrorna steg från året innan med 15-16 %. Det fanns ett något färre antal ungdomar i åldern 15-18 år misstänkta för narkotikabrott år 1997 än året innan, men i fråga om alla övriga åldersgrupper hade antalet misstänkta tydligt ökat. Vid en beräkning som utfördes under en dag år 1997 var 13,5 % av alla fångar, dvs 363 personer dömda för narkotikabrott som det huvudsakliga brottet. År 1997 steg antalet beslagtaganden av narkotika med 22 % från året innan.

De direkta skadekostnaderna till följd av missbruk av narkotika och läkemedel uppgick till 0,6-0,9 miljarder mark år 1995 och en uppskattning av de indirekta skadekostnader uppgick till 1,7-3,6 miljarder mark. Mest förorsakades direkta kostnader av socialvårdens utgifter samt brottskontroll. Den överlägset största posten bland de direkta kostnaderna är värdet på förlorat liv till följd av alltför tidig död.

3. Tillstånds- och övervakningsfrågor

3.1 Detaljhandel

Enligt alkohollagen av 1995 hade Alko fortfarande ensamrätt till detaljhandel med alkoholdrycker vilka innehåller mer än 4,7 volymprocent alkohol. Livsmedelsaffärer och kiosker kan få tillstånd att sälja genom jäsning tillverkade alkoholdrycker vilka innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol.

Därtill kan en tillverkare av genom jäsning tillverkade alkoholdrycker vilka innehåller högst 13 volymprocent alkohol på vissa villkor beviljas tillstånd att i anslutning till tillverkningsplatsen sälja själv tillverkade drycker (bl.a. s.k. gårdsvinbutiker). Drycker som innehåller högst 2,8 volymprocent alkohol lyder inte under alkohollagen och kunde därför säljas fritt. En ändring av alkohollagen förbjöd dock fr.o.m. 1.6.1997 försäljning av alkoholdrycker som innehåller minst 1,2 och högst 2,8 volymprocent alkohol till personer under 18 år.

Tillståndsmyndigheter är Produkttillsynscentralen som godkänner Alkos butiker och beviljar tillstånden till gårdsvin- och sahtibutikerna samt länsstyrelserna som beviljar övriga detaljhandelstillstånd. Beslut om tillstånd till detaljhandel kostar 1 000-2 000 mark.

I slutet av 1997 uppgick antalet Alko-butiker till 255. Alko har rätt att på beställning leverera alkoholdrycker via expeditionsplatser och deras antal var i slutet av året 50.

Antalet tillstånd till detaljhandel av genom jäsning tillverkade drycker vilka innehåller högst 4,7 % etylalkohol uppgick till 7 849. Antalet har ökat med 1 430 efter att den nya alkohollagen trädde i kraft, dvs. från början av 1995. Den verkliga förändringen är desto större, eftersom uppbärningen av tillsynsavgifter utelämnade utom branschen verksamma butiker ur statistiken. Butiker av typ kiosk och servicestation har ökat utbudet på alkohol.

Antalet gårdsvin- och sahtibutiker uppgick till 28.

I fråga om detaljhandeln gav Produkttillsynscentralen Alko en anmärkning. Av tillstånd till detaljhandel med drycker vilka innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol återkallade länsstyrelsen ett för gott och fyra stycken tidsbundet. Skriftliga varningar gavs 8 stycken.

3.2 Servering

Servering av alkoholdrycker utgör en tillståndspliktig näring. Länsstyrelsen beviljar serveringstillstånd vad gäller genom jäsning tillverkade drycker vilka innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol. Övriga serveringstillstånd beviljar Produkttillsynscentralen. Drycker som innehåller högst 2,8 volymprocent alkohol får serveras fritt, men servering av alkoholdrycker som innehåller minst 1,2 och högst 2,8 volymprocent alkohol till ungdomar under 18 år förbjödes sedan 1.6.1997.

Beslut om serveringstillstånd kostade 1 000-2 500 mark.

År 1997 beviljade Produkttillsynscentralen 354 nya serveringstillstånd som är i kraft tills vidare, dvs. 32 tillstånd färre än året innan. Tidsbundna, för högst ett år beviljade serveringstillstånd beviljades 119 stycken, dvs. 34 tillstånd fler än år 1996. För olika tillställningar beviljades 490, 496 år 1996, temporära serveringstillstånd, för högst en månad. I slutet av 1997 fanns det 4 274 giltiga serveringstillstånd för A- och B-restauranger och 5 315 för C-restauranger.

Under den tid den nya alkohollagen varit i kraft har A- och B-restauranger ökat med 1 046 stycken och C-restauranger minskat med 414 stycken. Enligt högsta domstolens förändrade ställningstagande sommaren 1997 innehåller inte alkohollagen behovsprövning och sålunda var bl.a. servering av främst alkoholdrycker på en restaurang inget hinder för beviljande av tillstånd. Detta förklarar för sin del ökningen av antalet tillstånd till servering av starka alkoholdrycker och en reduktionen av tillstånd till servering av svaga alkoholdrycker.

Produkttillsynscentralen gav under verksamhetsåret serveringstillståndshavare 53 skriftliga varningar och 15 tillstånd återkallades för bestämd tid och 5 slutgiltigt. Länsstyrelserna återkallade tillstånd 10 gånger och tidsbundet 38 gånger och gav 80 skriftliga varningar.

Tillsynseffekten försvagades betydligt till följd av tillsynsmyndigheternas resursbrist vilket gav sig uttryck i ökad ekonomisk brottslighet och grå ekonomi. Produkttillsynscentralen tog initiativ till en ändring av alkohollagen 1997, i syfte att effektivisera samarbetet mellan myndigheterna och användningen av registret över alkohollagen. Lagändringen genomfördes 1998.

3.3 Tillverkning, import, partiförsäljning och teknisk användning

Den registrerade försäljningen av alkoholdrycker uppgick till 532 miljoner liter 1997. I jämförelse med året innan är ökningen 4,5 %. Även antalet innehavare av tillverknings- och partiförsäljnings-tillstånd inom branschen ökade. I slutet av året tillverkades alkoholdrycker på 105 tillverkningsställen av vilka 7 hade tillstånd till tillverkning endast i undervisnings- och forskningssyfte. Antalet innehavare av tillstånd till partiförsäljning var 178, av vilka 43 tillståndsinnehavare verkade endast som alkoholdrycksagenter. De sju största företagen för tillverkning av alkoholdrycker svarade för 99 % av den inhemska tillverkningen och tio procent av partiförsäljarna hade en andel av partiförsäljningen av alkoholdrycker som översteg 90 % .

Mängden alkoholdrycksprodukter som finns på marknaden har fortfarande ökat kraftigt. Produkttillsynscentralens produktregister innehöll 9 614 alkoholdrycksprodukter i slutet av 1997, motsvarande mängd året innan var 7 280. Öl fördes in från 32 länder, vin från 41 och andra drycker från 47 länder. Allt som allt infördes alkoholdrycker från 64 länder och i dessa ingick alla EU-länder.

Produkttillsynscentralen beviljar tillstånd till tillverkning, partiförsäljning, försäljning och hantering av alkoholdrycker, sprit och alkoholpreparat samt tillstånd till import av starksprit. För behandling av tillstånd för tillverkning och partiförsäljning uppbars en avgift på 10 000 mark.

År 1997 beviljades 14 tillstånd till tillverkning av alkoholdrycker för kommersiellt ändamål och 3 tillstånd för undervisnings-, forsknings- och utvecklingsändamål. Därtill beviljades ett tillstånd till tillverkning av starksprit. Under året avslutade 4 innehavare av tillverkningstillstånd sin verksamhet. Vid utgången av 1997 fanns det 92 giltiga tillverkningstillstånd.

Tillstånd till partiförsäljning av alkoholdrycker beviljades 23 sökande, begränsat (s.k. agenttillstånd) 12 sökande och tidsbundna tillstånd till partiförsäljning 10 sökande. Tillstånd till partiförsäljning av sprit beviljades 1 sökande och tillstånd till partiförsäljning av alkohopreparat beviljades 11 sökande. Under året avslutade 9 innehavare av partiförsäljningstillstånd sin verksamhet och 2 innehavare av agenttillstånd. I slutet av 1997 fanns det 178 giltiga tillstånd till partiförsäljning av alkoholdrycker, 5 till partiförsäljning av sprit och 115 till partiförsäljning av alkoholpreparat.

Tillstånd till teknisk användning av alkohol beviljades 87 stycken och till följd av avslutat alkoholbruk återkallades 132 tillstånd. I slutet av 1997 fanns det 2 236 giltiga tillstånd till teknisk användning av alkohol.

Tyngdpunkten i tillsynen år 1997 låg på utvecklingen av metoder för identifiering av alkoholdrycker och sprit tillsammans med Alkoholkontrollaboratoriet (ACL). Tack vare metoden är det möjligt att identifiera varifrån illegala drycker och sprit härstammar. I ACL analyserades 440 alkoholdrycksprover och därtill gjordes 150 renhetsprover på fatöl. Till följd av iakttagelser av förhållanden som stred mot gällande bestämmelser drogs 6 alkoholdrycksprodukter bort från marknaden.

Inspektörerna på Produkttillsynscentralen utförde 315 inspektioner för godkännande och tillsyn år 1997. I samband med inspektionerna gavs 22 anmärkningar.

3.4 Reklam

Begränsning av reklam för alkoholdrycker har ansetts vara en viktig metod för att styra alkoholkonsumtionen. I de flesta europeiska länder gäller begränsningar av reklam för alkoholdrycker. Enligt EU-direktivet om televisionsverksamhet skall reklam för alkoholdrycker begränsas i televisionen. I Finland trädde detta direktiv i kraft genom reklamstadgandena i alkohollagen av 1995. I fråga om de övriga nordiska länderna har reklam för alkoholdrycker totalförbjudits i Norge och i Sverige är reklam för alkoholdrycker förbjudet i de flesta medier via vilka reklam riktas till konsumenterna.

WHO:s rekommendation av december 1995 förordar begränsning av alkoholreklam, i synnerhet reklam som riktar sig till unga. En nämnd metod som i synnerhet attraherar unga är alkoholens anknytning till sport. Principen har följts till exempel i Frankrikes lagstiftning enligt vilken reklam för alkohol förbjuds i samband med idrottstävlingar.

I Finland reglerades reklam av alkoholdrycker genom Alkos förvaltningsråds anvisning åren 1960-77. År 1977 förbjöds alkoholreklam genom lag. Reklam för alkoholdrycker som innehåller mindre än 2,8 volymprocent alkohol var dock tillåten. Ändringen av alkohollagen 1.1.1995 betydde en lindring av reklambestämmelserna. Reklam för drycker som innehåller högst 22 volymprocent alkohol tilläts med vissa begränsningar. Begränsningarna gäller bl.a. reklam som riktar sig till minderåriga och reklam med missvisande påståenden om hälsoeffekter samt reklam som strider mot god sed. Samtidigt blev bestämmelserna strängare på så vis att begränsningarna även gäller reklam för drycker som innehåller 1,2-2,8 volymprocent alkohol och förbudet av reklam för starka alkoholdrycker omfattade även indirekt reklam. Även annat säljförfrämjande för starka alkoholdrycker blev förbjuden.

Det är Produkttillsynscentralen och länsstyrelserna som övervakar reklam för alkoholdrycker och drycker som innehåller över 1,2 volymprocent alkohol. Reklam som strider mot lagen kan förbjudas och förbudet förstärkas med vite. Annonsören kan alternativt ges skriftliga anvisningar om rättande av reklamen. Även anvisningarna kan förstärkas genom vite om de inte iakttas.

År 1997 avgjorde Produkttillsynscentralen 74 alkoholreklamfall. Under verkets verksamhetsperiod 1995-97 har sammanlagt i fem fall utdelats sju förbud av vilka 5 har förstärkts med vite. Anvisningar gavs 29 stycken av vilka en förstärktes med ett vite på 300 000 mark. Tyngdpunkten i övervakningen ligger på förebyggande arbete: med anledning av förfrågningar från näringsidkare avgavs sammanlagt 20 förhandsutlåtanden om laglydigheten hos reklam år 1997. Därtill ges näringsidkarna personliga råd både per telefon och skriftligen, vilket inte har registrerats. Flertalet av frågorna som har behandlats har gällt reklam för starka alkoholdrycker.

Härutöver har Produkttillsynscentralen för länsstyrelserna avfattat anvisningar för hur reklambestämmelserna skall tolkas för att möjliggöra en enhetliga tillsynspraxis. År 1995 bereddes anvisningen Alkoholreklam vilken revideras under år 1998.

1. Trends in the alcohol situation

The Finnish alcohol system and alcohol policy underwent major changes in the 1990s. The monopolistic alcohol control system in force since the repeal of Prohibition in 1932 was abandoned and replaced by the new Alcohol Act (1143/1994), complying with the requirements of the EU. The law took effect at the beginning of 1995, dismantling the monopolies on the production, wholesale, import and export of alcoholic beverages; however, the retail monopoly was retained for public health reasons. At the same time, the Board of ALKO Ltd decided to reorganise the company in the form of the ALKO Concern, consisting of the retail monopoly (ALKO Ltd) and a company specialising in production and import (Primalco Ltd) and a hotel and restaurant business (Arctia). A more detailed account of the changeover was given in the 1997 Yearbook.

In their membership negotiations with the EU, the two Nordic countries Sweden and Finland emphasised the significance of the retail monopoly for social and health policy reasons. The ruling of the European Court of Justice on 23 October 1997 in the so-called Franzen case in Sweden communicated the EU's principal stance on the question of alcohol monopoly. According to this ruling, the Swedish retail monopoly (and, de facto, also that of Finland) was consistent with Articles 30 and 37 of the Treaty of Rome, which meant that there were no legal grounds for banning the retail monopoly on alcohol. However, the close connections of the Finnish retail monopoly with companies competing on the market may leave some room for interpretation in this respect.

On 7 January 1998, the Cabinet Economic Policy Committee decided that the retail monopoly will be detached from the ALKO Concern, remaining an independent company administratively working under the Ministry of Social Affairs and Health, while the rest of the concern will be transferred to work under the Ministry of Trade and Industry. Taking effect at the beginning of 1999, the decision means that the retail monopoly will comply with the regulations of the EU.

1.1 Alcohol policy guidelines

The main objective of Finnish alcohol policy is to prevent and alleviate societal, social and health hazards and other detrimental effects of alcohol. Studies show that the best way to prevent the negative impacts of alcohol is to curb the overall consumption. The traditional means of regulating alcohol consumption include restrictions on the availability of alcohol and pricing policies. Finland's accession to the EU presented new challenges for the alcohol policy pursued. Compared to Finland and Sweden, alcohol taxation and prices are considerably lower in the other EU countries.

A passenger in transit between EU countries may import 10 litres of strong liquor, 20 litres of fortified wine, 90 litres of light wine and 110 litres of beer for personal consumption without extra fee. In their membership negotiations, Finland and Sweden were granted special provisions in order to retain lower quotas of imported alcohol until the end of 1996. In subsequent negotiations Finland has agreed to transfer gradually to the EU regulations by the year 2004. The lifting of the import restrictions will necessitate lower prices on alcohol in Finland, a fact that is liable to increase consumption. The peak in the trade with Estonia and Russia, neighbouring countries with considerably lower alcohol prices, has already had a similar effect.

Together with 50 other countries, Finland approved the WHO's European Alcohol Action Plan in autumn 1992. In December 1995, the General Assembly of the WHO ratified the European Charter on Alcohol. The same year the Council for Substance Affairs completed the Finnish proposal for a national alcohol policy for 1996 - 1999 and in spring 1997, a proposal for implementing the national alcohol policy strategy. The programmes underline the significance of regulating alcohol consumption as an important means of addressing public health problems.

1.2 Trends in the consumption of alcohol

The documented consumption of alcoholic beverages in Finland reached its peak in 1990, when consumption was 7.7 litres per inhabitant, calculated as 100% alcohol. The recession in the early 1990s, coupled with unemployment and the weakening of purchasing power, caused a decline in documented consumption. There was also a changeover from strong liquor to milder and relatively cheaper beverages, wine and beer, and at restaurants from all other types of alcohol to medium beer, which was cheaper.

The economic upswing, Finland's joining the EU and the reform of alcohol policy in 1995 resulted in a growth in documented consumption. In 1997, alcohol consumption increased 4.3 per cent and was 6.9 litres of 100-proof alcohol per inhabitant. Nevertheless, documented consumption per capita still remained almost 10 per cent lower than in the peak year of 1990.

The official statistics do not include the so-called undocumented alcohol consumption (alcohol imported by tourists, legal and illegal home brewing and distillation, smuggling and substitute alcohol). In the 1990s, undocumented consumption started to rise during the recession, and it increased heavily in 1995, when the less strict regulations due to the EU membership increased import by tourists, especially from Estonia and Russia. Undocumented consumption in 1995 was about a third of documented per capita consumption, i.e. some 2.1 litres of 100-proof alcohol. In 1997, undocumented consumption declined somewhat, being about 2 litres of 100-proof alcohol per inhabitant.

1.3 Extent of the use of alcohol

According to official statistics, 6.9 litres of 100-proof alcohol was consumed per capita in Finland. The estimate of undocumented consumption is 2 litres per inhabitant, and thus the total amount of alcohol consumed by an average Finn is 8.8 litres, which corresponds to the typical European level.

Alcohol is the most widely used intoxicant in Finland. Studies show that almost 90 per cent of persons aged 15 or older consume alcohol. The proportion of abstainers is 7 per cent for men and 14 per cent for women. About three per cent of persons aged 18 or older use alcohol daily.

The age at which young people start drinking and experimenting with alcohol has gone down in the 1990s. According to the most recent health study, a third of the 12-year-olds have tried alcohol. Studies suggest that the use of alcohol for intoxication typically starts at an earlier age in Finland than in other countries. In addition, the use of alcohol and heavy drinking among Finnish girls and women have become more frequent in the 1990s.

1.4 Negative effects of alcohol consumption

Studies have shown a clear link between alcohol consumption and its negative effects: the higher the level of consumption, the greater the damage. An upward trend in consumption exacerbates the detrimental effects of alcohol.

More than 33,000 care periods due to an alcohol-related illness as the primary or secondary diagnosis are annually registered in hospitals. Men account for more than 80 per cent of the cases. More than a third of the persons treated for this reason are aged 40 - 50. In 1997, the hospital care register recorded 27,135 care periods with alcohol-related illness as the primary diagnosis, i.e. about the same number. As secondary or tertiary diagnosis, alcohol-related illnesses were implicated in 6,754 care periods.

The facilities providing care for intoxicant abusers catered for almost 11,800 clients in 1997. The total number of care days was 327,200. Eighty per cent of the clients were men. More than half of the persons treated for alcohol-induced diseases were aged 35 - 49. The A-Clinics and youth centres were visited by 42,092 clients, the number of visits being 349,010.

The connection between alcohol use and the number and severity of violent offences may be examined through the studies on violence and police statistics. In criminal cases solved by the police in 1997, the perpetrator was intoxicated in 75 per cent of the serious cases of assault and battery, in 81 per cent of the cases involving battery, in 70 per cent of the less severe cases involving battery and in 74 per cent of the cases involving manslaughter or murder. In 1997, 25,313 cases of violent crime were registered by the police. The amount is 1.1 per cent higher than the year before.

A person will be sentenced for drunken driving if the blood alcohol content exceeds 0.5 per mill or 0.25 mg per litre of exhaled air. The threshold value for severe drunken driving is 1.2 per mill or 0.6 mg/l of exhaled air. In waterborne traffic the threshold is 1.0 per mill. In 1997, the police registered 24,831 cases of drunken driving, 2.4 per cent more than in the previous year. More than 50 per cent involved severe cases of drunken driving.

In 1998, an EU Directive went into force outlawing authorisation or renewal of driving licences for persons addicted to intoxicants. The assessment of addiction is made by a physician. A monitoring period will be imposed on persons who are apprehended for this offence for the first time (or if more than three years has elapsed from the previous time). Persons apprehended for severe or repeated drunken driving will have to undergo a follow-up programme supervised by the A-Clinic or a specialised physician.

Each year about 2,500 persons die in Finland as a result of alcohol use. This is five per cent of all deaths. More than 80 per cent of alcohol-related mortality involves men.

1.5 Alcohol economy

In July 1994, Finland transferred from a value-based tax system to a system based on alcohol content. The principles governing the pricing of alcoholic beverages were altered in this connection.

In 1997, the prices of alcoholic beverages were 1.9 per cent higher than the year before. In real terms the prices went up by 0.7 per cent on average.

At the beginning of 1998, taxes on wine and intermediate products were cut by 17 per cent on average. The retail price of wine fell by 4.2 per cent in January, and the overall price level went down by 0.5 per cent compared to the end of the previous year.

Consumers spent a total of 19.0 billion Finnish marks on alcohol in 1997, which is FIM 3,711 per inhabitant. Alcohol expenditure accounted for 5.8 per cent of private consumption. Tax revenues, including value-added tax, were FIM 10.6 billion, which constituted 6.1 per cent of State revenues before financial transactions).

The direct costs of alcohol consumption due to adverse effects were a minimum of FIM 2.7 billion or a maximum of FIM 3.5 billion, depending on estimate. Almost half of the costs resulted from the maintenance of law and order, almost a fifth for health care and more than 10 per cent for social welfare. There were also an estimated FIM 13.7 - 25.5 billion of indirect costs, with the value of lost life due to untimely death constituting the largest item.

2. Trends in the drug situation

Experimenting with drugs as well as their use and detrimental effects have become more extensive in the 1990s throughout the country, and especially in Southern Finland and the Greater Helsinki Area among the young in particular. At the same time, the supply of narcotics has increased. Nonetheless, drug-related problems in Finland are not as aggravated as in the rest of Europe.

The upward trend in the indicators of the drug situation reflects not only an increase in drug use and experiments but also the changes that have taken place in the service system and statistical practices as well as the fact that the entire service system has paid more attention to the drug question.

2.1 The basis of drug policy

The objective of Finnish drug policy is to reduce and prevent the use of narcotics and to minimise the adverse effects of drug use. This approach is based on social and health policy guidelines and international agreements. The cornerstone of national policy is the Narcotics Act (1289/93). In 1996, the Council of State gave its public health report to Parliament, and it is the most recent proposal to date concerning national drug policy in Finland. The national drug strategy was completed in April 1997. It laid down provisions and proposals in order to combat narcotics abuse and drug-related crime until 2002. The strategy recommended pursuing a restrictive narcotics policy as the best way to minimise the negative effects of drug use. After the accession to the EU in 1995, Finland has also participated in the activities of the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA).

2.2 The extent of drug use

The year 1997 saw the publication of several surveys relating to drugs. According to the drug survey conducted in 1996 among 4,000 adults, some 7 per cent of Finns have tried drugs at some time. Of men under the age of 35 living in towns and cities, 20 - 24 per cent had experimented with cannabis; the percentage for women was 9 - 14. In the whole country soporifics, analgesics or sedatives were used for nonmedicinal purposes by 3.6 per cent of men and 2.8 per cent of women. As for the mixed use of alcohol and medicines, 3.3 per cent of men and 3.0 per cent of women had engaged in this activity during the past year.

The 1997 health survey among conscripts found that 16.1 per cent of them had reportedly experimented with drugs. The number has doubled compared to the equivalent survey in 1987. According to school health studies among 50,000 pupils conducted in 1996, less than 30 per cent of the 17-18-

year-olds in Helsinki had tried cannabis at some point, and 12 per cent of the boys and 18 per cent of the girls had mixed alcohol and medicines.

In 1997 the first study on the number of hard-drug users in Finland was published. Based on the study on the situation in 1995, there were an estimated 3,100 users of amphetamine and opiates in the Greater Helsinki Area, less than 0.6 per cent of the population aged 15 - 55 residing in the region. It was estimated that there were 5,380 - 10,500 users in the entire country, corresponding to 0.2 - 0.4 per cent of the age group.

The first Finnish health guidance centre for users of intravenous drugs commenced its operations in April 1997. During the first nine months the centre was visited by some 500 clients, 131 of whom were anonymously interviewed. The majority of the interviewees had started using drugs intravenously at the age of 15 - 20, and 87 per cent of them had experienced health problems due to drug use. More attention is now paid to outpatient services for drug abusers, one example being the Helsinki-based drug clinic, which commenced its around-the-clock operations in 1997.

2.3 Detrimental effects of drugs

According to the investigation made during 10 weeks in autumn 1996 in 43 care facilities for intoxicant abusers, amphetamine and mixed use predominated the Finnish drug scene. Of the substances used, amphetamine and cannabis were often combined, and so were alcohol and medicines. In most cases, the first experiments with drugs had occurred at the age of 20 or younger. In 1997 the planning of the programme continued, with the purpose of repeating it in 1998.

According to the hospital care register, inpatient wards in hospitals provided 7,276 care periods related to drug use (primary or secondary diagnosis) in 1997; 22 per cent of these were directly associated with narcotics. Two thirds of the care periods involved men. Of the HIV cases diagnosed in Finland by the end of 1997, 28 (3 per cent) had been transmitted through intravenous drug use. Also two other communicable diseases, hepatitis B and C, are often associated with intravenous drug use. In 1997, 586 cases of hepatitis B and 1,891 cases of hepatitis C were reported in Finland. The forensic medicine and narcotics tests carried out in 1996 revealed the presence of the so-called classical drugs in conjunction with 85 deaths.

In July 1997, the Ministry of Social Affairs and Health issued regulations on the treatment of opiate-dependent patients with certain medicines, after some problems had occurred in proscribing medicines to persons heavily dependent on opiates. Based on the regulations, detoxification and substitution treatment were at first centralised in certain hospitals. At the end of the year, 20 - 30 persons participated in medicinal detoxification while 10 persons received substitution treatment.

The statistics kept by the police and customs show that drugrelated crime became more common in 1997. In terms of drug offences, 6,731 reports were filed, with more than 7,000 persons as suspects. The numbers increased by 15 - 16 per cent from the previous year. In 1997 there were slightly fewer 15 - 18 -yearolds suspected of drug offences compared to the year before, while in other age groups the number of suspects increased. The one day census carried out in 1997 showed that the proportion of those convicted of drug offences was 13,5 per cent of all prisoners, i.e. 363 persons. The number of drug seizures increased by 22 per cent compared to the previous year.

The direct costs incurred due to abuse of drugs and medicines were FIM 0.6 - 0.9 billion in 1995, and the indirect costs were estimated at FIM 1.7 - 3.6 billion. The direct costs mainly resulted from social welfare expenses and anti-crime control. By far the greatest proportion of indirect costs were due to the premature loss of life.

3. Licensing and control

3.1 Retail sale

The 1995 Alcohol Act stipulated that the monopoly on the retail sale of alcoholic beverages with alcohol contents exceeding 4.7 per cent by volume remained with ALKO Ltd. Shops and kiosks dealing in groceries may be authorised to sell fermented beverages with alcohol contents of 4.7 per cent or less. In addition, the producer of fermented beverages with an alcohol content of not more than 13 per cent may under certain conditions be licensed to sell their produce on the premises (e.g. the so-called wine farms). Beverages containing 2.8 per cent alcohol or less are not governed by the Alcohol Act, and thus their sale is deregulated. However, the sale of beverages with alcohol contents between 1.2 and 2.8 per cent by volume to persons under the age of 18 was prohibited from 1 June 1997.

The licensing and control authorities are the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV), which authorises the ALKO stores and grants permits to farms producing wine or beer, and the Provincial Governments, which issue other retail licences. The price of such a licence was FIM 1,000 - 2,000.

At the end of 1997, there were 255 ALKO stores. ALKO Ltd also has the right to supply alcoholic beverages ordered through its delivery points, the number of which was 50 at the end of year.

The number of authorisations to sell fermented beverages containing not more than 4.7 per cent alcohol was 7,849. Under the new Alcohol Act (from 1995) the number has increased by 1,430. The change was actually greater than this because the introduction of authorisation fees meant that stores and businesses no longer operating were excluded from the statistics. Kiosks and petrol stations have contributed to the increasing supply of alcohol.

There were 28 shops selling farm wine or beer.

In retail sale, the Product Control Agency gave one notice to ALKO. The provincial governments terminated one authorisation to sell 4.7 per cent beverages and temporarily cancelled four. They issued eight written warnings.

3.2 Licensed serving

The serving of alcoholic beverages is a trade subject to licence. The provincial governments grant authorisations for the serving of fermented drinks containing not more than 4.7 per cent alcohol. Other licences are issued by the Product Control Agency. The serving of drinks containing less than 2.8 volume per cent is not regulated; however, serving of beverages with alcohol contents between 1.2 and 2.8 per cent by volume to persons under the age of 18 was banned since 1 June 1997.

A serving licence cost FIM 1,000 - 2,500.

In 1997, the Product Control Agency issued 354 new serving licences valid until further notice, i.e. 32 authorisations less than the year before. The number of fixed-term licences granted, valid for a maximum of twelve months, was 119, i.e. 34 less than in 1996. The Agency granted 490 temporary licences for special occasions, valid for no longer than 1 month (496 in 1996). By the end of 1997, there were 4,274 licences to A- and B-restaurants and 5,315 licences to C-restaurants.

Under the new Alcohol Act, the number of A- and B-restaurants has increased by 1,046, while in case of C-restaurants the number has gone down by 414. According to the new ruling of the Supreme Administrative Court in summer 1997, the Alcohol Act does not require officials to exercise discretion in granting the permit, and thus the fact that a restaurant is mainly serving alcohol is no obstacle to licensing. This in part explains the increase in the number of licences to serve any alcoholic beverages and the corresponding decline in the serving of milder beverages.

The Product Control Agency gave 53 written warnings to licensees in 1997, and 15 licences were cancelled for a fixed period and five were permanently revoked. Provincial governments cancelled 38 licences for the time being and 10 for good; also, 80 written warnings were given.

The lack of resources on the part of control authorities undermined the efficiency of supervision, a fact that is reflected in the expansion of financial crime and the grey market. The Product Control Agency made a proposal for an amendment to the Alcohol Act in 1997, with the aim of intensifying collaboration between authorities and the use of the alcohol trade register. The amendment was enforced in 1998.

3.3 Production, import, wholesale and technical use

The documented sale of alcoholic beverages in 1997 was 532 million litres. Compared to the year before, the figures show an increase of 4.5 per cent. In addition, the number of holders of production and wholesale licences went up. By the end of the year, alcohol was produced in 105 facilities, seven of which were authorised to produce for educational or research purposes only. The number of wholesale licence holders was 178, 43 of which acted solely as commercial agents. The seven largest companies producing alcoholic beverages accounted for 99 per cent of domestic produce, and 10 per cent of the wholesalers held a share of 90 per cent of the wholesale of alcohol.

The number of alcohol products on the market has steadily risen. At the end of 1997 the product register kept by the Product Control Agency listed 9,614 alcohol products, whereas the year before the corresponding figure was 7,280. Beer was imported from 32 countries, wine from 41 countries and other beverages from 47 countries. The total number of countries from which alcoholic beverages were imported was 64, including all EU countries.

The Product Control Agency grants the licences for the production, wholesale, sale and use of alcoholic beverages, spirits or other alcoholic preparation and for the import of spirits. A fee of FIM 10,000 was charged for the processing of an application for the production and wholesale of alcoholic beverages.

In 1997, 14 licences to produce alcoholic beverages were granted for commercial purposes and three for educational or R&D purposes. In addition, one licence for the distillation of spirits was issued. During the year, four holders of production licence ceased to operate. By the end of 1997, 92 production licences were in force.

Twenty-three wholesale licences were granted for alcohol, along with 12 restricted (agent) licences and 10 temporary permits. One licence was authorised for the wholesale of spirits and 11 for the wholesale of an alcoholic preparation. In 1997, 9 holders of wholesale licences and 2 holders of agent licences went out of business. At the end of 1997, 178 wholesale licences for alcoholic beverages, five for spirits and 115 for alcoholic preparation were in force.

Permits for the technical use of alcohol were granted in 87 cases, while 132 licences were cancelled due to ceased activities. By the end of 1997, the number of valid licences for technical use of alcohol was 2,236.

The focal point of product control in 1997 was in the development of methods for identifying alcoholic beverages and spirits in cooperation with the Alcohol Control Laboratory (ACL). The method enables the detection of the origins of illicit beverages and spirits. The ACL analysed 440 samples of beverages, and carried out 150 hygiene inspections of draught beer at restaurants and bars. Six alcohol products were withdrawn from the market due to irregularities in the product information.

The inspectors of the Product Control Agency carried out 315 acceptance and control inspections in 1997, with 22 notices given in this connection.

3.4 Advertising

The regulation of alcohol advertising has been considered an important means of controlling alcohol consumption, and this is why most European countries have imposed restrictions on alcohol advertising. The TV Directive of the EU restricts alcohol advertisements on television. In Finland this directive was implemented through the advertising provisions in the 1995 Alcohol Act. As for other Nordic countries, Norway does not allow alcohol advertising at all, and in Sweden this type of advertising is forbidden in most public media targeted at consumers.

In its recommendation dating back to December 1995, the WHO advocates restrictions on alcohol advertising, especially when directed at young people. Linking alcohol with sport is specifically mentioned as a way of capturing young people's attention. According to this principle, in France alcohol advertising is banned in connection with sports events.

In 1960 - 1977, alcohol advertising in Finland was regulated by directions given by the Board of Directors of ALKO Ltd. In 1977, alcohol advertising was prohibited by law. However, it was still legal to advertise beverages with alcohol contents lower than 2.8 per cent by volume. The new the Alcohol Act in 1995 resulted in less stringent regulations: the advertising of beverages with alcohol contents not more than 22 per cent by volume was allowed, with certain restrictions on e.g. advertising targeted at minors, alleged health effects and unethical advertising. The regulations were also tightened so that these restrictions applied to beverages with alcohol contents of 1.2-2.8 per cent. In addition, the ban on the advertising of spirits was expanded to cover indirect advertising. Also other types of sales promotion regarding spirits forbidden.

The supervision of the advertising of beverages with more than 1.2 per cent alcohol by volume is the responsibility of the Product Control Agency and provincial governments. Both these authorities may forbid advertising which breaches the law and impose a conditional fine. Alternatively, the advertiser may be given written directives to rectify the advertisement. In case of noncompliance, the notice may be enforced by imposing a conditional fine.

In 1997 the Product Control Agency processed 74 cases relating to alcohol advertising. During its operations in 1995 - 1997, the Agency imposed seven bans in five cases, and five of these bans incorporated a conditional fine. Twenty-nine directions were given, one of which involved a conditional fine of FIM 300,000. Supervision concentrated on preventive work: by request of commercial enterprises, 20 preliminary rulings were given concerning the legality of an advertisement in 1997. In addition, entrepreneurs received personal guidance by phone and mail, but no statistical data are available on these activities. Most questions dealt with the advertising of spirits.

Provincial governments have also received guidelines for application of advertising regulations from the Product Control Agency in order to harmonise control practices. Rules for alcohol advertising were given in 1995, to be updated in 1998.

KÄYTETYT KÄSITTEET

Päihde:	alkoholi, korvikkeet, huumeet ja liuottimet.
Alkoholijuoma:	nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2.8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä juoma	alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma.
Mieto juoma	alkoholipitoisuus enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viini, siideri, long drink -juoma ja olut eli mallasjuoma.
Tislattu juoma	tislaamalla valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2.8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevöity viini	viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto viini tai hedelmäviini	viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Vahva olut	käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4.7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Keskiolut	käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4.7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholiton juoma	ei sisällä lainkaan tai enintään 2.8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto olut	käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2.8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholipitoinen virvoitusjuoma	alkoholipitoisuus yli 1.2 mutta enintään 2.8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkiiviina	Etyylialkoholi tai sen vesiliuos, jota ei ole denaturoitu.
Denaturoitu etanoli	Alkoholivalmiste, joka on valmistettu denaturoimalla väkiiviinaa tai sen vesiliuosta.

Huume:	yleiskäsite, joka sisältää sekä huumausaineet että ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen.
Huumausaine:	määritellään huumausaineasetuksessa mainittujen ainelistojen perusteella.
Päihde-ehdotin asiakkuus:	päihdeongelmainen tai päihdeongelmaisen omainen.
Päihdetapaus:	päihdetapauslaskennassa päihdetapaus ei tarkoita henkilöä vaan päihde-ehdoista asiointikertaa.
Sekakäyttö:	eri päihteiden samanaikainen käyttö.
Alkoholijuomien kokonaismyynti:	sisältää seuraavat myynti- ja toimituserät.
Vähittäismyynti	vähittäismyynti Alkon myymälöistä ja tilauspalvelupisteistä sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille ja tilaviini- ja sahtimyymälöille.
Anniskelu	alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille. A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille B-ravintolat: anniskelulupa miedoille alkoholijuomille C-ravintolat: anniskelulupa enintään 4.7 til-% alkoholijuomille.
Muu myynti	myynti lääkinnällisiin, teknisiin ja kirkollisiin tarkoituksiin, myynti ulkomaan liikenteeseen ja vienti.
Alkoholijuomien kulutus:	
Tilastoitu kulutus	alkoholijuomien vähittäismyynti ja alkoholijuomien anniskelu kotimaassa (sisältää erät: Alkon myymälöiden myynti vähittäismyyntiasiakkaille, alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille sekä anniskeluravintoloille.
Kulutuksen arvo	Vähittäiskulutuksen arvo on vähittäismyynnin arvo pl. long drink -juomien, siiderin ja mallasjuomien osalta paluupullojen arvo. Anniskelukulutuksen arvo sisältää oston arvon lisäksi ravintoloiden perimän anniskelukatteen. Edustuskulutusta ei ole vähennetty kulutuksen arvosta.

Tilastoimaton kulutus turistien alkoholituomiset, alkoholijuomien kotivalmistus, laiton alkoholi-
juomien valmistus, salakuljetus ja korvikealkoholi sekä turistien ulko-
mailla nauttima alkoholi.

Kokonaiskulutus: tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä.

**Väkivalta-
rikollisuus:** poliisin tietoon tulleet murhat, tapot ja pahoinpitelyrikokset.

Alkoholisairaus: *ICD-9 tautiluokituksen diagnoosit:*
2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A,
5710A-5713X, 5770D-F, 5771C-D, 6484A, 7607A, 980.
ICD-10 tautiluokituksen diagnoosit:
F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1,
G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1.

Huumesairaus: *ICD-9 tautiluokituksen diagnoosit:*
292, 3040A-9X, 3052A-9X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-5X,
9696A, 9697A,B,X; 9650A-X, 9651A-7A,9X; 9658X, 9685A,
9690A, 9691A-3X, 9698X-9X, 9701A, 982.
ICD-10 tautiluokituksen diagnoosit:
F11-16, F18-19, F55, T39, T40, T42.3-.4, T42.6-.7, T43, T50.7,
T52, R78.0-.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-42.

Lastensuojelu:
Lapsi: henkilö, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta (LsL 3 pyk.).

Huostaanotto: lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestäminen yhteiskunnan (kunnan so-
siaalilautakunta) toimesta.

Sijoitettu lapsi: sosiaalilautakunnan päätöksellä kodin ulkopuolelle joko avohuollon
tukitoimena, huostaanotettuna tai jälkihuoltona sijoitettu lapsi.

Taulukoissa käytetyt symbolit:

- Ei yhtään.
0 Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä.
. Tieto epälooginen esitettäväksi.
.. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi.

ANVÄNDA BEGREPP

Rusmedel:	alkohol, surrogat, lösningsmedel, psykoaktiva läkemedel och illegala narkotika.
Alkoholdryck:	dryck för njutningsändamål, vilken innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol.
Stark dryck	alkoholhalt högre än 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och andra starka drycker.
Svag dryck	alkoholhalt högst 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör vin, cider, long drink och öl d.v.s. maldryck.
Destillerad dryck	genom destillation tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är över 2,8 volymprocent etylalkohol.
Förskuret vin	av vin eller fruktvin genom tillsats av etylalkohol tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.
Lättvin eller fruktvin	av vinduvor, frukt eller bär genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.
Starköl	i huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högre än 4,7 volymprocent etylalkohol.
Mellanöl	i huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.
Alkoholfri dryck	innehåller ingen etylalkohol alls, eller högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Lättöl	i huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Alkoholhaltiga läskedrycker	alkoholhalt högre än 1,2 men högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Starksprit	Etylalkohol eller vattenlösning därav som inte denaturerats
Denaturerad alkohol	Alkoholpreparat som tillverkats genom att denaturera starksprit eller vattenlösning därav

Narkotika:	ett allmänt begrepp, som innehåller narkotiska ämnen samt de läkemedel som påverkar centralnervsystem och som kan användas som knark.
Narkotiska ämnen	narkotiska ämnen definieras på grundval av de i förordningen om narkotika nämnda förteckningarna.
Rusmedelsbetingat klientförhållande:	person med rusmedelsproblem, eller nära anhörig till sådan person.
Rusmedelsfall:	i räkningen av antalet rusmedelsfall avser rusmedelsfall inte en person utan ett rusmedelsbetingat klientbesök.
Blandad användning:	samtidigt bruk av olika rusmedel.
Total försäljning av alkoholdrycker:	vari ingår följande försäljning och leveranser:
Detaljhandel	minutförsäljning i Alkos butiker och expeditiosplatser samt leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsaffärer, gårdsvin- och sahtbutiker
Servering	leveranser av alkoholdrycker till restauranger med rättigheter restauranger med A-rättigheter: tillstånd till servering av alla alkoholdrycker restauranger med B-rättigheter: tillstånd till servering av svaga alkoholdrycker restauranger med C-rättigheter: tillstånd till servering av alkoholdrycker som innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol
Övrig försäljning	försäljning för medicinska, tekniska och kyrkliga ändamål, försäljning till utrikestrafiken samt export.
Alkoholkonsumtion:	
Registrerad konsumtion:	minutförsäljning av alkoholdrycker och utskänkning av alkohol i hemlandet (innehåller posterna: försäljning i Alkos butiker till detaljhandelskunder, leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsaffärer och restauranger.
Värde av alkoholkonsumtion:	Värde av alkoholkonsumtion genom detaljhandel är värde av detaljhandel exkl. returnsflaskans värde i long drink, cider och öl. Utskänkningens värde inkluderar värdet på inköpet samt det utskänkningsarvode som restaurangerna uppbär. Värde av alkoholkonsumtion inkluderar representationsutgifter.
Icke-registrerad konsumtion:	turisternas införsel, hemtillverkning av alkoholdrycker, illegal tillverkning och smuggling av alkoholdrycker, surrogat samt den alkohol turister dricker i utlandet.

Total konsumtion:	registrerad och icke-registrerad konsumtion sammanlagt.
Våldsbrottslighet:	mord, dråp och misshandel, som kommit till polisens kännedom.
Alkoholsjukdom:	<p>Diagnoserna 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-F, 5771C-D, 6484A, 7607A, 980. enligt klassifikation av sjukdomar ICD-9 system.</p> <p>Diagnoserna F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1. enligt klassifikation av sjukdomar ICD-10 system.</p>
Narkotika- sjukdom:	<p>Diagnoserna 292, 3040A-9X, 3052A-9X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-5X, 9696A, 9697A,B,X; 9650A-X, 9651A-7A,9X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-3X, 9698X-9X, 9701A, 982. enligt klassifikation av sjukdomar ICD-9 system.</p> <p>Diagnoserna F11-16, F18-19, F55, T39, T40, T42.3-.4, T42.6-.7, T43, T50.7, T52, R78.0-.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-42. enligt klassifikation av sjukdomar ICD-10 system.</p>
Barnskydd:	
Barn:	person som inte fyllt 18 år (BsL 3).
Omhändertagande:	ordnande av barnets vård och uppfostran på samhällets (kommunens socialnämnd) försorg.
Placerat barn:	barn, som genom beslut av socialnämnden placerats utanför hemmet antingen som stödåtgärd av den öppna vården, som omhändertaget eller för eftervård.
Teckenförklaring	
-	Värdet noll.
0	Mindre än hälften av den använda enheten.
.	Uppgift kan inte förekomma.
..	Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges.

CONCEPTS USED IN THIS PUBLICATION

Intoxicant:	alcohol, surrogates, solvents, psychoactive pharmaceuticals and illegal drugs.
Alcoholic beverage:	a beverage intended for consumption and containing over 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Strong beverage	alcohol content over 22 percent by volume of ethyl alcohol. Includes spirits and other strong beverages.
Light beverage	alcohol content max. 22 percent by volume of ethyl alcohol. Includes wine, cider, long drinks and beer (malted beverages).
Distilled beverage	an alcoholic beverage produced by distillation and containing over 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Fortified wine	a beverage produced from wine or fruitwine by adding ethyl alcohol and containing max. 22 percent by volume of ethyl alcohol.
Light wine or fruit wine	a beverage produced from grape, fruits or berries by fermentation, containing max. 15 percent by volume of ethyl alcohol and to which ethyl alcohol has not been added.
Strong beer	a beverage produced primarily from malt by fermentation and containing over 4.7 percent by volume of ethyl alcohol.
Medium beer	a beverage produced primarily from malt by fermentation and containing max. 4.7 percent by volume of ethyl alcohol.
Non-alcoholic beverage	contains no ethyl alcohol or max. 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Mild beer	a beverage produced primarily from malt by fermentation and containing max. 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Alcoholic soft drinks	alcohol content over 1.2 but max 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Strong spirits	ethanol or its aqueous solution, which has not been denatured
Denatured ethanol	alcohol product, made by denaturing strong spirits or their aqueous solutions

Drug:	a several term, which includes both narcotics and medicines which effect to the central nervous system and which can be used for the purpose of becoming intoxicated.
Narcotic:	defined according to the lists of substances mentioned in the Narcotics Decree.
Intoxicant-related client relationship:	an intoxicant abuser or an intoxicant abuser's relative.
Case of intoxicant abuse:	Cases of intoxicant abuse are calculated according to the number of intoxicant-related client visits, not according to the number of abusers.
Mixed use:	the simultaneous use of different intoxicants.
Total sales of alcoholic beverages:	incl. the following sales and delivery items
Retail sale	Retail trade at ALKO stores and its delivery points and deliveries to grocery stores as well as wine and beer farms.
Licensed serving of alcohol	deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants Restaurants, Class A: Licence to serve all types of alcohol. Restaurants, Class B: Licence to serve mild alcoholic beverages. Restaurants, Class C: Licence to serve alcoholic beverages with alcohol contents not more than 4.7 per cent by volume.
Other sales	sales for medicinal, technical or ecclesiastical purposes, duty-free sales and exports.
Consumption of alcoholic beverages:	
Documented consumption:	the retail sale of alcoholic beverages and the serving of alcoholic beverages in Finland (includes the following items: sales by Alko stores to retail clients, deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and restaurants).
The value of consumption:	The value of consumption excludes the price of the return bottle of long drinks, cider and beer. The value of licensed consumption includes the purchase value as well as the margin on licensed serving recovered by restaurants. The value of consumption includes entertainment expenses.

Undocumented consumption:	alcoholic beverages brought to Finland by tourists, home-brewed alcoholic beverages, illicit products, smuggled products, surrogates and alcoholic beverages consumed by Finnish tourists abroad.
Overall consumption:	The total documented and undocumented consumption.
Violent offenses:	murders, manslaughter and assault offenses reported to the police.
Alcohol-related illnesses:	<p>diagnoses 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-F, 5771C-D, 6484A, 7607A, 980. according to disease classification system ICD-9.</p> <p>diagnoses F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1. according to disease classification system ICD-10.</p>
Drug-related illnesses:	<p>diagnoses 292, 3040A-9X, 3052A-9X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-5X, 9696A, 9697A,B,X; 9650A-X, 9651A-7A,9X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-3X, 9698X-9X, 9701A, 982. according to disease classification system ICD-9.</p> <p>diagnoses F11-16, F18-19, F55, T39, T40, T42.3-.4, T42.6-.7, T43, T50.7, T52, R78.0-.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-42. according to disease classification system ICD-10.</p>
Child welfare:	
Child:	a person who has not yet turned 18 (Child Welfare Act, Section 3).
Transfer of guardianship:	transfer of the care and upbringing of a child to society (the municipal social welfare board)
Placed child:	a child that, at the decision of the social welfare board, has been placed in the care of someone not its parent in the framework of open care, transfer of guardianship or aftercare.
Explanation of symbols:	
-	Magnitude nil.
0	Magnitude less than half of unit employed.
.	Category not applicable.
..	Data not available or too uncertain for presentation.

Tilastoaineisto ja tietosisältö

Tämä julkaisu sisältää tilastotietoa alkoholijuomien myynnistä ja kulutuksesta, alkoholijuomien hinnoista, huumausaineiden ja lääkeaineiden käytöstä, päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista ja päihdehuollosta.

Alkoholijuomien kulutustilastot on kerätty Alko Oy:n, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Stakesin rekistereistä.

Tiedot päihteiden kulutuksesta ja käytöstä aiheutuvasta sairaalahoidosta on kerätty Stakesin hoitoilmoitusrekisteristä. Tiedot on kerätty vuodesta 1987, jolloin tautiluokitus ICD-9 otettiin käyttöön. Ne kattavat vuodet 1987-1995. Vuoden 1996 alussa otettiin käyttöön uusi tautiluokitus ICD-10. Vuoden 1996 tietoja kerättyäessä on pyritty säilyttämään tilastojen vertailukelpoisuus edellisiin vuosiin.

Työkyvyttömyyseläketiedot on saatu KELAn ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä.

Poliisin tietoon tulleet rikokset: liikennejuopumus-, päihtyneiden säilöönotto- ja väkivaltarikostilastot on kerätty Tilastokeskuksen rekistereistä.

Huumausainerikollisuutta koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen ja keskusrikospoliisin rekistereistä, huumausainekuolemia koskevat tiedot Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta ja huumeiden kokeilua ja käyttöä koskevat tiedot Pääesikunnan aineistosta, Stakesin keräämistä tiedoista ja EMCDDA:sta.

Tiedot päihteiden takavarikoinneista on saatu Tullihallituksen ja Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen rekistereistä.

Päihdehuoltoa koskevia tilastoja on saatu A-klinikkasäätiön keräämistä tiedoista sekä Stakesin rekistereistä. Kuntien kustantamaa päihdehuoltoa koskevat tiedot on kerätty kuntien toiminta- ja taloustiedoista.

Päihdetapauslaskentatiedot on kerätty Stakesin 10.10.1995 suorittaman valtakunnallisen yhden päivän laskennan tuloksista.

Tiedot lasten ja nuorten huostaanotoista perustuvat kuntien laatimiin yhteenvetotietoihin.

Julkaisussa käytettyjä julkaisemattomia tietoja saa Stakesin tilastot ja rekisterit -yksiköstä.

Statistiskt material och innehåll

Denna publikation innehåller statistik över försäljningen och konsumtionen av alkoholdrycker, alkoholpriserna, bruket av narkotiska ämnen och läkemedel, de av rusmedel förorsakade hälso-
mässiga och sociala skadeverkningarna samt rusmedelsvården.

Alkoholkonsumtionsstatistiken är hämtad ur Alko Ab:s, Social- och hälsovårdens produkttillsynscentralers och Stakes' register.

Uppgifterna om sjukhusvård betingad av konsumtion och bruk av rusmedel är hämtad ur Stakes' vårdanmälningsregister. Uppgifterna är insamlade från och med år 1987, då sjukdomsklassificeringen ICD-9 togs i bruk. De täcker åren 1987-1995. I början av år 1996 togs den nya sjukdomsklassificeringen ICD-10 i bruk. Vid insamlingen av uppgifter för år 1996 har jämförbarhet med de tidigare åren eftersträvat.

Uppgifterna om invaliditetspensioner har hämtats ur FPA:s och Pensionsskyddscentralens register.

De brott som kommit till polisens kännedom statistiken över trafikfylleri, omhändertagande av berusade och våldsbrott har hämtats ur Statistikcentralens register.

Uppgifterna om narkotikarelaterad kriminalitet är hämtade ur Statistikcentralens och centralkriminalpolisens register, narkotikarelaterade dödsfall från Helsingfors universitets rättsmedicinska institution och uppgifterna om erfarenhet och användning av narkotika ur Huvudstabens material, uppgifter som Stakes samlat in och från EMCDDA.

Uppgifterna om konfiskering av rusmedel är hämtade ur Tullstyrelsens och Rättspolitiska forskningsinstitutionens register.

Uppgifterna om rusmedelsvården har hämtat ur A-klinikstiftelsens dator och Stakes' register. Uppgifterna om den av kommunerna upprätthållna rusmedelsvården är hämtade ur rapporterna över kommunernas verksamhet och ekonomi.

Uppgifterna om räkning av antalet rusmedelsfall är hämtade ur resultaten av den riksomfattande endagsräkning som Stakes gjorde 10.10.1995.

Uppgifterna om omhändertaganden av barn och ungdomar bygger på de av kommunerna uppgjorda sammandragen.

Opublicerade uppgifter som utnyttjats i publikationen fås från Stakes' enhet statistik och register.

Statistical material and data content

This publication contains statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages, the prices of alcoholic beverages, the use of narcotics and pharmaceuticals, the ill effects of intoxicants on health and society and the welfare of intoxicant abusers.

The statistics on the consumption of alcoholic beverages have been compiled from the registers of Alko Ltd, the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) and the National Research and Development Centre for Welfare and Health Care (STAKES).

The data on hospital treatment related to intoxicants consumption and use are based on STAKES' register of treatment reports. The data have been collected since 1987, when the disease classification system ICD-9 was introduced. Disease classification system ICD-10 entered into force in the beginning of 1996. When collecting data for 1996 efforts have been made to ensure the comparability of the statistics with those for the previous years.

The data on disability pensions came from the registers of the Social Insurance Institution and the Central Pension Security Institute.

The registers of Statistics Finland have been used when collecting data on offenses reported to the police, i.e., statistics on drunken driving, the taking into custody of persons under the influence and violent offenses.

Information about drug-related crime was collected from the registers of Statistics Finland and the National Bureau of Investigation, the data on drug-related deaths came from the Department of Forensic Medicine at the University of Helsinki, information about drug experimenting and use was based on material provided by the Defence Staff, STAKES and the EMCDDA.

The data on drug seizures were based on the registers of the National Board of Customs and the National Research Institute of Legal Policy.

The statistics on welfare for intoxicant abusers are based on the data collected by the A Clinic Foundation and Stakes' registers. Information on the welfare provided for intoxicants abusers by municipalities is derived from the data on the activities and economy of municipalities.

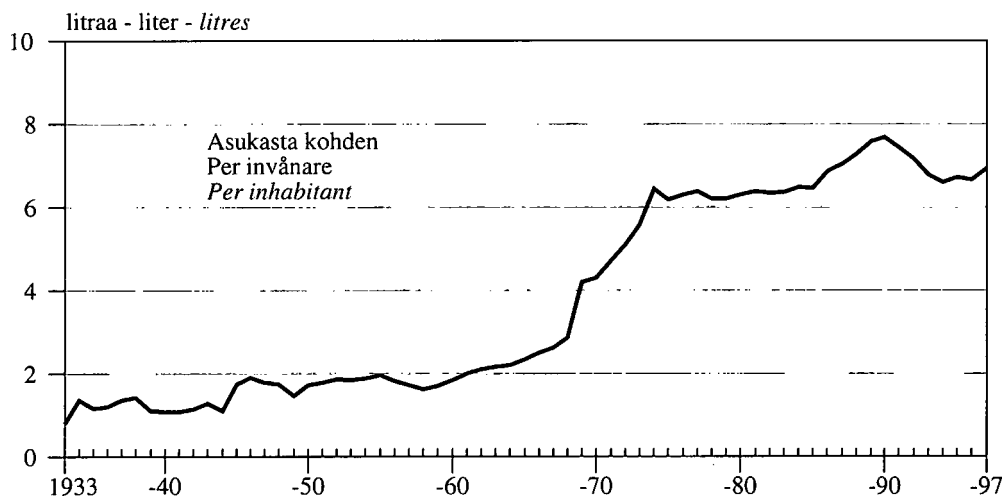
The number of cases of intoxicant abuse are based on the results of the one-day national survey carried out by STAKES on October 10, 1995.

Figures concerning transfer of the guardianship of children and youngsters are based on data summarized by municipalities.

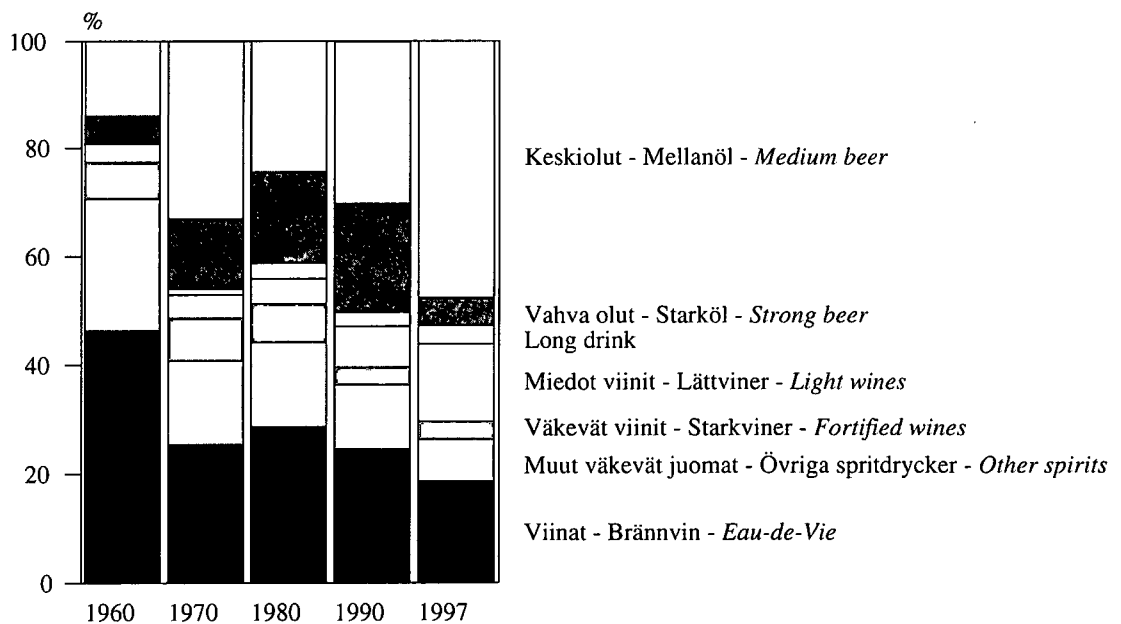
The unpublished data used in this publication are available from STAKES' department for statistics and registers.

TAULUKOT
TABELLER
TABLES

Kuvio 1. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohden
Diagram 1. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare
 Figure 1. Consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol

Kuvio 2. Alkoholijuomien kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina
Diagram 2. Fördelning av alkoholkonsumtionen per dryckesgrupp i 100 %-ig alkohol
 Figure 2. Division of the consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100 % alcohol

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohden
Total alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare
Total consumption of alcoholic beverages per inhabitant, 100 % alcohol

	1985	1990	1995	1996	1997	
Tilastoitu kulutus-Statistical consumption	6.5	7.7	6.7	6.7	6.9	Statistikförd konsumtion
Tilastoimaton kulutus-Non-statistical consumption	1.1	1.2	2.1	1.9	1.9	Icke statistikförd konsumtion
Kokonaiskulutus-Total consumption	7.6	8.9	8.8	8.6	8.8	Konsumtion sammanlagt

2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina
Icke statistikförd alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol
Non-statistical consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol

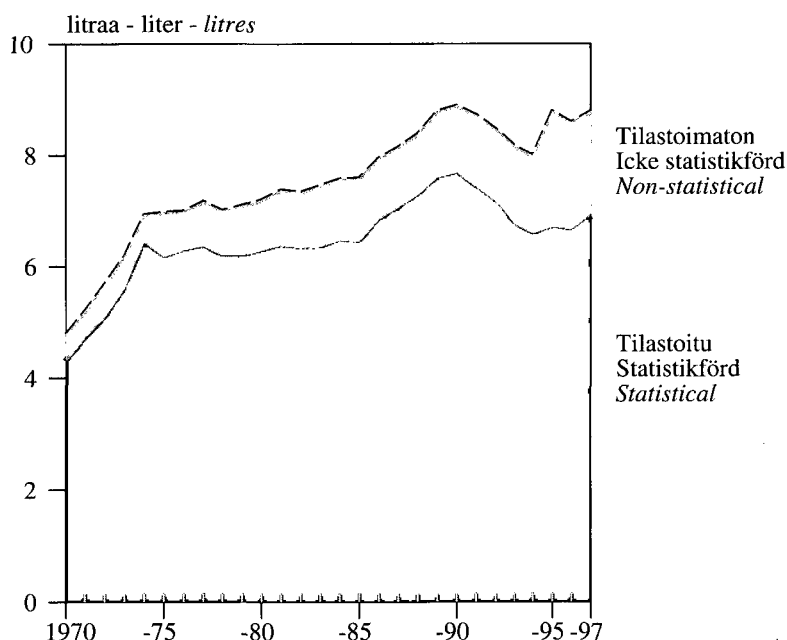
	1993	1994	1995	1996	1997 ¹⁾	
	milj.litraa - milj. liter - million litres					
Kotivalmistus-Home distilled	2.4	2.4	2.3	1.9	1.8	Hembrygd
Turistialkoholi-Tourist alcohol	1.9	2.0	5.9	5.1	4.7	Turistinköp
Ulkomailla nautittu-Consumed abroad	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	Konsumerade utomlands
Laiton valmistus ja salakuljetus- Illegal distilling and smuggling	0.5	0.6	1.1	1.1	1.7	Olaglig tillverkning och smuggling
Yhteensä-Total	6.5	6.7	11.0	9.8	9.9	Sammanlagt

¹⁾ Ennakkotieto - Förhandsuppgift - Advance information.

Kuvio 3. Alkoholijuomien kulutus Suomessa 100 %:n alkoholina asukasta kohden

Diagram 3. Alkoholkonsumtion per invånare i Finland i 100 %-ig alkohol

Figure 3. Consumption of alcoholic beverages per inhabitant in Finland, 100 % alcohol

3. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohden vuosina 1988-1997
Alkoholkonsumtion per invånare åren 1988-1997
Consumption of alcoholic beverages per capita in 1988-1997

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia Liter i 100 %-ig alkohol Litres 100 % alcohol	Asukasta kohden Per invånare Per capita	15 vuotta täyttä- nyttä kohden Per invånare 15 år och däröver Per inhabitant aged 15 years or more	18 vuotta täyttä- nyttä kohden Per invånare 18 år och däröver Per inhabitant aged 18 years or more	Markkaa Mark Marks	Asukasta kohden Per invånare Per capita	15 vuotta täyttä- nyttä kohden Per invånare 15 år och däröver Per inhabitant aged 15 years or more	18 vuotta täyttä- nyttä kohden Per invånare 18 år och däröver Per inhabitant aged 18 years or more
---------------------	--	---	---	---	--------------------------	---	---	---

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1988	7.29	9.03	9.47	3 155	3 910	4 098
1989	7.60	9.42	9.86	3 507	4 349	4 550
1990	7.69	9.53	9.97	3 757	4 658	4 874
1991	7.44	9.22	9.66	3 837	4 754	4 981
1992	7.18	8.88	9.33	3 746	4 636	4 869
1993	6.78	8.39	8.82	3 543	4 383	4 606
1994	6.60	8.16	8.57	3 481	4 304	4 522
1995	6.73	8.31	8.72	3 551	4 387	4 606
1996	6.68	8.24	8.65	3 544	4 375	4 590
1997	6.94	8.51	8.93	3 711	4 550	4 775

Vähittäiskulutus - Konsumtion genom detaljhandel - Consumption through retail outlets

1988	5.56	6.88	7.21	1 889	2 341	2 453
1989	5.78	7.17	7.50	2 085	2 586	2 705
1990	5.87	7.28	7.61	2 233	2 769	2 897
1991	5.73	7.09	7.43	2 327	2 883	3 021
1992	5.50	6.81	7.15	2 268	2 807	2 948
1993	5.17	6.40	6.73	2 132	2 638	2 772
1994	5.02	6.20	6.52	2 072	2 562	2 692
1995	5.01	6.19	6.50	2 110	2 607	2 737
1996	4.99	6.16	6.46	2 115	2 611	2 739
1997	5.15	6.32	6.63	2 209	2 708	2 842

Anniskelukulutus - Konsumtion genom servering - Consumption through licensed serving

1988	1.74	2.15	2.25	1 266	1 569	1 645
1989	1.81	2.25	2.35	1 422	1 763	1 845
1990	1.82	2.25	2.36	1 524	1 889	1 977
1991	1.72	2.13	2.23	1 510	1 871	1 960
1992	1.68	2.08	2.18	1 478	1 829	1 921
1993	1.61	1.99	2.09	1 411	1 745	1 834
1994	1.58	1.96	2.06	1 409	1 742	1 830
1995	1.72	2.12	2.23	1 441	1 780	1 869
1996	1.69	2.08	2.18	1 429	1 764	1 851
1997	1.79	2.19	2.30	1 502	1 841	1 932

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1988-1997
Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol åren 1988-1997
Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, in 1988-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
1 000 l								
1988	9 526	4 733	1 436	2 281	1 188	7 610	9 233	36 006
1989	9 641	4 701	1 303	2 590	1 235	7 856	10 315	37 640
1990	9 403	4 522	1 204	2 896	1 016	7 633	11 559	38 233
1991	8 336	4 019	1 160	3 460	774	6 135	13 310	37 193
1992	7 140	3 608	1 096	3 787	606	3 945	15 918	36 101
1993	6 126	3 407	949	4 018	524	2 513	16 763	34 299
1994	6 227	2 629	1 273	4 071	571	2 137	16 613	33 520
1995	6 634	2 660	1 265	4 570	677	2 032	16 456	34 295
1996	6 473	2 544	1 268	4 485	1 022	1 874	16 501	34 167
1997	6 657	2 739	1 170	5 060	1 216	1 803	16 986	35 632

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per inhabitant aged 18 years or more, litres

1988	2.51	1.24	0.38	0.60	0.31	2.00	2.43	9.47
1989	2.53	1.23	0.34	0.68	0.32	2.06	2.70	9.86
1990	2.45	1.18	0.31	0.76	0.27	1.99	3.01	9.97
1991	2.16	1.04	0.30	0.90	0.20	1.59	3.46	9.66
1992	1.85	0.93	0.28	0.98	0.16	1.02	4.11	9.33
1993	1.58	0.88	0.24	1.03	0.13	0.65	4.31	8.82
1994	1.59	0.67	0.33	1.04	0.15	0.55	4.25	8.57
1995	1.69	0.68	0.32	1.16	0.17	0.52	4.19	8.72
1996	1.64	0.64	0.32	1.14	0.26	0.47	4.18	8.65
1997	1.67	0.69	0.29	1.27	0.30	0.45	4.26	8.93

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1988	1.93	0.96	0.29	0.46	0.24	1.54	1.87	7.29
1989	1.95	0.95	0.26	0.52	0.25	1.59	2.08	7.60
1990	1.89	0.91	0.24	0.58	0.20	1.53	2.32	7.69
1991	1.67	0.80	0.23	0.69	0.15	1.23	2.66	7.44
1992	1.42	0.72	0.22	0.75	0.12	0.78	3.17	7.18
1993	1.21	0.67	0.19	0.79	0.10	0.50	3.32	6.78
1994	1.23	0.52	0.25	0.80	0.11	0.42	3.27	6.60
1995	1.30	0.52	0.25	0.90	0.13	0.40	3.23	6.73
1996	1.27	0.50	0.25	0.88	0.20	0.37	3.22	6.68
1997	1.30	0.53	0.23	0.99	0.24	0.35	3.31	6.94

5. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1988-1997
Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol åren 1988-1997
Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, in 1988-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskioolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
1 000 l								
1988	8 234	4 058	1 396	1 979	758	3 282	7 727	27 434
1989	8 293	4 013	1 266	2 234	791	3 394	8 664	28 654
1990	8 132	3 865	1 170	2 505	683	3 136	9 707	29 199
1991	7 322	3 477	1 132	3 099	542	2 510	10 537	28 618
1992	6 211	3 128	1 072	3 436	414	1 732	11 664	27 658
1993	5 297	2 985	927	3 660	343	1 241	11 700	26 153
1994	5 430	2 198	1 245	3 654	359	1 178	11 412	25 476
1995	5 619	2 228	1 195	3 874	399	1 064	11 158	25 538
1996	5 548	2 067	1 168	3 701	676	937	11 437	25 535
1997	5 608	2 085	1 045	4 026	836	941	11 909	26 450

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per inhabitant aged 18 years or more, litres

1988	2.17	1.07	0.37	0.52	0.20	0.86	2.03	7.21
1989	2.17	1.05	0.33	0.59	0.21	0.89	2.27	7.50
1990	2.12	1.01	0.31	0.65	0.18	0.82	2.53	7.61
1991	1.90	0.90	0.29	0.80	0.14	0.65	2.74	7.43
1992	1.61	0.81	0.28	0.89	0.11	0.45	3.01	7.15
1993	1.36	0.77	0.24	0.94	0.09	0.32	3.01	6.73
1994	1.39	0.56	0.32	0.93	0.09	0.30	2.92	6.52
1995	1.43	0.57	0.30	0.99	0.10	0.27	2.84	6.50
1996	1.40	0.52	0.30	0.94	0.17	0.24	2.89	6.46
1997	1.41	0.52	0.26	1.01	0.21	0.24	2.99	6.63

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1988	1.67	0.82	0.28	0.40	0.15	0.66	1.56	5.56
1989	1.67	0.81	0.26	0.45	0.16	0.69	1.75	5.78
1990	1.63	0.78	0.24	0.50	0.14	0.63	1.95	5.87
1991	1.46	0.70	0.23	0.62	0.11	0.50	2.11	5.73
1992	1.24	0.62	0.21	0.68	0.08	0.34	2.32	5.50
1993	1.05	0.59	0.18	0.72	0.07	0.25	2.31	5.17
1994	1.07	0.43	0.25	0.72	0.07	0.23	2.25	5.02
1995	1.10	0.44	0.23	0.76	0.08	0.21	2.19	5.01
1996	1.08	0.40	0.23	0.72	0.13	0.18	2.24	4.99
1997	1.09	0.41	0.20	0.78	0.16	0.18	2.32	5.15

6. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1988-1997
Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol åren 1988-1997
Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, in 1988-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
1 000 l								
1988	1 292	674	40	302	430	4 328	1 505	8 571
1989	1 349	688	37	355	444	4 462	1 652	8 986
1990	1 271	657	34	391	333	4 497	1 852	9 034
1991	1 013	542	28	362	232	3 626	2 773	8 575
1992	929	480	24	351	192	2 213	4 254	8 443
1993	828	422	22	358	181	1 272	5 063	8 146
1994	797	431	28	416	212	958	5 201	8 044
1995	1 015	432	71	695	278	968	5 298	8 757
1996	925	476	99	784	347	938	5 064	8 633
1997	1 049	654	125	1 033	380	862	5 077	9 181

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per inhabitant aged 18 years or more, litres

1988	0.34	0.18	0.01	0.08	0.11	1.14	0.40	2.25
1989	0.35	0.18	0.01	0.09	0.12	1.17	0.43	2.35
1990	0.33	0.17	0.01	0.10	0.09	1.17	0.48	2.36
1991	0.26	0.14	0.01	0.09	0.06	0.94	0.72	2.23
1992	0.24	0.12	0.01	0.09	0.05	0.57	1.10	2.18
1993	0.21	0.11	0.01	0.09	0.05	0.33	1.30	2.09
1994	0.20	0.11	0.01	0.11	0.05	0.25	1.33	2.06
1995	0.26	0.11	0.02	0.18	0.07	0.25	1.35	2.23
1996	0.23	0.12	0.03	0.20	0.09	0.24	1.28	2.18
1997	0.26	0.16	0.03	0.26	0.10	0.22	1.27	2.30

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1988	0.26	0.14	0.01	0.06	0.09	0.88	0.30	1.74
1989	0.27	0.14	0.01	0.07	0.09	0.90	0.33	1.81
1990	0.26	0.13	0.01	0.08	0.07	0.90	0.37	1.82
1991	0.20	0.11	0.01	0.07	0.05	0.73	0.55	1.72
1992	0.18	0.10	0.00	0.07	0.04	0.44	0.85	1.68
1993	0.16	0.08	0.00	0.07	0.04	0.25	1.00	1.61
1994	0.16	0.08	0.01	0.08	0.04	0.19	1.02	1.58
1995	0.20	0.08	0.01	0.14	0.05	0.19	1.04	1.72
1996	0.18	0.09	0.02	0.15	0.07	0.18	0.99	1.69
1997	0.20	0.13	0.02	0.20	0.07	0.17	0.99	1.79

7. Alkoholijuomien kulutuksen arvo vuosina 1988-1997
Värde av alkoholkonsumtion åren 1988-1997
Value of consumption of alcoholic beverages in 1988-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
	1 000 mk							
1988	4 164 970	2 323 764	465 663	973 585	601 640	4 065 273	2 988 089	15 582 984
1989	4 492 948	2 499 643	464 220	1 177 222	689 015	4 599 619	3 450 406	17 373 073
1990	4 680 624	2 565 026	469 009	1 357 720	667 159	4 941 459	4 008 733	18 689 730
1991	4 543 363	2 457 711	483 249	1 652 231	471 812	4 154 002	5 418 292	19 180 660
1992	4 065 488	2 265 027	473 850	1 809 920	386 201	2 538 787	7 298 855	18 838 128
1993	3 513 407	2 128 023	411 240	1 896 920	341 199	1 597 099	8 024 482	17 912 370
1994	3 377 082	1 803 727	563 596	1 982 385	425 996	1 416 126	8 108 132	17 677 044
1995	3 542 741	1 700 929	603 382	2 434 213	508 199	1 325 007	7 990 501	18 104 971
1996	3 471 645	1 674 174	614 626	2 494 844	723 045	1 245 091	7 910 865	18 134 290
1997	3 420 733	1 849 982	577 701	2 915 347	800 340	1 064 788	8 416 166	19 045 056

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden, markkaa - Per invånare 18 år och däröver, mark -
Per inhabitant aged 18 years or more, marks

1988	1 095	611	122	256	158	1 069	786	4 098
1989	1 177	655	122	308	180	1 205	904	4 550
1990	1 221	669	122	354	174	1 289	1 045	4 874
1991	1 180	638	126	429	123	1 079	1 407	4 981
1992	1 051	585	122	468	100	656	1 886	4 869
1993	904	547	106	488	88	411	2 064	4 606
1994	864	461	144	507	109	362	2 074	4 522
1995	901	433	153	619	129	337	2 033	4 606
1996	879	424	156	631	183	315	2 002	4 590
1997	858	464	145	731	201	267	2 110	4 775

Asukasta kohden, markkaa - Per invånare, mark - *Per capita, marks*

1988	843	471	94	197	122	823	605	3 155
1989	907	505	94	238	139	928	696	3 507
1990	941	516	94	273	134	993	806	3 757
1991	909	492	97	331	94	831	1 084	3 837
1992	808	450	94	360	77	505	1 451	3 746
1993	695	421	81	375	67	316	1 587	3 543
1994	665	355	111	390	84	279	1 597	3 481
1995	695	334	118	477	100	260	1 567	3 551
1996	678	327	120	488	141	243	1 546	3 544
1997	667	360	113	568	156	207	1 640	3 711

8. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen arvo vuosina 1988-1997
Värde av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1988-1997
Value of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1988-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
1 000 mk								
1988	3 023 115	1 528 333	421 009	677 852	289 986	1 101 199	2 287 515	9 329 009
1989	3 211 437	1 636 917	417 646	822 522	316 683	1 250 713	2 674 010	10 329 928
1990	3 390 033	1 703 664	421 884	957 422	290 716	1 235 231	3 110 435	11 109 385
1991	3 382 241	1 680 667	448 238	1 197 117	251 653	1 075 909	3 596 285	11 632 110
1992	2 982 917	1 561 252	442 134	1 359 704	198 849	762 514	4 098 436	11 405 806
1993	2 544 451	1 492 601	381 573	1 427 972	164 453	552 956	4 215 388	10 779 394
1994	2 464 721	1 147 765	527 403	1 462 883	171 457	488 087	4 261 161	10 523 477
1995	2 492 745	1 160 923	522 899	1 676 619	198 752	424 087	4 282 743	10 758 769
1996	2 490 426	1 111 656	500 377	1 661 320	341 919	375 058	4 340 165	10 820 920
1997	2 523 636	1 144 439	448 234	1 863 572	416 980	372 510	4 567 466	11 336 836

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden, markkaa - Per invånare 18 år och däröver, mark -
Per inhabitant aged 18 years or more, marks

1988	795	402	111	178	76	290	602	2 453
1989	841	429	109	215	83	328	700	2 705
1990	884	444	110	250	76	322	811	2 897
1991	878	436	116	311	65	279	934	3 021
1992	771	404	114	351	51	197	1 059	2 948
1993	654	384	98	367	42	142	1 084	2 772
1994	630	294	135	374	44	125	1 090	2 692
1995	634	295	133	427	51	108	1 089	2 737
1996	630	281	127	420	87	95	1 099	2 739
1997	633	287	112	467	105	93	1 145	2 842

Asukasta kohden, markkaa - Per invånare, mark - *Per capita, marks*

1988	612	309	85	137	59	223	463	1 889
1989	648	330	84	166	64	252	540	2 085
1990	681	342	85	192	58	248	625	2 233
1991	677	336	90	239	50	215	719	2 327
1992	593	310	88	270	40	152	815	2 268
1993	503	295	75	282	33	109	834	2 132
1994	485	226	104	288	34	96	839	2 072
1995	489	228	103	329	39	83	840	2 110
1996	487	217	98	325	67	73	848	2 115
1997	492	223	87	363	81	73	890	2 209

9. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen arvo vuosina 1988-1997

Värde av alkoholkonsumtion genom servering åren 1988-1997

Value of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1988-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
	1 000 mk							
1988	1 141 855	795 431	44 654	295 733	311 654	2 964 074	700 574	6 253 975
1989	1 281 511	862 726	46 574	354 700	372 332	3 348 906	776 396	7 043 145
1990	1 290 591	861 362	47 125	400 298	376 443	3 706 228	898 298	7 580 345
1991	1 161 122	777 044	35 011	455 114	220 159	3 078 093	1 822 007	7 548 550
1992	1 082 571	703 775	31 716	450 216	187 352	1 776 273	3 200 419	7 432 322
1993	968 956	635 422	29 667	468 948	176 746	1 044 143	3 809 094	7 132 976
1994	912 361	655 962	36 193	519 502	254 539	928 039	3 846 971	7 153 567
1995	1 049 996	540 005	80 483	757 593	309 447	900 920	3 707 758	7 346 203
1996	981 219	562 517	114 249	833 524	381 127	870 033	3 570 700	7 313 370
1997	897 097	705 543	129 467	1 051 775	383 360	692 277	3 848 700	7 708 220

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden, markkaa - Per invånare 18 år och däröver, mark -
Per inhabitant aged 18 years or more, marks

1988	300	209	12	78	82	779	184	1 645
1989	336	226	12	93	98	877	203	1 845
1990	337	225	12	104	98	966	234	1 977
1991	302	202	9	118	57	799	473	1 960
1992	280	182	8	116	48	459	827	1 921
1993	249	163	8	121	45	269	980	1 834
1994	233	168	9	133	65	237	984	1 830
1995	267	137	20	193	79	229	943	1 869
1996	248	142	29	211	96	220	904	1 851
1997	225	177	32	264	96	174	965	1 932

Asukasta kohden, markkaa - Per invånare, mark - *Per capita, marks*

1988	231	161	9	60	63	600	142	1 266
1989	259	174	9	72	75	676	157	1 422
1990	259	173	9	80	76	745	181	1 524
1991	232	155	7	91	44	616	364	1 510
1992	215	140	6	90	37	353	636	1 478
1993	192	126	6	93	35	207	754	1 411
1994	180	129	7	102	50	183	758	1 409
1995	206	106	16	149	61	177	727	1 441
1996	192	110	22	163	74	170	698	1 429
1997	175	137	25	205	75	135	750	1 502

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

10. Alkoholijuomien kulutuksen määrä vuosina 1988-1997
Volym av alkoholkonsumtion åren 1988-1997
Volume of consumption of alcoholic beverages in 1988-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 l							
1988	24 014	14 181	7 689	19 575	21 596	144 044	209 834
1989	24 823	14 394	7 216	22 603	22 446	148 024	234 569
1990	24 267	14 001	6 739	25 572	18 477	143 748	262 090
1991	21 529	12 457	6 518	30 684	14 066	115 559	302 456
1992	18 413	10 971	6 151	34 045	11 026	74 178	360 924
1993	15 795	10 469	5 333	36 630	9 518	46 786	380 484
1994	16 168	8 024	6 787	37 826	10 378	39 975	373 016
1995	17 271	7 787	7 201	51 606	12 300	37 965	368 115
1996	16 838	7 483	7 313	51 648	19 901	34 659	371 630
1997	17 453	8 015	6 772	60 351	23 800	33 687	382 320

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per inhabitant aged 18 years or more, litres

1988	6.32	3.73	2.02	5.15	5.68	37.88	55.18
1989	6.50	3.77	1.89	5.92	5.88	38.77	61.43
1990	6.33	3.65	1.76	6.67	4.82	37.48	68.34
1991	5.59	3.24	1.69	7.97	3.65	30.01	78.55
1992	4.76	2.84	1.59	8.80	2.85	19.17	93.28
1993	4.06	2.69	1.37	9.42	2.45	12.03	97.85
1994	4.14	2.05	1.74	9.68	2.65	10.23	95.42
1995	4.39	1.98	1.83	13.13	3.13	9.66	93.65
1996	4.26	1.89	1.85	13.07	5.04	8.77	94.06
1997	4.38	2.01	1.70	15.13	5.97	8.45	95.85

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1988	4.86	2.87	1.56	3.96	4.37	29.17	42.49
1989	5.01	2.91	1.46	4.56	4.53	29.88	47.34
1990	4.88	2.81	1.35	5.14	3.71	28.90	52.69
1991	4.31	2.49	1.30	6.14	2.81	23.12	60.51
1992	3.66	2.18	1.22	6.77	2.19	14.75	71.77
1993	3.12	2.07	1.05	7.25	1.88	9.26	75.27
1994	3.18	1.58	1.34	7.45	2.04	7.87	73.46
1995	3.39	1.53	1.41	10.12	2.41	7.45	72.20
1996	3.29	1.46	1.43	10.09	3.89	6.77	72.63
1997	3.40	1.56	1.32	11.76	4.64	6.56	74.49

11. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä vuosina 1988-1997
Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1988-1997
Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1988-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
	1 000 l						
1988	20 864	12 417	7 470	16 798	13 775	62 952	175 621
1989	21 422	12 553	7 011	19 163	14 381	64 621	197 030
1990	21 053	12 228	6 549	21 647	12 426	59 709	220 037
1991	18 970	10 994	6 362	26 946	9 851	47 770	239 618
1992	16 068	9 671	6 015	30 246	7 535	32 781	264 747
1993	13 698	9 324	5 209	32 534	6 233	23 011	265 836
1994	14 110	6 816	6 635	32 743	6 521	21 719	256 840
1995	14 617	6 552	6 813	41 581	7 249	19 539	249 551
1996	14 448	6 086	6 738	40 709	13 275	17 187	258 199
1997	14 719	6 111	6 027	46 077	16 534	17 248	268 088

18 vuotta täyttäneitä asukasta kohden, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per inhabitant aged 18 years or more, litres

1988	5.49	3.27	1.96	4.42	3.62	16.55	46.18
1989	5.61	3.29	1.84	5.02	3.77	16.92	51.60
1990	5.49	3.19	1.71	5.64	3.24	15.57	57.38
1991	4.93	2.86	1.65	7.00	2.56	12.41	62.23
1992	4.15	2.50	1.55	7.82	1.95	8.47	68.43
1993	3.52	2.40	1.34	8.37	1.60	5.92	68.36
1994	3.61	1.74	1.70	8.38	1.67	5.56	65.70
1995	3.72	1.67	1.73	10.58	1.84	4.97	63.48
1996	3.66	1.54	1.71	10.30	3.36	4.35	65.35
1997	3.69	1.53	1.51	11.55	4.15	4.32	67.21

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1988	4.22	2.51	1.51	3.40	2.79	12.75	35.56
1989	4.32	2.53	1.42	3.87	2.90	13.04	39.77
1990	4.23	2.46	1.32	4.35	2.50	12.00	44.23
1991	3.79	2.20	1.27	5.39	1.97	9.56	47.94
1992	3.20	1.92	1.20	6.01	1.50	6.52	52.64
1993	2.71	1.84	1.03	6.44	1.23	4.55	52.59
1994	2.78	1.34	1.31	6.45	1.28	4.28	50.58
1995	2.87	1.28	1.34	8.16	1.42	3.83	48.94
1996	2.82	1.19	1.32	7.96	2.59	3.36	50.46
1997	2.87	1.19	1.17	8.98	3.22	3.36	52.24

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

12. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä vuosina 1988-1997

Volym av alkoholkonsumtion genom servering åren 1988-1997

Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1988-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 l							
1988	3 150	1 764	219	2 777	7 821	81 092	34 213
1989	3 401	1 841	205	3 440	8 065	83 403	37 539
1990	3 214	1 773	190	3 925	6 051	84 039	42 053
1991	2 559	1 463	156	3 738	4 215	67 789	62 838
1992	2 345	1 300	136	3 799	3 491	41 397	96 177
1993	2 097	1 145	124	4 096	3 285	23 775	114 648
1994	2 058	1 208	152	5 083	3 857	18 256	116 176
1995	2 654	1 235	388	10 025	5 051	18 426	118 565
1996	2 390	1 397	575	10 940	6 626	17 472	113 431
1997	2 735	1 903	744	14 274	7 266	16 439	114 232

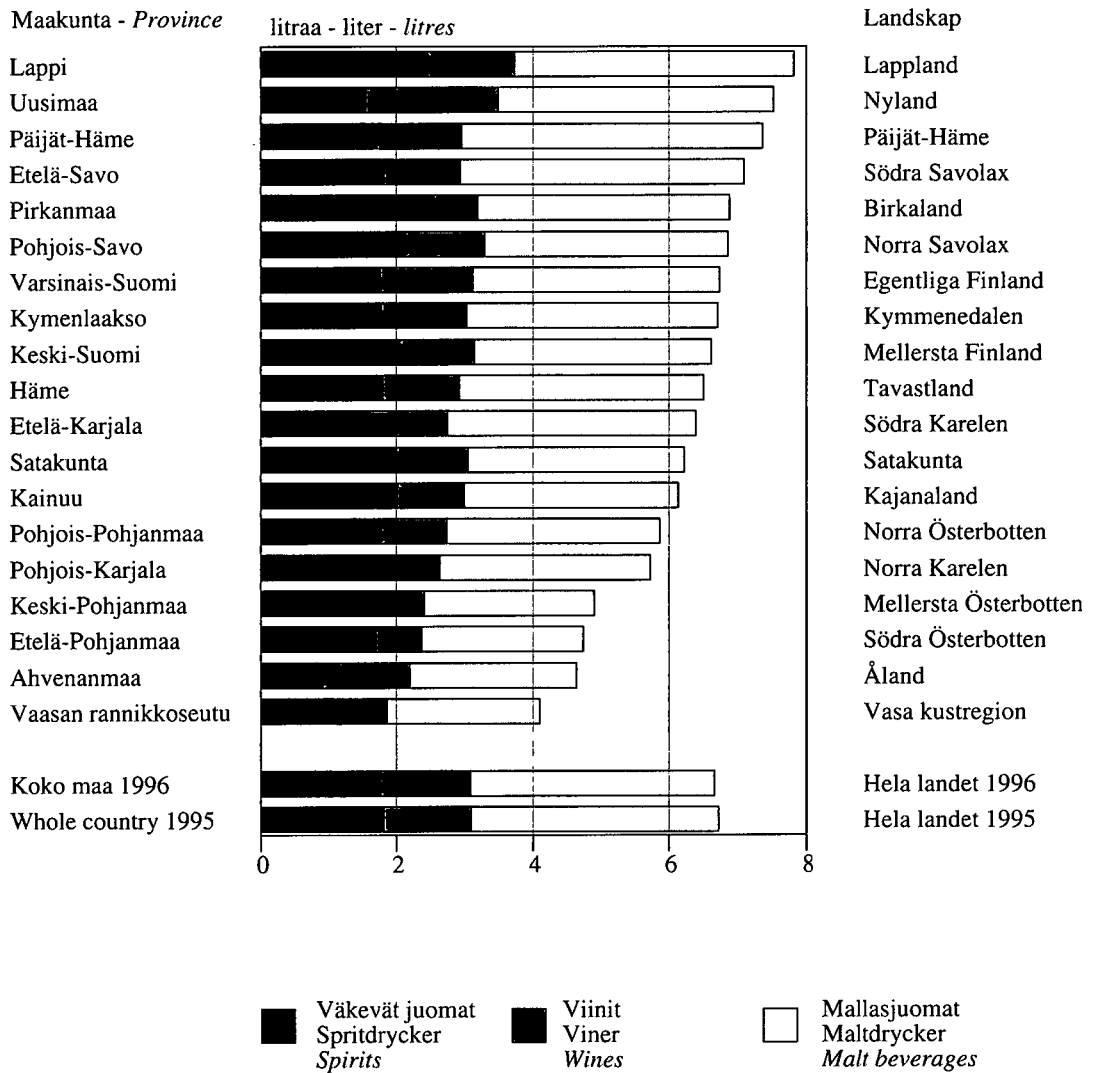
18 vuotta täyttäneitä asukasta kohden, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per inhabitant aged 18 years or more, litres

1988	0.83	0.46	0.06	0.73	2.06	21.33	9.00
1989	0.89	0.48	0.05	0.90	2.11	21.84	9.83
1990	0.84	0.46	0.05	1.02	1.58	21.91	10.97
1991	0.66	0.38	0.04	0.97	1.09	17.61	16.32
1992	0.61	0.34	0.04	0.98	0.90	10.70	24.86
1993	0.54	0.29	0.03	1.05	0.84	6.11	29.48
1994	0.53	0.31	0.04	1.30	0.99	4.67	29.72
1995	0.68	0.31	0.10	2.55	1.28	4.69	30.16
1996	0.60	0.35	0.15	2.77	1.68	4.42	28.71
1997	0.69	0.48	0.19	3.58	1.82	4.12	28.64

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1988	0.64	0.36	0.04	0.56	1.58	16.42	6.93
1989	0.69	0.37	0.04	0.69	1.63	16.83	7.58
1990	0.65	0.36	0.04	0.79	1.22	16.89	8.45
1991	0.51	0.29	0.03	0.75	0.84	13.56	12.57
1992	0.47	0.26	0.03	0.76	0.69	8.23	19.12
1993	0.41	0.23	0.02	0.81	0.65	4.70	22.68
1994	0.41	0.24	0.03	1.00	0.76	3.60	22.88
1995	0.52	0.24	0.08	1.97	0.99	3.61	23.25
1996	0.47	0.27	0.11	2.14	1.30	3.41	22.17
1997	0.53	0.37	0.15	2.78	1.42	3.20	22.26

Kuvio 4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohden maakunnittain vuonna 1996
Diagram 4. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare, landskap, år 1996
Figure 4. Consumption of alcoholic beverages per inhabitant, 100 % alcohol, by province, in 1996

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

13. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohden maakunnittain vuonna 1996
Alkoholkonsumtion per invånare, landskap, år 1996
Consumption of alcoholic beverages per capita, by province, in 1996

Maakunta <i>Province</i>	Asukasta kohden Per invånare <i>Per capita</i>	15 vuotta täyttäneitä kohden Per invånare 15 år och däröver <i>Per inhabitant aged 15 years or more</i>	18 vuotta täyttäneitä kohden Per invånare 18 år och däröver <i>Per inhabitant aged 18 years or more</i>	Landskap
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter i 100 %-ig alkohol - Litres in 100 % alcohol				
Koko maa- <i>Whole country</i>	6.68	8.24	8.65	Hela landet
Uusimaa	7.53	9.29	9.70	Nyland
Varsinais-Suomi	6.74	8.19	8.57	Egentliga Finland
Satakunta	6.22	7.58	7.96	Satakunta
Häme	6.50	7.97	8.34	Tavastland
Pirkanmaa	6.89	8.41	8.79	Birkaland
Päijät-Häme	7.36	8.98	9.41	Päijät-Häme
Kymenlaakso	6.71	8.10	8.47	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	6.39	7.71	8.07	Södra Karelen
Etelä-Savo	7.11	8.63	9.03	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6.86	8.47	8.90	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	5.73	7.09	7.45	Norra Karelen
Kainuu	6.14	7.63	8.08	Kajanaland
Keski-Suomi	6.61	8.19	8.62	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	4.74	5.93	6.27	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	4.11	5.10	5.38	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	4.91	6.28	6.67	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	5.85	7.58	8.07	Norra Österbotten
Lappi	7.82	9.82	10.38	Lappland
Ahvenanmaa	4.64	5.71	5.97	Åland
Markkaa - Mark - Marks				
Koko maa- <i>Whole country</i>	3 544	4 375	4 590	Hela landet
Uusimaa	4 165	5 140	5 365	Nyland
Varsinais-Suomi	3 515	4 276	4 472	Egentliga Finland
Satakunta	3 159	3 851	4 042	Satakunta
Häme	3 279	4 021	4 208	Tavastland
Pirkanmaa	3 644	4 447	4 647	Birkaland
Päijät-Häme	3 900	4 755	4 984	Päijät-Häme
Kymenlaakso	3 561	4 300	4 498	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	3 383	4 084	4 274	Södra Karelen
Etelä-Savo	3 712	4 509	4 720	Södra Savolax
Pohjois-Savo	3 557	4 390	4 614	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2 889	3 575	3 758	Norra Karelen
Kainuu	3 104	3 858	4 084	Kajanaland
Keski-Suomi	3 426	4 244	4 465	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2 405	3 004	3 176	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	2 136	2 653	2 797	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	2 585	3 305	3 513	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	3 040	3 941	4 194	Norra Österbotten
Lappi	4 222	5 300	5 602	Lappland
Ahvenanmaa	2 775	3 415	3 566	Åland

14. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 1996
Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol, landskap, år 1996
Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, by province, in 1996

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia Spritdrycker <i>Spirits</i>	Viinejä Viner <i>Wines</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Landskap
	1 000 l				
Koko maa- Whole country	9 017	6 775	18 375	34 167	Hela landet
Uusimaa	2 057	2 575	5 354	9 986	Nyland
Varsinais-Suomi	768	585	1 577	2 931	Egentliga Finland
Satakunta	481	258	774	1 513	Satakunta
Häme	297	184	591	1 072	Tavastland
Pirkanmaa	845	553	1 624	3 021	Birkaland
Päijät-Häme	310	230	803	1 342	Päijät-Häme
Kymenlaakso	342	240	708	1 290	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	226	158	508	892	Södra Karelen
Etelä-Savo	318	196	724	1 237	Södra Savolax
Pohjois-Savo	553	298	922	1 773	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	302	165	548	1 015	Norra Karelen
Kainuu	191	94	298	584	Kajanaland
Keski-Suomi	530	281	895	1 706	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	339	137	477	953	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	188	135	392	715	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	119	57	182	358	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	634	341	1 112	2 086	Norra Österbotten
Lappi	496	255	825	1 575	Lappland
Ahvenanmaa	23	33	62	117	Åland

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

Koko maa- Whole country	1.76	1.32	3.59	6.68	Hela landet
Uusimaa	1.55	1.94	4.04	7.53	Nyland
Varsinais-Suomi	1.77	1.35	3.62	6.74	Egentliga Finland
Satakunta	1.98	1.06	3.18	6.22	Satakunta
Häme	1.80	1.12	3.58	6.50	Tavastland
Pirkanmaa	1.93	1.26	3.70	6.89	Birkaland
Päijät-Häme	1.70	1.26	4.40	7.36	Päijät-Häme
Kymenlaakso	1.78	1.25	3.68	6.71	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1.62	1.13	3.64	6.39	Södra Karelen
Etelä-Savo	1.82	1.12	4.16	7.11	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2.14	1.15	3.57	6.86	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1.71	0.93	3.09	5.73	Norra Karelen
Kainuu	2.01	0.99	3.14	6.14	Kajanaland
Keski-Suomi	2.05	1.09	3.47	6.61	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1.69	0.68	2.38	4.74	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	1.08	0.78	2.25	4.11	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	1.63	0.78	2.50	4.91	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1.78	0.96	3.12	5.85	Norra Österbotten
Lappi	2.46	1.27	4.09	7.82	Lappland
Ahvenanmaa	0.90	1.30	2.44	4.64	Åland

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

15. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 1996
Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol, landskap, år 1996
Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, by province, in 1996

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia Spritdrycker <i>Spirits</i>	Viinejä Viner <i>Wines</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Landskap
	1 000 l				
Koko maa- Whole country	7 616	5 546	12 374	25 535	Hela landet
Uusimaa	1 675	2 064	3 285	7 024	Nyland
Varsinais-Suomi	666	485	1 091	2 242	Egentliga Finland
Satakunta	426	212	562	1 200	Satakunta
Häme	251	153	425	829	Tavastland
Pirkanmaa	711	454	1 073	2 237	Birkaland
Päijät-Häme	255	181	521	957	Päijät-Häme
Kymenlaakso	274	195	473	942	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	186	132	332	650	Södra Karelen
Etelä-Savo	279	167	508	954	Södra Savolax
Pohjois-Savo	483	254	664	1 400	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	256	141	405	802	Norra Karelen
Kainuu	172	82	225	479	Kajanaland
Keski-Suomi	449	239	638	1 326	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	300	118	359	777	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	156	109	281	547	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	103	48	125	277	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	548	285	786	1 619	Norra Österbotten
Lappi	407	200	576	1 183	Lappland
Ahvenanmaa	18	27	45	90	Åland

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

Koko maa- Whole country	1.49	1.08	2.42	4.99	Hela landet
Uusimaa	1.26	1.56	2.48	5.29	Nyland
Varsinais-Suomi	1.53	1.12	2.51	5.15	Egentliga Finland
Satakunta	1.75	0.87	2.31	4.93	Satakunta
Häme	1.52	0.93	2.58	5.03	Tavastland
Pirkanmaa	1.62	1.04	2.45	5.10	Birkaland
Päijät-Häme	1.40	0.99	2.86	5.25	Päijät-Häme
Kymenlaakso	1.42	1.01	2.46	4.90	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1.33	0.95	2.38	4.65	Södra Karelen
Etelä-Savo	1.60	0.96	2.92	5.48	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1.87	0.98	2.57	5.42	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1.45	0.80	2.28	4.53	Norra Karelen
Kainuu	1.81	0.86	2.36	5.03	Kajanaland
Keski-Suomi	1.74	0.93	2.47	5.14	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1.49	0.59	1.79	3.87	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	0.90	0.62	1.62	3.14	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	1.42	0.66	1.72	3.79	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1.54	0.80	2.20	4.54	Norra Österbotten
Lappi	2.02	0.99	2.86	5.87	Lappland
Ahvenanmaa	0.73	1.05	1.77	3.56	Åland

16. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 1996
Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol, landskap, år 1996
Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, by province, in 1996

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia Spritdrycker <i>Spirits</i>	Viinejä Viner <i>Wines</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Landskap
1 000 l					
Koko maa- <i>Whole country</i>	1 401	1 230	6 001	8 633	Hela landet
Uusimaa	382	511	2 069	2 962	Nyland
Varsinais-Suomi	102	100	486	688	Egentliga Finland
Satakunta	55	47	212	313	Satakunta
Häme	46	31	166	243	Tavastland
Pirkanmaa	134	99	551	784	Birkaland
Päijät-Häme	55	49	282	386	Päijät-Häme
Kymenlaakso	68	45	234	348	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	40	26	176	242	Södra Karelen
Etelä-Savo	39	29	216	283	Södra Savolax
Pohjois-Savo	70	45	258	372	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	46	24	143	213	Norra Karelen
Kainuu	19	12	74	105	Kajanaland
Keski-Suomi	81	42	257	380	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	39	19	118	176	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	32	26	111	169	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	15	9	57	81	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	86	56	326	467	Norra Österbotten
Lappi	89	55	248	392	Lappland
Ahvenanmaa	4	6	17	27	Åland

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

Koko maa- <i>Whole country</i>	0.27	0.24	1.17	1.69	Hela landet
Uusimaa	0.29	0.39	1.56	2.23	Nyland
Varsinais-Suomi	0.23	0.23	1.12	1.58	Egentliga Finland
Satakunta	0.23	0.19	0.87	1.29	Satakunta
Häme	0.28	0.19	1.01	1.48	Tavastland
Pirkanmaa	0.31	0.23	1.26	1.79	Birkaland
Päijät-Häme	0.30	0.27	1.54	2.11	Päijät-Häme
Kymenlaakso	0.35	0.24	1.22	1.81	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0.29	0.18	1.26	1.73	Södra Karelen
Etelä-Savo	0.22	0.16	1.24	1.63	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0.27	0.17	1.00	1.44	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0.26	0.13	0.81	1.20	Norra Karelen
Kainuu	0.20	0.13	0.78	1.10	Kajanaland
Keski-Suomi	0.32	0.16	1.00	1.47	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0.20	0.10	0.59	0.88	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	0.18	0.15	0.63	0.97	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	0.21	0.12	0.78	1.12	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0.24	0.16	0.91	1.31	Norra Österbotten
Lappi	0.44	0.27	1.23	1.95	Lappland
Ahvenanmaa	0.17	0.25	0.67	1.09	Åland

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

17. Alkoholijuomien kulutuksen arvo maakunnittain vuonna 1996
Värde av alkoholkonsumtion, landskap, år 1996
Value of consumption of alcoholic beverages, by province, in 1996

Maakunta <i>Province</i>	Vähittäiskulutus Konsumtion genom detaljhandel <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelukulutus Konsumtion genom servering <i>Consumption through licensed serving</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Landskap
1 000 mk				
Koko maa- Whole country	10 820 920	7 313 370	18 134 290	Hela landet
Uusimaa	2 956 199	2 568 550	5 524 749	Nyland
Varsinais-Suomi	951 587	577 758	1 529 344	Egentliga Finland
Satakunta	510 886	257 417	768 303	Satakunta
Häme	348 168	192 588	540 756	Tavastland
Pirkanmaa	951 637	646 176	1 597 813	Birkaland
Päijät-Häme	400 221	310 986	711 206	Päijät-Häme
Kymenlaakso	399 058	285 580	684 638	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	274 394	197 910	472 304	Södra Karelen
Etelä-Savo	402 158	244 329	646 487	Södra Savolax
Pohjois-Savo	596 979	321 885	918 864	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	341 310	170 756	512 066	Norra Karelen
Kainuu	203 747	91 731	295 478	Kajanaland
Keski-Suomi	566 456	317 809	884 265	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	332 338	150 642	482 980	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	232 015	140 054	372 069	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	119 184	69 282	188 465	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	689 390	394 759	1 084 149	Norra Österbotten
Lappi	507 565	342 840	850 406	Lappland
Ahvenanmaa	37 626	32 319	69 946	Åland
Asukasta kohden, markkaa - Per invånare, mark - <i>Per capita, marks</i>				
Koko maa- Whole country	2 115	1 429	3 544	Hela landet
Uusimaa	2 228	1 936	4 165	Nyland
Varsinais-Suomi	2 187	1 328	3 515	Egentliga Finland
Satakunta	2 101	1 059	3 159	Satakunta
Häme	2 111	1 168	3 279	Tavastland
Pirkanmaa	2 170	1 474	3 644	Birkaland
Päijät-Häme	2 194	1 705	3 900	Päijät-Häme
Kymenlaakso	2 075	1 485	3 561	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1 965	1 418	3 383	Södra Karelen
Etelä-Savo	2 309	1 403	3 712	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2 311	1 246	3 557	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 925	963	2 889	Norra Karelen
Kainuu	2 140	964	3 104	Kajanaland
Keski-Suomi	2 195	1 231	3 426	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 655	750	2 405	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	1 332	804	2 136	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	1 635	950	2 585	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1 933	1 107	3 040	Norra Österbotten
Lappi	2 520	1 702	4 222	Lappland
Ahvenanmaa	1 493	1 282	2 775	Åland

18. Alkoholijuomien kulutuksen määrä maakunnittain vuonna 1996
Volym av alkoholkonsumtion, landskap, år 1996
Volume of consumption of alcoholic beverages, by province, in 1996

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia Spritdrycker <i>Spirits</i>	Viinejä Viner <i>Wines</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Landskap
	1 000 l			
Koko maa- <i>Whole country</i>	24 321	78 862	406 290	Hela landet
Uusimaa	5 574	28 510	117 625	Nyland
Varsinais-Suomi	2 077	6 937	35 132	Egentliga Finland
Satakunta	1 291	3 212	17 076	Satakunta
Häme	802	2 209	13 066	Tavastland
Pirkanmaa	2 271	6 516	35 809	Birkaland
Päijät-Häme	836	2 806	17 748	Päijät-Häme
Kymenlaakso	925	2 891	15 667	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	612	1 884	11 297	Södra Karelen
Etelä-Savo	856	2 388	16 122	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 491	3 430	20 461	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	818	1 968	12 206	Norra Karelen
Kainuu	514	1 118	6 612	Kajanaland
Keski-Suomi	1 419	3 306	19 709	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	908	1 644	10 582	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	505	1 596	8 690	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	322	708	4 053	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1 707	4 139	24 696	Norra Österbotten
Lappi	1 333	3 228	18 383	Lappland
Ahvenanmaa	60	372	1 356	Åland

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

Koko maa- <i>Whole country</i>	4.75	15.41	79.40	Hela landet
Uusimaa	4.20	21.49	88.67	Nyland
Varsinais-Suomi	4.77	15.94	80.74	Egentliga Finland
Satakunta	5.31	13.21	70.22	Satakunta
Häme	4.86	13.39	79.22	Tavastland
Pirkanmaa	5.18	14.86	81.66	Birkaland
Päijät-Häme	4.59	15.38	97.31	Päijät-Häme
Kymenlaakso	4.81	15.04	81.48	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	4.38	13.49	80.92	Södra Karelen
Etelä-Savo	4.92	13.71	92.57	Södra Savolax
Pohjois-Savo	5.77	13.28	79.21	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	4.61	11.10	68.86	Norra Karelen
Kainuu	5.40	11.75	69.46	Kajanaland
Keski-Suomi	5.50	12.81	76.37	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	4.52	8.19	52.68	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	2.90	9.16	49.89	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	4.41	9.71	55.58	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	4.79	11.60	69.24	Norra Österbotten
Lappi	6.62	16.03	91.27	Lappland
Ahvenanmaa	2.38	14.76	53.82	Åland

19. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä maakunnittain vuonna 1996
Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel, landskap, år 1996
Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets, by province, in 1996

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia Spritdrycker <i>Spirits</i>	Viinejä Viner <i>Wines</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Landskap
	1 000 l			
Koko maa- <i>Whole country</i>	20 534	60 721	275 386	Hela landet
Uusimaa	4 541	21 321	73 042	Nyland
Varsinais-Suomi	1 801	5 474	24 356	Egentliga Finland
Satakunta	1 143	2 461	12 447	Satakunta
Häme	677	1 738	9 451	Tavastland
Pirkanmaa	1 908	5 060	23 780	Birkaland
Päijät-Häme	687	2 032	11 611	Päijät-Häme
Kymenlaakso	746	2 160	10 541	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	504	1 470	7 401	Södra Karelen
Etelä-Savo	751	1 935	11 341	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 302	2 787	14 785	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	693	1 613	9 035	Norra Karelen
Kainuu	463	919	5 000	Kajanaland
Keski-Suomi	1 199	2 653	14 144	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	801	1 339	7 998	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	420	1 229	6 268	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	280	566	2 794	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1 476	3 267	17 507	Norra Österbotten
Lappi	1 094	2 410	12 882	Lappland
Ahvenanmaa	49	287	1 002	Åland

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

Koko maa- <i>Whole country</i>	4.01	11.87	53.82	Hela landet
Uusimaa	3.42	16.07	55.06	Nyland
Varsinais-Suomi	4.14	12.58	55.97	Egentliga Finland
Satakunta	4.70	10.12	51.18	Satakunta
Häme	4.11	10.54	57.30	Tavastland
Pirkanmaa	4.35	11.54	54.23	Birkaland
Päijät-Häme	3.77	11.14	63.67	Päijät-Häme
Kymenlaakso	3.88	11.23	54.82	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	3.61	10.53	53.01	Södra Karelen
Etelä-Savo	4.31	11.11	65.12	Södra Savolax
Pohjois-Savo	5.04	10.79	57.24	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	3.91	9.10	50.97	Norra Karelen
Kainuu	4.86	9.65	52.52	Kajanaland
Keski-Suomi	4.65	10.28	54.81	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	3.99	6.67	39.82	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	2.41	7.06	35.99	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	3.84	7.76	38.32	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	4.14	9.16	49.09	Norra Österbotten
Lappi	5.43	11.96	63.96	Lappland
Ahvenanmaa	1.93	11.38	39.77	Åland

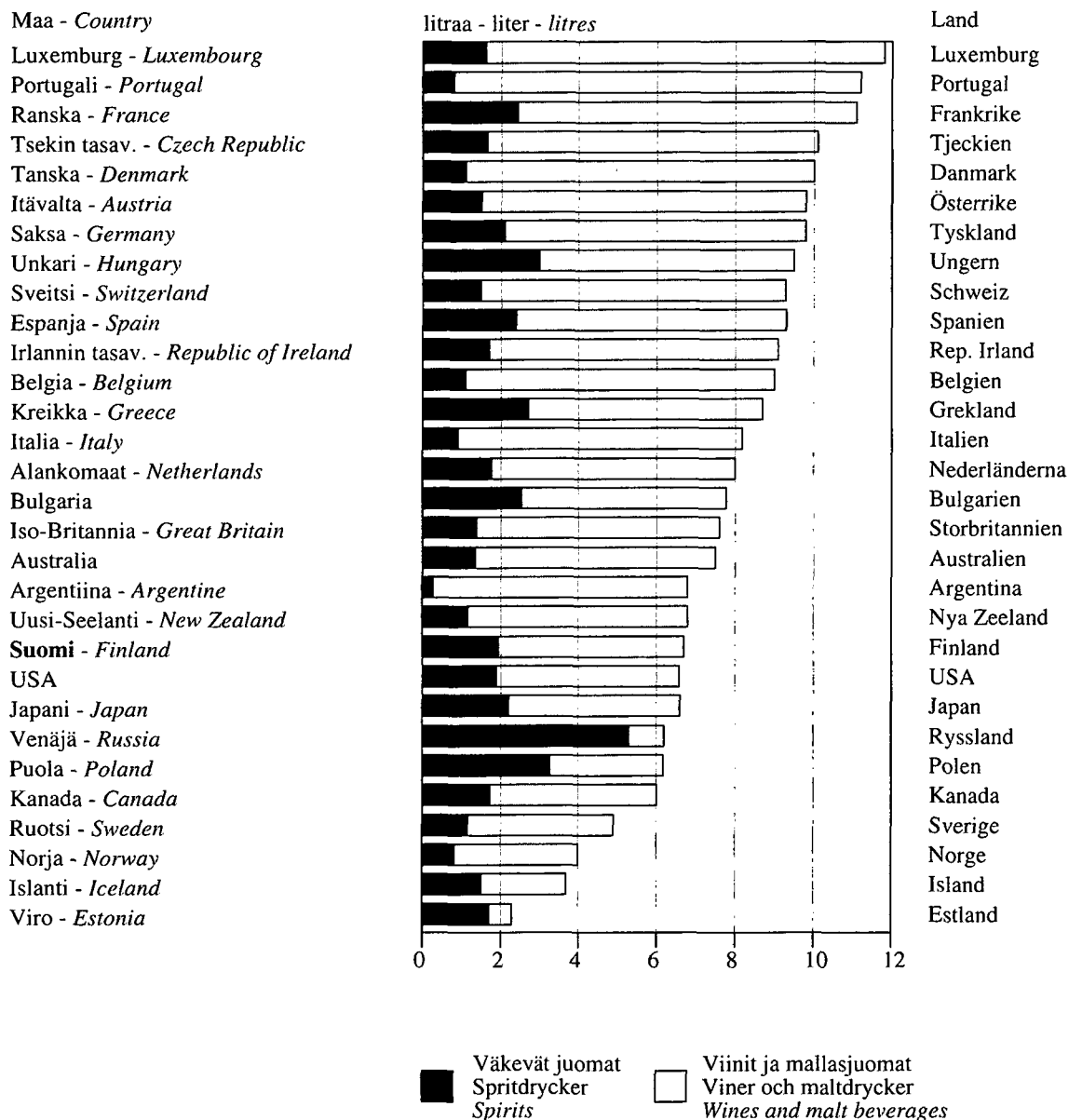
20. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä maakunnittain vuonna 1996
Volym av alkoholkonsumtion genom servering, landskap, år 1996
Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving, by province, in 1996

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia Spritdrycker <i>Spirits</i>	Viinejä Viner <i>Wines</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Landskap
	1 000 l			
Koko maa- <i>Whole country</i>	3 787	18 141	130 904	Hela landet
Uusimaa	1 033	7 188	44 583	Nyland
Varsinais-Suomi	276	1 463	10 777	Egentliga Finland
Satakunta	148	751	4 630	Satakunta
Häme	125	471	3 615	Tavastland
Pirkanmaa	363	1 456	12 029	Birkaland
Päijät-Häme	149	773	6 137	Päijät-Häme
Kymenlaakso	179	731	5 125	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	109	413	3 896	Södra Karelen
Etelä-Savo	105	453	4 781	Södra Savolax
Pohjois-Savo	189	643	5 676	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	125	355	3 171	Norra Karelen
Kainuu	51	200	1 612	Kajanaland
Keski-Suomi	221	654	5 565	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	106	305	2 584	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	86	366	2 422	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	41	143	1 258	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	231	872	7 189	Norra Österbotten
Lappi	238	818	5 501	Lappland
Ahvenanmaa	12	85	354	Åland

Asukasta kohden, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

Koko maa- <i>Whole country</i>	0.74	3.55	25.58	Hela landet
Uusimaa	0.78	5.42	33.61	Nyland
Varsinais-Suomi	0.63	3.36	24.77	Egentliga Finland
Satakunta	0.61	3.09	19.04	Satakunta
Häme	0.76	2.86	21.92	Tavastland
Pirkanmaa	0.83	3.32	27.43	Birkaland
Päijät-Häme	0.82	4.24	33.65	Päijät-Häme
Kymenlaakso	0.93	3.80	26.66	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0.78	2.96	27.90	Södra Karelen
Etelä-Savo	0.60	2.60	27.45	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0.73	2.49	21.97	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0.70	2.00	17.89	Norra Karelen
Kainuu	0.54	2.10	16.93	Kajanaland
Keski-Suomi	0.85	2.53	21.56	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0.53	1.52	12.86	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	0.49	2.10	13.91	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	0.57	1.96	17.26	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0.65	2.44	20.16	Norra Österbotten
Lappi	1.18	4.06	27.31	Lappland
Ahvenanmaa	0.46	3.39	14.05	Åland

Kuvio 5. Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohden vuonna 1996
Diagram 5. Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder år 1996
Figure 5. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 1996

Lähde: Kulutustilasto, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 1997. -
 Källa: Konsumtionsstatistik, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 1997. -
 Source: Consumption statistics, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 1997.

21. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohden 100 %:n alkoholina eräissä maissa vuosina 1992-1996
Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder åren 1992-1996
Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 1992-1996

Maa Country	1992	1993	1994	1995	1996	Land
	1 à 100%					
Suomi-Finland	7.2	6.8	6.6	6.8	6.7	Finland
Islanti-Iceland	3.6	3.3	3.5	3.6	3.7	Island
Norja-Norway	3.8	3.7	3.8	3.9	4.0	Norge
Ruotsi-Sweden	5.4	5.3	5.4	5.2	4.9	Sverige
Tanska-Denmark	9.8	9.7	9.9	10.0	10.0	Danmark
Alankomaat-Netherlands	8.2	7.9	7.9	8.0	8.0	Nederländerna
Argentiina-Argentina	7.6	7.2	7.1	6.8	6.8	Argentina
Australia	7.8	7.5	7.7	7.6	7.5	Australien
Belgia-Belgium	9.6	9.6	9.2	9.1	9.0	Belgien
Bulgaria	8.4	8.2	8.1	8.0	7.8	Bulgarien
Espanja-Spain	10.2	9.9	9.7	9.5	9.3	Spanien
Irlannin tasav.-Republic of Ireland	8.1	8.3	8.6	9.2	9.1	Rep.Irland
Iso-Britannia-Great Britain	7.3	7.3	7.5	7.3	7.6	Storbritannien
Italia-Italy	9.0	8.8	8.6	8.0	8.2	Italien
Itävalta-Austria	10.0	10.1	9.8	9.8	9.8	Österrike
Japani-Japan	6.6	6.6	6.6	6.6	6.6	Japan
Kanada-Canada	6.6	6.2	6.1	6.1	6.0	Kanada
Kreikka-Greece	8.5	9.1	9.0	8.8	8.7	Grekland
Luxemburg-Luxembourg	12.4	12.5	12.3	12.1	11.8	Luxemburg
Portugali-Portugal	10.7	10.7	10.8	11.0	11.2	Portugal
Puola-Poland	6.3	6.4	6.4	6.3	6.2	Polen
Ranska-France	11.8	11.5	11.4	11.4	11.1	Frankrike
Saksa-Germany	10.8	10.4	10.2	9.9	9.8	Tyskland
Sveitsi-Switzerland	10.1	10.0	9.7	9.4	9.3	Schweiz
Tsekin tasav.-Czech Republic	9.3	9.8	9.9	10.0	10.1	Tjeckien
Unkari-Hungary	10.9	10.5	10.1	9.4	9.5	Ungern
USA	6.9	6.7	6.8	6.6	6.6	USA
Uusi-Seelanti-New Zealand	7.4	7.3	7.2	7.0	6.8	Nya Zeeland
Venäjä-Russia	5.1	5.0	5.6	5.8	6.2	Ryssland
Viro-Estonia	2.4	1.9	1.9	2.9	2.3	Estland

Lähde: Kulustilasto, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 1997. -
Källa: Konsumtionsstatistik, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 1997. -
Source: Consumption statistics, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 1997.

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

22. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohden juomaryhmittäin eräissä maissa vuonna 1996
Alkoholkonsumtion per invånare i några länder, per dryckesgrupp år 1996
Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, by type of beverages, in 1996

Maa <i>Country</i>	Väkeviä juomia Spritdrycker <i>Spirits</i>	Viinejä Viner <i>Wines</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Land
	1 à 100%	1	1	1 à 100%	
Suomi- <i>Finland</i>	2.0	7.6	82.1	6.7	Finland
Islanti- <i>Iceland</i>	1.5	5.1	32.5	3.7	Island
Norja- <i>Norway</i>	0.8	7.6	52.6	4.0	Norge
Ruotsi- <i>Sweden</i>	1.2	13.3	59.1	4.9	Sverige
Tanska- <i>Denmark</i>	1.1	28.3	117.6	10.0	Danmark
Alankomaat- <i>Netherlands</i>	1.8	17.1	83.7	8.0	Nederländerna
Argentiina- <i>Argentina</i>	0.3	42.3	29.3	6.8	Argentina
Australia	1.4	18.2	95.4	7.5	Australien
Belgia- <i>Belgium</i>	1.1	25.0	102.0	9.0	Belgien
Bulgaria	2.5	21.7	53.3	7.8	Bulgarien
Espanja- <i>Spain</i>	2.4	30.3	64.7	9.3	Spanien
Irlannin tasav.- <i>Republic of Ireland</i>	1.7	15.0	142.5	9.1	Rep.Irland
Iso-Britannia- <i>Great Britain</i>	1.4	13.1	102.3	7.6	Storbritannien
Italia- <i>Italy</i>	0.9	55.0	24.0	8.2	Italien
Itävalta- <i>Austria</i>	1.5	31.5	116.0	9.8	Österrike
Japani- <i>Japan</i>	2.2	1.0	54.0	6.6	Japan
Kanada- <i>Canada</i>	1.7	7.9	67.5	6.0	Kanada
Kreikka- <i>Greece</i>	2.7	34.0	39.0	8.7	Grekland
Luxemburg- <i>Luxembourg</i>	1.6	58.0	109.0	11.8	Luxemburg
Portugali- <i>Portugal</i>	0.8	60.6	61.9	11.2	Portugal
Puola- <i>Poland</i>	3.3	6.9	40.7	6.2	Polen
Ranska- <i>France</i>	2.4	60.0	39.6	11.1	Frankrike
Saksa- <i>Germany</i>	2.1	22.8	134.5	9.8	Tyskland
Sveitsi- <i>Switzerland</i>	1.5	43.3	60.2	9.3	Schweiz
Tsekin tasav.- <i>Czech Republic</i>	1.6	16.9	160.0	10.1	Tjeckien
Unkari- <i>Hungary</i>	3.0	30.0	79.4	9.5	Ungern
USA	1.9	7.3	83.5	6.6	USA
Uusi-Seelanti- <i>New Zealand</i>	1.2	16.6	93.9	6.8	Nya Zeeland
Venäjä- <i>Russia</i>	5.3	1.5	15.2	6.2	Ryssland
Viro- <i>Estonia</i>	1.7	1.3	5.4	2.3	Estland

Lähde: Kulutustilasto, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 1997. -
Källa: Konsumtionsstatistik, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 1997. -
Source: Consumption statistics, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 1997.

23. Raittiiden¹⁾ osuus sukupuolen ja iän mukaan
Antalet nykterister¹⁾ enligt ålder och kön
Prevalence of abstainers¹⁾, men and women by age groups

Ikäryhmä - Age group	1968	1976	1984	1992	1996	Åldersgrupp
Miehet - Males						
15-19	32	9	18	17	3 ²⁾	Män
20-29	4	4	6	4	4	15-19
30-49	9	7	9	6	5	20-29
50-69	19	15	19	18	11	30-49
Yhteensä - Total	13	9	12	10	7	50-69
						Summa
Naiset - Females						
15-19	36	13	27	14	7 ²⁾	Kvinnor
20-29	19	5	13	7	7	15-19
30-49	45	15	19	12	10	20-29
50-69	56	39	49	35	23	30-49
Yhteensä - Total	43	20	27	18	14	50-69
						Summa

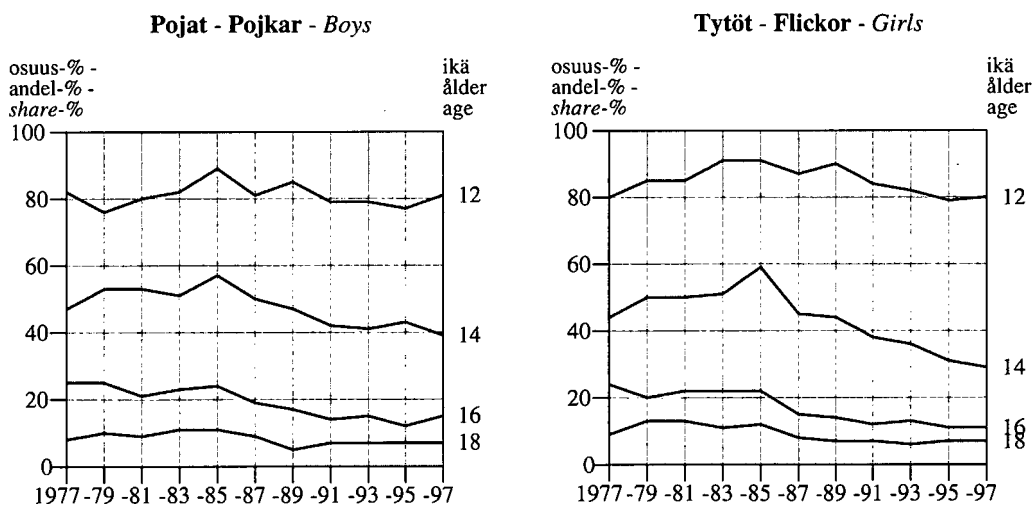
1) Raittiiksi on määritelty vastaaja, joka oman ilmoituksensa mukaan ei ollut nauttinut alkoholia haastattelua edeltäneen 12 kk:den aikana. Definitionen på nykterist är svarsgivare som enligt egen anmälan inte förtärt alkohol under de 12 månader som föregått intervjun. An abstainer was defined as a respondent, who according to a self-report had not consumed alcohol during twelve months preceding the interview.

2) 18-19-vuotiaat - åriga - year-olds

Lähde: Juomatapatutkimukset, Stakes. - Källa: Undersökningar om alkoholbruk, Stakes. -
 Source: Drinking habit studies, Stakes.

Kuvio 6. Nuorten alkoholiuomien käyttö ikäryhmittäin
Diagram 6. Ungdomar som konsumerar alkohol enligt åldersgrupp
Figure 6. Alcoholdrinking among young people by age group

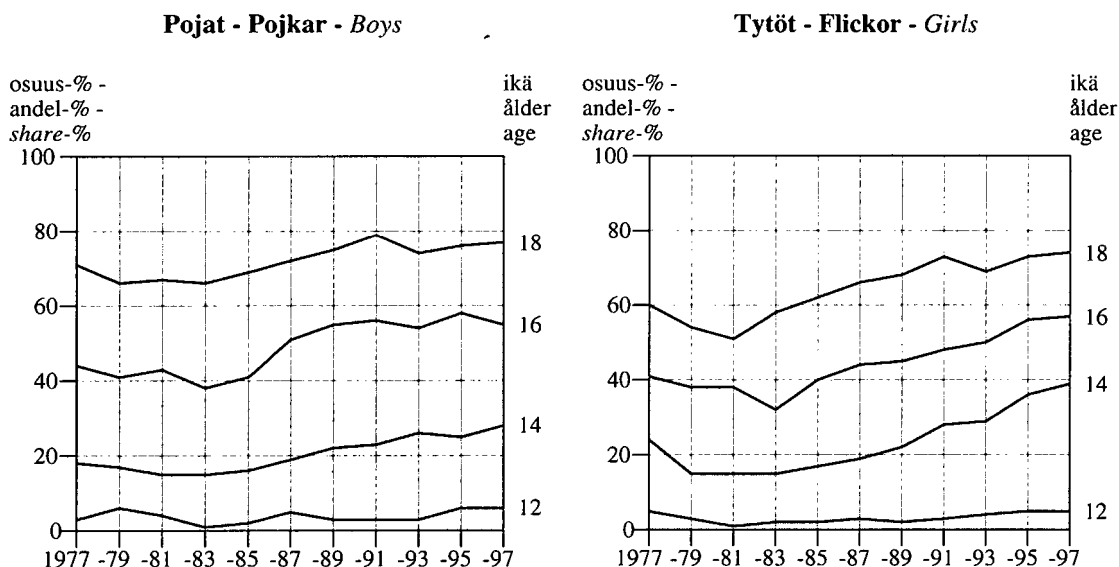
Raittiit 12-18-vuotiaat - Nykterister 12-18-åriga - Abstainers, 12-18-year-olds

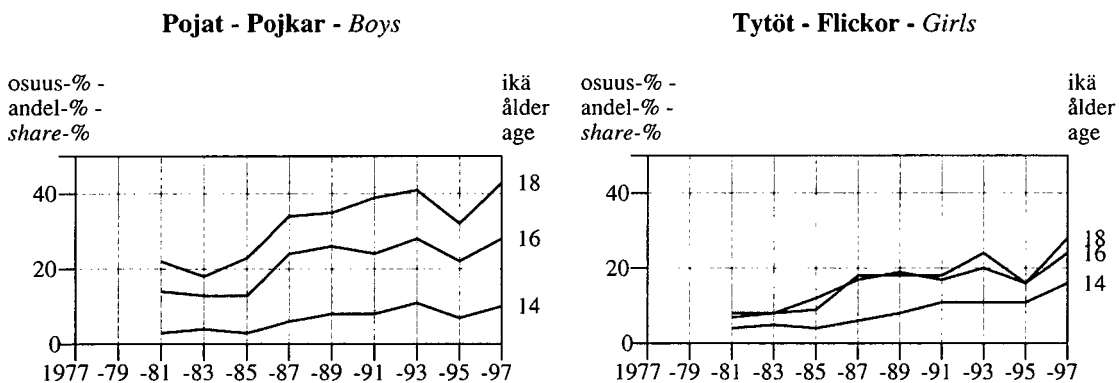
Lähde: Nuorten Terveystapatutkimus, Stakes. - Källa: Undersökning av hälsöbeteende bland unga, Stakes. -
 Source: Young people's health survey, Stakes.

Kuvio 7. Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovat 12-18-vuotiaat
Diagram 7. Individer som dricker alkohol minst en gång i månad, 12-18-åriga
Figure 7. Individuals drinking alcohol at least once a month, 12-18-year-olds

Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovien osuudet
 Andel individer som dricker alkohol minst en gång i månad
 Shares of individuals drinking alcohol at least once a month

Tosihumalaan itsensä vähintään kerran kuukaudessa juovien osuudet
 Personer som dricker sig allvarligt berusade en gång i månad
 Number of persons engaging in hard drinking at least once a month

Lähde: Nuorten Terveystapatutkimus, Stakes. - Källa: Undersökning av hälsöbeteende bland unga, Stakes. -
 Source: Young people's health survey, Stakes.

24. Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12-18 vuotiaat
Individer som dricker alkohol minst en gång om veckan, 12-18 åriga
Individuals drinking alcohol at least once a week, 12-18 year-olds

Alkoholia vähintään kerran viikossa juovien osuudet
 Andel av individer som dricker alkohol minst en gång om veckan
 Shares of individuals drinking alcohol at least once a week

	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995	1997	
	Osuus-% - Andel-% - Share %									
Pojat-Boys										Pojkar
12 vuotta-year-olds	0	1	1	2	1	1	1	2	2	12 år
14 vuotta-year-olds	4	3	2	5	6	6	7	6	8	14 år
16 vuotta-year-olds	15	12	11	15	20	18	18	22	21	16 år
18 vuotta-year-olds	28	21	29	31	38	43	37	39	40	18 år
Tytöt-Girls										Flickor
12 vuotta-year-olds	-	1	1	-	1	1	1	1	1	12 år
14 vuotta-year-olds	3	3	3	4	5	6	6	7	9	14 år
16 vuotta-year-olds	7	7	9	12	12	12	12	15	17	16 år
18 vuotta-year-olds	17	15	18	24	24	26	25	29	29	18 år

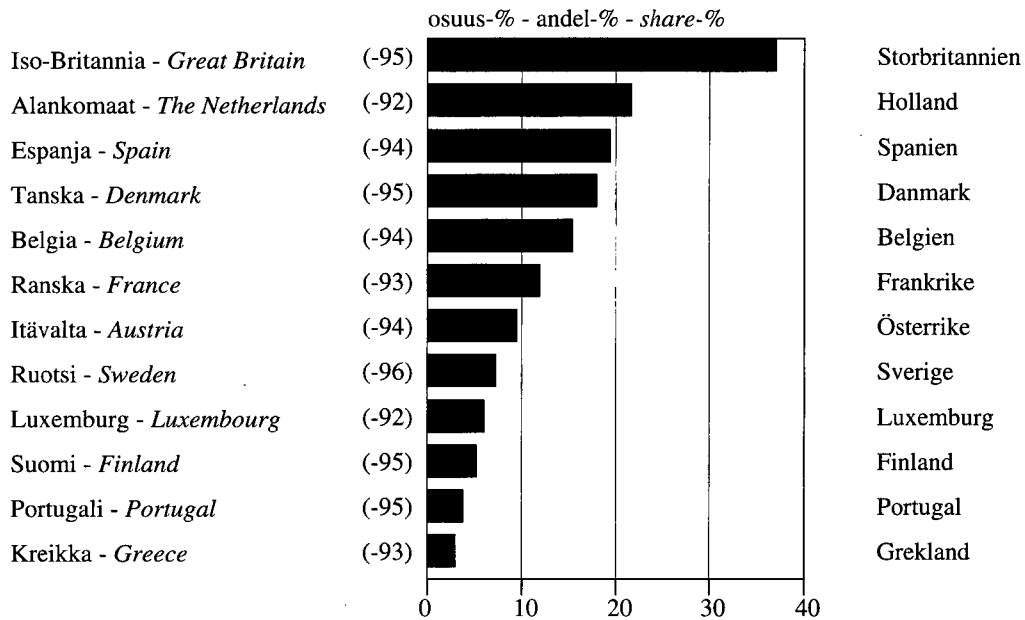
Tosihumalaan itsensä vähintään kerran viikossa juovien osuudet
 Personer som dricker sig allvarligt berusade en gång i veckan
 Number of persons engaging in hard drinking at least once a week

	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995	1997	
	Osuus-% - Andel-% - Share %									
Pojat-Boys										Pojkar
14 vuotta-year-olds	0	1	-	1	2	1	2	1	2	14 år
16 vuotta-year-olds	2	2	3	3	4	5	5	3	6	16 år
18 vuotta-year-olds	5	3	5	7	10	10	10	8	12	18 år
Tytöt-Girls										Flickor
14 vuotta-year-olds	1	0	1	1	0	2	1	1	2	14 år
16 vuotta-year-olds	1	1	1	1	3	2	3	2	4	16 år
18 vuotta-year-olds	1	1	2	3	3	2	4	3	5	18 år

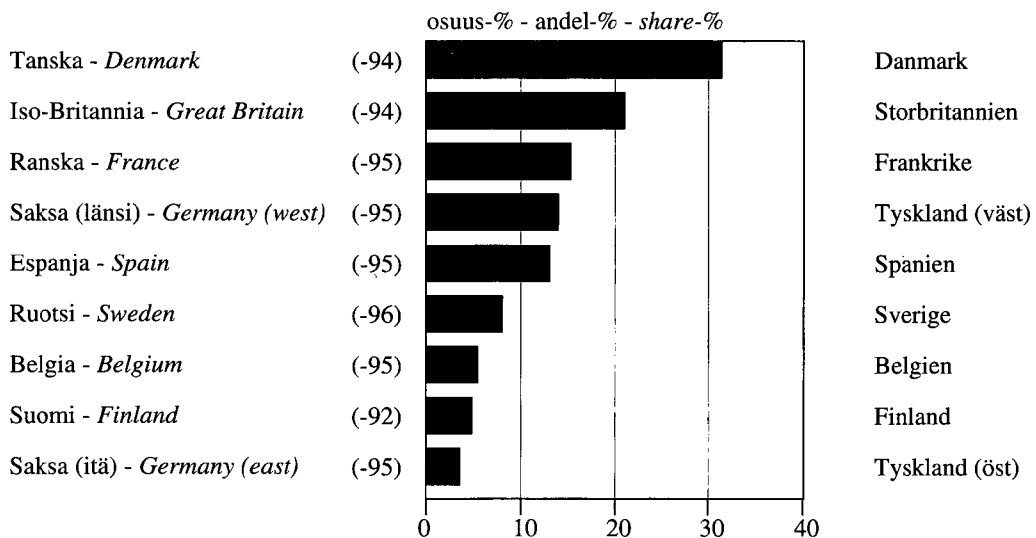
Lähde: Nuorten Terveystapatutkimus, Stakes. - Källa: Undersökning av hälsöbeteende bland unga, Stakes. -
 Source: Young people's health survey, Stakes.

Kuvio 8. Kannabiksen kokeilu/käyttö eräissä EU-maissa
Diagram 8. Experimentering med/användning av cannabis i några EU-länder
Figure 8. Experimental/habitual use of cannabis in some EU-countries

15-16-vuotiaat - åriga - year-olds

Aikuisväestö - Vuxenfolkning - Adults

Lähde: - Källa: - Source: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. (EMCDDA)

25. Huumeita kokeilleiden osuus varusmiehistä
Andel av värnpliktiga som prövat på narkotika
Experimental use of drugs among conscripts

Vuosi-Year	1968	1969	1971	1973	1980	1985	1987	1992	1993	1996	1997	År
Osuus-% - Share %	12.2	11.3	16.2	11.6	9.2	11.0	8.2	17.2	17.0	19.9	16.1*	Andel-%

* Mittauksessa tehtiin ensi kertaa sekä biokemiallinen testaus että kyselylomaketutkimus. - I mätningar ingick för första gången både en biokemisk test och en enkät. - Both biochemical testing and survey by questionnaire conducted for the first time in this study.
 Lähde: Pääesikunta. - Källa: Huvudstaben. - Source: General Staff of the Armed Forces.

26. Huumetarjonnan kohtaaminen Suomessa vuonna 1996
Bemötande av narkotikautbudet i Finland år 1996
Encounters with drug supply in Finland in 1996

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	16-19 vuotta 16-19 år 16-19-year-olds	20-24 vuotta 20-24 år 20-24-year-olds	25-29 vuotta 25-29 år 25-29-year-olds	30-39 vuotta 30-39 år 30-39 year-olds	Yli 40 vuotta Över 40 år Over 40 year-olds
	Osuus-% - Andel-% - Share %				
Miehet- Män-Males	21.3	25.5	10.9	5.9	1.8
Naiset- Kvinnor-Females	20.2	14.6	3.1	3.2	0.9

27. Kannabista kokeilleet tai käyttäneet ikäryhmittäin vuosina 1992 ja 1996, osuus-%
Individer som prövat på eller använt cannabis enligt åldersgrupp åren 1992 och 1996, andel-%
Experimental or habitual use of cannabis by age group in 1992 and 1996, share %

Ikäryhmä- Age group	Miehet-Män-Males		Naiset-Kvinnor-Females		Åldersgrupp
	1992	1996	1992	1996	
16-19	5.7	10.2	4.1	14.0	16-19
20-29	15.2	24.2	9.2	12.3	20-29
30-39	8.1	12.7	6.9	8.8	30-39
40-49	4.6	10.3	1.9	2.0	40-49
50-59	1.4	3.0	0.0	0.4	50-59
60-74	0.0	0.0	0.0	0.0	60-74

Lähde: STM:n julkaisu 8/1992, STM:n moniste 27/1997 -
 Källa: Social- och hälsovårdsministeriets publikation 8/1992 och kompendium 27/1997 -
 Source: Ministry of Social Affairs and Health, Publication 8/1992 and Stencil 27/1997.

**28. Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien määrä Suomessa ja pääkaupunkiseudulla vuonna 1995.
 Antalet användare av amfetamin och opiatier i Finland och huvudstadsområdet år 1995.
 Number of amphetamine and opiate users in Finland and in the Greater Helsinki Area in 1995.**

	Suur-Helsingin alue Stor-Helsingfors område Greater Helsinki Area	Koko maa Hela landet Whole country	
Kokonaisarvio - Overall estimate	2 280 - 4 450	5 380 - 10 500	Totalkalkyl
Miehet - Males	1 580 - 3 230	3 680 - 7 510	Män
Naiset - Females	450 - 2 950	1 100 - 7 250	Kvinnor
15-25 v. - 15-25-year-olds	620 - 1 800	1 490 - 4 360	15-25 år
26-55 v. - 26-55-year-olds	1 430 - 3 410	3 360 - 7 970	26-55 år
Amfetamiinin käyttäjät - Amphetamine users	1 590 - 3 780	3 810 - 9 070	Användare av amfetamin
Opiaattien käyttäjät - Opiate users	490 - 1 390	1 120 - 3 190	Användare av opiatier

Lähde: Källa: Source: Stakes, KTL, Poliisi-Polisen-Police, Jyväskylän Yliopisto-Jyväskylä Universitet-Jyväskylä University.

**29. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä EU-maissa
 Experimentering med eller användning av cannabis i några EU-länder
 Experimental or habitual use of cannabis in some EU-countries**

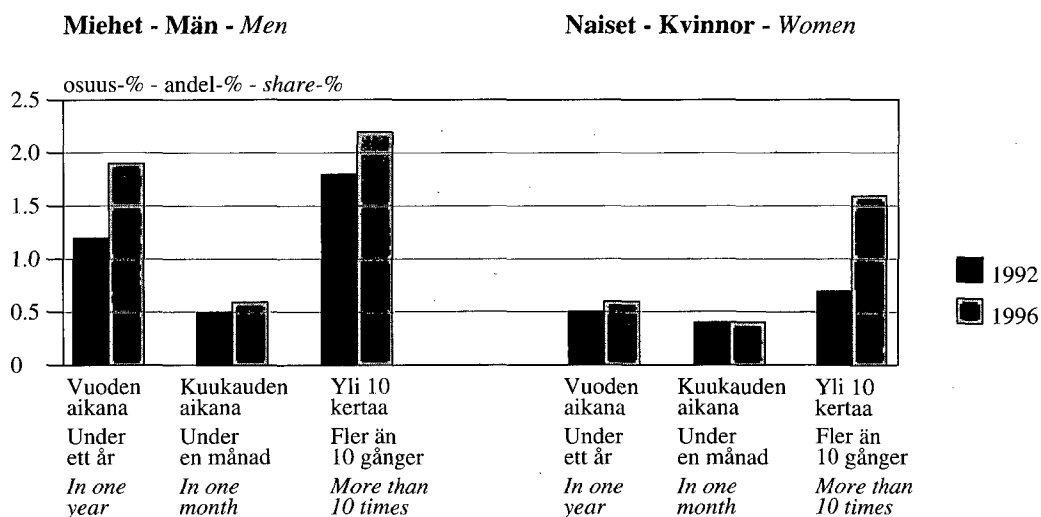
Ikä - Ålder - Age	15-16 vuotiaat 15-16 år 15-16-year-olds	Aikuisväestö Vuxenfolkning Adults
	%	%
Iso-Britannia-Storbritannien-Great Britain	(-95) 37.0	(-94) 21.0
Saksa(länsi)-Tyskland(väst)-Germany(west)		(-95) 13.9
Alankomaat-Holland-The Netherlands	(-92) 21.6	
Espanja-Spanien-Spain	(-94) 19.4	(-95) 13.0
Tanska-Danmark-Denmark	(-95) 18.0	(-94) 30.0
Belgia-Belgien-Belgium	(-94) 15.3	(-95) 5.5
Ranska-Frankrike-France	(-93) 11.9	(-95) 15.2
Itävalta-Österrike-Austria	(-94) 9.5	
Ruotsi-Sverige-Sweden	(-96) 7.2	(-96) 8.0
Luxemburg-Luxemburg-Luxembourg	(-92) 6.0	
Suomi-Finland-Finland	(-95) 5.2	(-92) 4.8
Portugali-Portugal-Portugal	(-95) 3.8	
Kreikka-Grekland-Greece	(-93) 3.0	
Saksa(itä)-Tyskland(öst)-Germany(east)		(-95) 3.6

Lähde: - Källa: - Source: EMCDDA, 1997.

Kuvio 9. Kannabista käyttäneiden osuudet vuosina 1992 ja 1996

Diagram 9. Andelar av användare av cannabis åren 1992 och 1996

Figure 9. Shares of cannabis users in 1992 and 1996

Lähde: STM:n julkaisu 8/1992, STM:n moniste 27/1997.

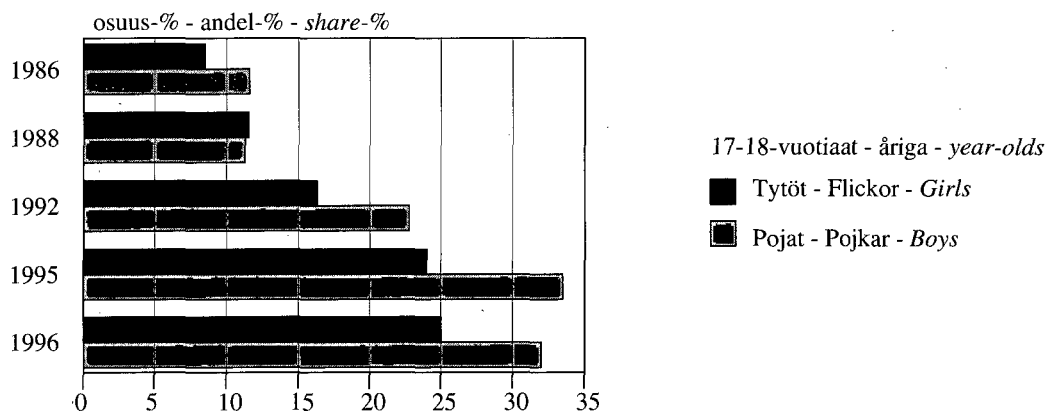
Källa: Social- och hälsovårdsministeriets publikation 8/1992 och kompendium 27/1997.

Source: Ministry of Social Affairs and Health, Publication 8/1992 and Stencil 27/1997:

Kuvio 10. Kannabista kokeilleiden nuorten osuudet Helsingissä

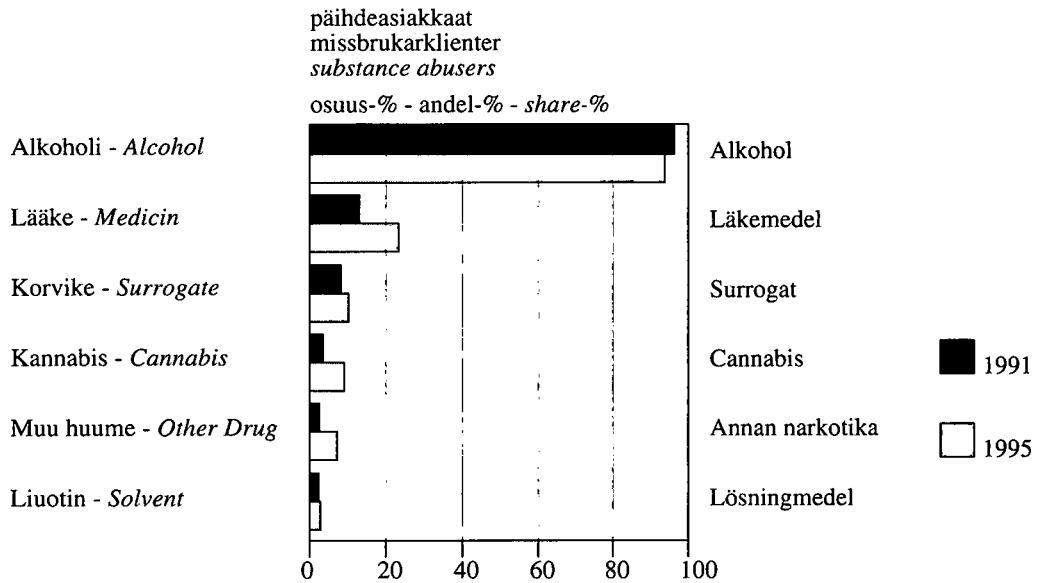
Diagram 10. Ungdomar i Helsingfors som prövat på cannabis

Figure 10. Experimental use of cannabis among young people in Helsinki

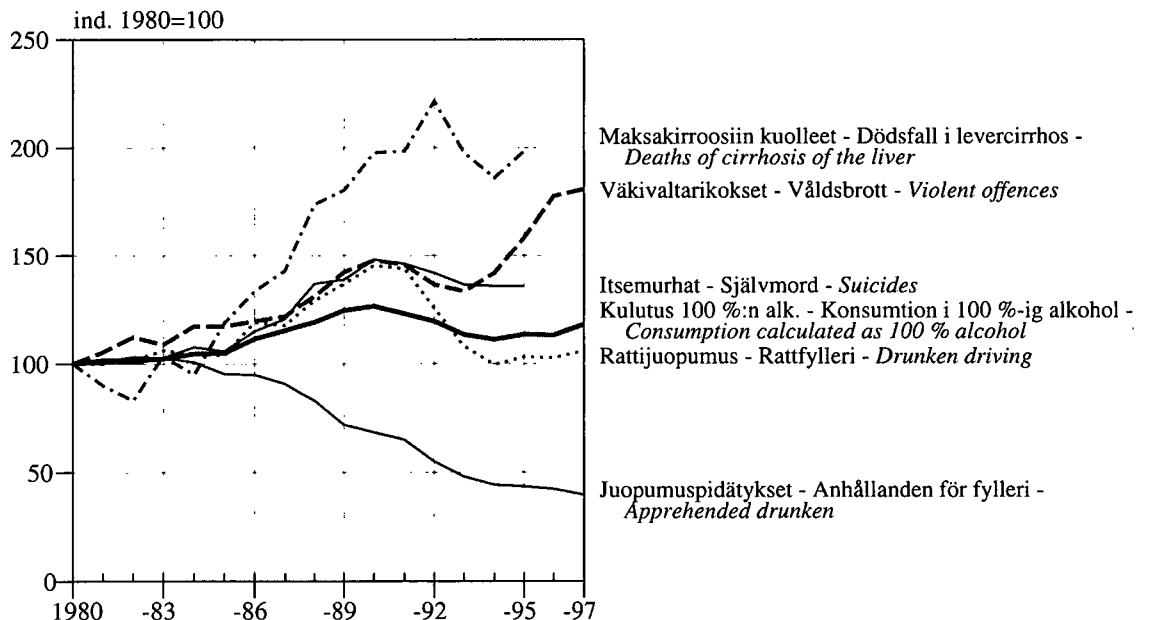
Lähde: Kouluterveyystutkimus 1997. - Källa: Skolhälsoforskningen 1997. - Source: School-survey 1997. Stakes.

Kuvio 11. Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1991 ja 1995
Diagram 11. Missbrukarklienter inom social- och hälsovården åren 1991 och 1995
 Figure 11. Substance abusers in social and health services in 1991 and 1995

Lähde: Päihdetapauslaskennat 1991 ja 1995, Stakes. - Källa: Rusmedelsräkningar 1991 och 1995, Stakes. -
 Source: Census of intoxicant-related cases in 1991 and 1995, Stakes.

Kuvio 12. Alkoholijuomien kulutus ja haitat
Diagram 12. Alkoholkonsumtion och skadeverkningar
 Figure 12. Consumption and detrimental effects of alcohol

30. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 1993-1997
Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada åren 1993-1997
Alcohol-related cases involving personal injury in road traffic accidents in 1993-1997

	1993	1994	1995	1996	1997	
	Lukumäärä - Antal - Number					
Kuolemaan johtaneet - <i>Fatal</i>	114	104	104	89	95	Med dödlig utgång
Loukkaantumiseen johtaneet - <i>With other bodily injuries</i>	780	685	999	910	888	Med annan personskada
Yhteensä-Total	894	789	1 103	999	983	Summa

	Osuus-% - Andel-% - Share-%					
Osuus kaikista - <i>Percentage of all</i>						Andel av alla
-kuolemaan johtaneista - <i>fatal cases</i>	26.3	24.6	25.3	25.1	24.3	-med dödlig utgång
-loukkaantumiseen johtaneista - <i>cases with other bodily injuries</i>	13.7	11.8	13.5	13.2	13.5	-med annan personskada
Yhteensä-Total	14.5	12.6	14.1	13.7	14.1	Summa

Alkoholin vaikutuksen aslaiset moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettajat ikäryhmittäin
Förare av motorfordon under påverkan av alkohol, enligt åldersgrupp
Motor vehicle drivers under the influence of alcohol by age group

Ikäryhmä-Age group	1993	1994	1995	1996	1997	Åldersgrupp
-17	54	67	74	75	72	-17
18-24	214	179	242	206	210	18-24
25-34	190	131	184	174	180	25-34
35-54	186	182	233	192	223	35-54
55-	40	28	44	37	35	55-
Yhteensä-Total	684	587	777	684	720	Summa
Miehet - <i>Males</i>	626	524	716	638	655	Män
Naiset - <i>Females</i>	58	63	61	46	65	Kvinnor

Lähde: SVT Liikenne ja matkailu 1998:12. - Källa: FOS Transport och turism. - Source: OSF Transport and Tourism.

31. Liikennejuopumustapaukset vuosina 1993-1997
Fall av trafiknykterhetsbrott åren 1993-1997
Cases of road temperance offences in 1993-1997

Vuosi - År Year	Rattijuopumus - Rattfylleri - Drunken driving			1000 muuta moottori- ajoneuvoliikenne- rikokosta kohti ¹⁾ Per 1000 övriga trafikbrott med motorfordon ¹⁾ Per 1,000 other traffic offences by motor vehicle ¹⁾
	Rattijuopumus ja huu- maantuneena ajaminen Rattfylleri och körning under påverkan av rusmedel <i>Driving while under the influence of alcohol or narcotics</i>	Törkeä rattijuopumus Grovt rattfylleri <i>Gross drunken driving</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	
1993	10 089	12 015	22 104	58
1994	8 671	11 719	20 390	60
1995	7 261	13 837	21 098	61
1996	7 634	13 410	21 044	61
1997	7 937	13 722	21 659	67

Maakunta Landskap Province	Rattijuopumus Rattfylleri <i>Drunken driving</i>		100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ²⁾ Per 100 000 motorfordon ²⁾ <i>Per 100,000 motor vehicles ²⁾</i>		Muut liikenne- juopumusrikokset ³⁾ Övriga trafik- fylleribrätt ³⁾ <i>Other offences of drunken driving³⁾</i>	
	V.1996	V.1997	V.1996	V.1997	V.1996	V.1997
Uusimaa	4079	4252	815	929	508	495
Itä-Uusimaa	251	343	590	954	82	69
Varsinais-Suomi	1679	1787	788	931	220	211
Satakunta	894	1034	738	970	106	136
Häme	794	780	1001	1094	92	88
Pirkanmaa	1550	1711	781	955	185	201
Päijät-Häme	972	984	1137	1327	126	154
Kymenlaakso	1045	1030	1197	1354	142	153
Etelä-Karjala	744	740	1141	1288	123	99
Etelä-Savo	834	814	1085	1286	142	174
Pohjois-Savo	1385	1344	1290	1437	214	204
Pohjois-Karjala	896	883	1135	1361	129	184
Keski-Suomi	1159	1162	1014	1198	204	207
Etelä-Pohjanmaa	788	845	785	928	72	90
Vaasan rannikkoseutu	485	488	531	633	96	88
Keski-Pohjanmaa	245	278	723	875	22	19
Pohjois-Pohjanmaa	1563	1464	1025	1086	242	206
Kainuu	495	491	1200	1336	107	55
Lappi	1089	1122	1236	1427	154	130
Ahvenanmaa	97	107	582	749	12	15

¹⁾ Ajajan moottoriajoneuvoa kuljettaessaan suorittamat rikkomukset.- Förseelser begångna av föraren vid körandet av motorfordon.- *Offences committed by the driver while driving the motor vehicle.* ²⁾ Autot ja moottoripyörät.- Bilar och motorcyklar.- *Automobiles and motorcycles.*
³⁾ Pl. moottorittomalla ajoneuvolla. - Excl. motorlöst fordon. - *Excl. motorless vehicles.*

		Muut liikennejuopumusrikokset - Övriga trafikbrott - Other offences in traffic		Liikennejuopumus- tapaukset yhteensä Trafikfylleri- brått, summa Offences of drunken driving, total		Vuosi År Year
100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ²⁾ Per 100 000 motorfordon ²⁾ Per 100,000 motor vehicles ²⁾	Muu liikennejuopumus Annat trafikfylleri Other traffic offences while intoxicated	Moottorittomalla ajoneuvolla Med motorlöst fordon By motorless vehicles	Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle Överlämnande av fortskaffnings- medel till berusad Relinquishing a vehicle to a drunken person			
996	515	258	2 483	25 360		1993
920	505	262	2 167	23 324		1994
939	793	229	2 434	24 554		1995
917	658	220	2 320	24 242		1996
937	712	194	2 266	24 831		1997
Liikennejuopumus- rikokset yhteensä ³⁾ Trafikfylleri- brått, summa ³⁾ Offences of drunken driving, total ³⁾		1000 liikenne-rikosta kohti ¹⁾ Per 1000 trafikbrott ¹⁾ Per 1,000 traffic offences ¹⁾		Maakunta Landskap Province		
V.1996	V.1997	V.1996	V.1997			
4 587	4 747	66	71	Nyland		
333	412	44	62	Östra Nyland		
1 899	1 998	65	72	Egentliga Finland		
1 000	1 170	76	93	Satakunta		
886	868	64	59	Tavastland		
1 735	1 912	61	76	Birkaland		
1 098	1 138	71	72	Päijät-Häme		
1 187	1 183	74	81	Kymmenedalen		
867	839	91	85	Södra Karelen		
976	988	81	78	Södra Savolax		
1 599	1 548	69	72	Norra Savolax		
1 025	1 067	88	99	Norra Karelen		
1 363	1 369	75	93	Mellersta Finland		
860	935	59	65	Södra Österbotten		
581	576	48	60	Vasa kustregion		
267	297	60	76	Mellersta Österbotten		
1 805	1 670	63	69	Norra Österbotten		
602	546	85	84	Kajanaland		
1 243	1 252	81	88	Lappland		
109	122	99	113	Åland		

32. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 1997
I vägtrafikolyckorna dödade och skadade, alkoholfall år 1997
Persons killed or injured in accidents under the influence of alcohol in 1997

Juopunut osallinen <i>Drunken road user</i>	Kuolleita-Dödade-Killed			Loukkaantuneita-Skadade-Injured			Den berusade delaktiga
	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himsel/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan, som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himsel/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan, som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	
Henkilöauton kuljettaja - <i>Driver of passenger car</i>	48	31	79	390	435	825	Personbils förare
Muun moottoriajoneuvon kuljettaja - <i>Driver of other motor vehicle</i>	8	2	10	100	63	163	Förare av annat motorfordon
Polkupyöräilijä - <i>Cyclist</i>	13	0	13	101	13	114	Cyklist
Muun ajoneuvon kuljettaja - <i>Driver of other vehicle</i>	0	0	0	0	0	0	Förare av annat fordon
Jalankulkija - <i>Pedestrian</i>	7	0	7	143	11	154	Fotgängare
Yhteensä - Total	76	33	109	734	522	1233	Summa

Maakunta- <i>Province</i>	Onnettomuudet Olyckorna <i>Accidents</i>	Kuolleita Dödade <i>Killed</i>	Loukkaantuneita Skadade <i>Injured</i>	Landskap
Koko maa- Whole country	983	109	1 233	Hela landet
Uusimaa	197	15	247	Nyland
Itä-Uusimaa	23	2	26	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	90	10	115	Egentliga Finland
Satakunta	58	5	78	Satakunta
Häme	20	4	17	Tavastland
Pirkanmaa	81	11	105	Birkaland
Päijät-Häme	41	3	50	Päijät-Häme
Kymenlaakso	52	3	78	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	37	1	50	Södra Karelen
Etelä-Savo	55	7	70	Södra Savolax
Pohjois-Savo	43	9	62	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	33	6	35	Norra Karelen
Keski-Suomi	48	7	57	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	35	6	36	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	25	3	32	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	7	0	7	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	66	9	71	Norra Österbotten
Kainuu	17	4	17	Kajanaland
Lappi	48	3	72	Lappland
Ahvenanmaa	7	1	8	Åland

Lähde: SVT Liikenne ja matkailu 1998:12. - Källa: FOS Transport och turism. - Source: OSF Transport and Tourism.

33. Väikivaltarikollisuus vuosina 1993-1997
Våldsbrott åren 1993-1997
Violent crimes in 1993-1997

Rikos- <i>Offence</i>	1993	1994	1995	1996	1997	Brott
Tappo- <i>Manslaughter</i>	99	115	106	123	109	Dråp
Murha- <i>Murder</i>	30	32	40	36	33	Mord
Tapon tai murhan yritys- <i>Attempted manslaughter or murder</i>	288	365	347	331	324	Försök till dråp eller mord
Pahoinpitely- <i>Assault and battery</i>	14 222	15 345	17 231	17 897	17 088	Misshandel
Törkeä pahoinpitely- <i>Aggravated assault and battery</i>	1 890	2 038	1 955	1 926	1 852	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely- <i>Petty assault and battery</i>	2 544	2 453	3 002	4 719	5 907	Lindrig misshandel
Yhteensä-<i>Total</i>	19 073	20 348	22 681	25 032	25 313	Summa

100 000 asukasta kohden - Per 100 000 invånare - *Per 100,000 inhabitant*

Tappo- <i>Manslaughter</i>	2.0	2.3	2.1	2.4	2.1	Dråp
Murha- <i>Murder</i>	0.6	0.6	0.8	0.7	0.6	Mord
Tapon tai murhan yritys- <i>Attempted manslaughter or murder</i>	5.7	7.2	6.8	6.5	6.3	Försök till dråp eller mord
Pahoinpitely- <i>Assault and battery</i>	281.3	302.2	337.9	349.8	332.9	Misshandel
Törkeä pahoinpitely- <i>Aggravated assault and battery</i>	37.4	40.1	38.3	37.6	36.1	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely- <i>Petty assault and battery</i>	50.3	48.3	58.9	92.2	115.1	Lindrig misshandel
Yhteensä-<i>Total</i>	377.3	400.7	444.8	489.2	493.2	Summa

Lähde: SVT Oikeus 1998:8. - Källa: FOS Rättsväsen. - *Source: OSF Justice.*

34. Huumausainerikollisuus vuosina 1980 - 1997
Narkotikabrottslighet åren 1980 - 1997
Drug-related criminality in 1980 - 1997

Vuosi År Year	Huumausaine- rikoksista epäilty Misstänkt för narkotikabrott <i>Suspects of nar- cotics offences</i>	Huumausaine- tuomio päär rikoksena Narkotikadom som främsta brott <i>Sentences for narco- tics offence as principal offence</i>	Tuomiot, joissa vähintään yksi syyksi luettu huumausainerikos Domar där minst en anklagelse har varit ett narkotikabrott <i>Sentences incl. at least one narcotics offence</i>	Huumerikos pää- rikoksena istuvien vankien %-osuus vankilalaskennassa Andel-% fångar dömda för narkotikabrott som främsta brott i fängelseräkningen <i>Percentage of prisoners serving sentences primarily for drug offences according to prison census</i>
1980	487	483	524	-
1981	380	386	418	-
1982	760	679	755	-
1983	905	852	973	-
1984	1 178	954	1 080	-
1985	1 159	1 042	1 195	-
1986	1 194	965	1 164	2.2
1987	1 203	1 068	1 246	2.1
1988	1 024	1 040	1 264	2.1
1989	741	777	1 041	2.8
1990	1 346	768	1 094	3.4
1991	1 969	1 004	1 493	2.9
1992	2 399	1 466	2 040	3.6
1993	3 063	1 624	2 360	5.1
1994	3 175	1 733	2 580	6.3
1995	3 944	2 354	3 252	7.7
1996	6 059	2 877	3 829	10.7
1997	7 015	3 081	4 161	13.5

Lähde: Tilastokeskus. Keskusrikospoliisi. - Källa: Statistikcentralen. Centralkriminalpolisens.
 - Source: Statistics Finland. Central Criminal Investigation Police.

35. Takavarikoidut huumausaineet, kg, vuosina 1983-1997
Narkotikabeslag, kg, åren 1983-1997
Drug seizures, kg, in 1983-1997

Vuosi År Year	Hasis Hasch Hashish	Marihuana Marihuana Marihuana	Amfetamiini Amfetamin Amphetamine	Kokaiini Kokain Cocaine	Heroiini Heroin Heroin	Khat Khat Khat	LSD (kpl) LSD (stycken) LSD (number of pills)	Ekstaasi (kpl) Ecstasy (stycken) Ecstasy (number of pills)
1983-88	14.40	1.60	1.40	0.00	0.20	-	4	-
1989	164.30	2.50	1.10	10.80	2.00	-	9	-
1990	71.20	0.60	1.40	0.00	0.00	-	39	-
1991	101.30	6.00	5.30	38.10	0.70	39.40	27	-
1992	43.90	3.70	11.60	0.10	1.90	12.60	337	18
1993	117.10	1.20	18.70	0.00	0.70	23.90	29	-
1994	64.30	4.40	9.10	0.00	1.60	88.20	2541	-
1995	146.67	4.27	19.54	0.04	16.12	68.11	500	3750
1996	99.44	3.50	22.41	0.07	6.45	264.46	41	1011
1997	197.66	0.00	22.20	0.12	2.40	249.01	323	3062

Lähde: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. - Källa: Rättspolitiska forskningsinstitutet. - Source: Finnish National Research Institute of Legal Policy.

36. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä vuosina 1993-1997
Tullbeslagen av alkohol- och sprit (liter) åren 1993-1997
Alcohol and spirit seizures by Customs (litres) in 1993-1997

Vuosi År Year	Alkoholijuomat Alkoholdrycker Alcoholic beverages	Pirtu Sprit Spirit	Yhteensä Summa Total
	litraa - liter - litres		
1993	30800	0	30800
1994	15400	1400	16800
1995	83000	100000	183000
1996	41620	43895	85515
1997	41927	694820	736747

Lähde: Tullihallitus. - Källa: Tullstyrelsen. - Source: National Board of Customs.

37. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset vuosina 1993-1997
Brott mot alkohollagstiftningen åren 1993-1997
Offences against the Alcohol Act in 1993-1997

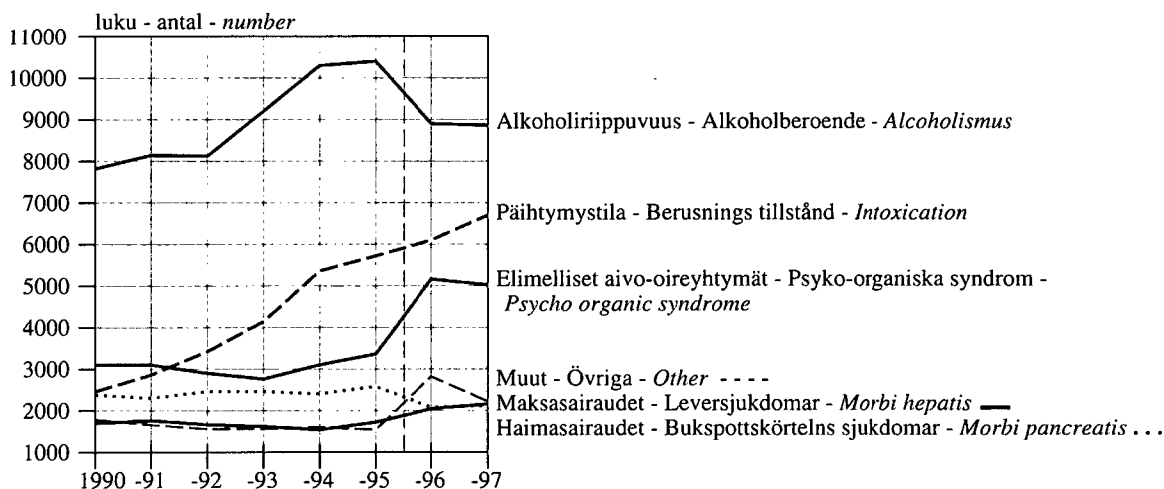
Rikos-Offence	1993	1994	1995	1996	1997	Brott
Alkoholipitoisen aineen luvaton- <i>Illicit</i> valmistus- <i>distillation of alcohol</i>	342	350	309	336	299	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen- <i>traffic in alcohol</i>	380	314	787	645	458	förmedling
maahantuonti- <i>import</i>	2385	2071	672	2023	2686	införsel
hallussapito ja kuljetus- <i>possession</i> <i>and transport</i>	1669	1383	2063	2609	2484	innehav och transport
Alkoholipitoisen aineen nauttiminen yleisellä paikalla- <i>Drinking of an</i> <i>alcoholic substance in a public place</i>	996	678	0	0	0	Intagande av alkoholhaltigt ämne på allmän plats
Muut alkoholilakirikokset- <i>Other offences</i> <i>against the Alcohol Act</i>	1410	1412	316	239	191	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä-Total	7182	6208	4147	5852	6118	Summa

Tapahtumakertoja - Antal tilfälle - *Number of events*

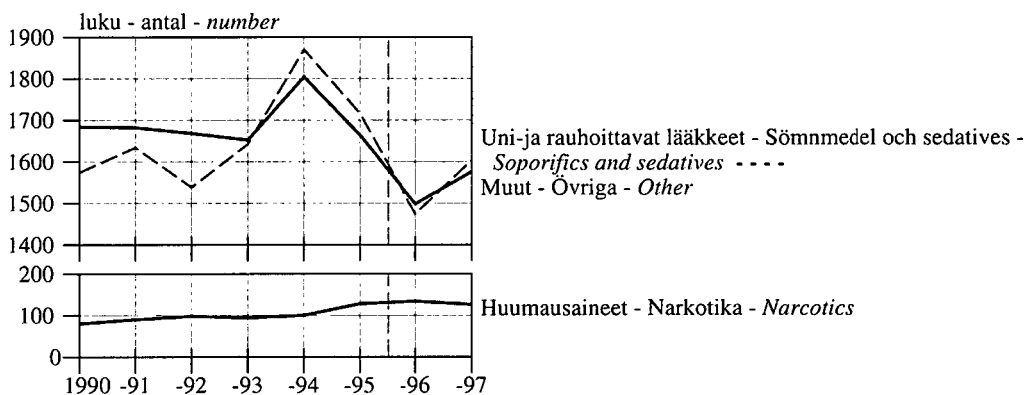
Alkoholipitoisen aineen luvaton- <i>Illicit</i> valmistus- <i>distillation of alcohol</i>	1090	869	947	1228	903	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen- <i>traffic in alcohol</i>	14498	13118	9741	19963	3049	förmedling
maahantuonti- <i>import</i>	2385	2194	747	2190	2704	införsel
hallussapito ja kuljetus- <i>possession</i> <i>and transport</i>	1817	1648	2548	3255	2829	innehav och transport
Alkoholipitoisen aineen nauttiminen yleisellä paikalla- <i>Drinking of an</i> <i>alcoholic substance in a public place</i>	996	680	0	0	0	Intagande av alkoholhaltigt ämne på allmän plats
Muut alkoholilakirikokset- <i>Other offences</i> <i>against the Alcohol Act</i>	1485	1958	435	429	257	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä-Total	22271	20467	14418	27065	9742	Summa

Kuvio 13. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla
Diagram 13. Vårdperioderna i sjukhusens bäddavdelningar
 Figure 13. Hospital inpatient care periods

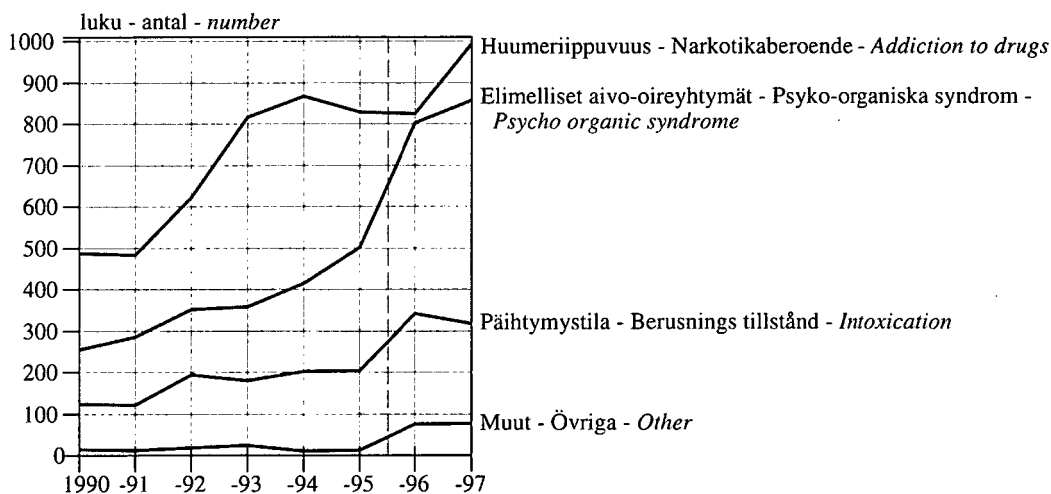
Alkoholisairaudet - Alkoholbetingade sjukdomar - Alcohol-related illnesses
 päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

Huumemyrkytykset - Narkotika förgifningar - Drug poisonings
 päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

Muut huumesairaudet - Övriga narkotiska sjukdomar - Other drug-related illnesses
 päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

V. 1996 uudistetun tautiluokituksen mukaan. - Enligt revirerade klassifikation av sjukdomar 1996. - According to the revised classification of Diseases 1996.

38. Alkoholisairauksien hoitojaksot vuosina 1990-1997
Alkoholbetingade sjukdomar, vårdfall åren 1990-1997
Alcohol-related illnesses, hospital care periods in 1990-1997

Vuosi År Year	Alkoholi- riippuvuus Alkohol- beroende <i>Alcoholismus</i>	Alkoholin aiheut- tamattomat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymis- häiriöt Alkoholför- orsakade psyko- organiska syndrom <i>Alcohol psychos</i>	Alkoholimyrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Alkoholin aiheut- tamattomat maksa- sairaudet Alkoholför- orsakade leversjukdomar <i>Morbi hepatis ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheut- tamattoma kardiomyo- patia Alkoholför- orsakade kardiomyopati <i>Cardiomyopathia ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheut- tamattomat haima- sairaudet Alkoholför- orsakade bukspottskörteln sjukdomar <i>Morbi pancreatis ex usu alcoholica</i>
---------------------	--	---	---	--	--	--

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholsjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related illness as the primary illness*

ICD-9	(303)	(291)	(980)	(5710A-5713X)	(4255A)	(5770D-F,5771C-D)
ICD-10	(F10.2)	(F10.3-9)	(T51)	(K70)	(I42.6)	(K86.0)
1990	7 832	3 102	613	1 715	97	2 383
1991	8 158	3 100	544	1 765	46	2 304
1992	8 122	2 916	553	1 677	73	2 461
1993	9 214	2 772	600	1 631	48	2 462
1994	10 309	3 106	608	1 548	55	2 408
1995	10 402	3 365	636	1 731	76	2 584
1996	8 908	5 176	516	2 047	87	2 096
1997	8 860	5 037	420	2 162	57	2 131

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholsjukdom som huvud- eller bidragande diagnos -
An alcohol-related illness as the primary or secondary illness

ICD-9	(303)	(291)	(980)	(5710A-5713X)	(4255A)	(5770D-F,5771C-D)
ICD-10	(F10.2)	(F10.3-9)	(T51)	(K70)	(I42.6)	(K86.0)
1990	11142	3409	757	2468	144	2557
1991	11705	3424	642	2517	104	2452
1992	11834	3241	640	2422	142	2588
1993	13326	3068	683	2282	101	2596
1994	14949	3393	676	2174	103	2544
1995	15182	3664	723	2348	118	2733
1996	12291	5760	595	2584	131	2203
1997	12301	5672	462	2675	92	2224

¹⁾ Vuonna 1996 uudistetun tautiluokituksen mukaan. - Enligt revirerade klassifikation av sjukdomar 1996. -
According to the revised classification of Diseases 1996.

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdenmälningsregister HILMO. - *Source: Care register HILMO. Stakes.*

Alkoholin aiheut- tama mahakatarri Alkoholför- orsakade gastrit <i>Gastris ex usu alcoholica</i>	Alkoholi- päähtymystila Alkohol- berusnings- tillstånd <i>Alcohol-related state of intoxication</i>	Äidin alkoholin- käytön vaikutus sikiöön	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- betingade sjukdomar <i>Other alcohol- related illnesses</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare <i>Per 100,000 inhabitant</i>	Vuosi År Year
(5353A)	(3050A)		(2650A,3575A,5307, 6484A,7607A)			
(K29.2)	(F10.0-1)		(O35.4,Q86.0,P04.3,E24.4, E52,G31.2,G62.1,G72.1, Z50.2,Z71.4,Z72.1)			
633	2 478	44	398	19 295	387.9	1990
602	2 877	69	411	19 876	397.6	1991
486	3 432	47	416	20 183	401.3	1992
470	4 158	47	404	21 806	431.4	1993
488	5 379	53	402	24 356	479.6	1994
380	5 737	37	412	25 360	497.4	1995
441	6 115	58	1 735	27 179	531.2	1996
384	6 717	48	1 319	27 135	528.7	1997
(5353A)	(3050A)		(2650A,3575A,5307, 6484A,7607A)			
(K29.2)	(F10.0-1)		(O35.4,Q86.0,P04.3,E24.4, E52,G31.2,G62.1,G72.1, Z50.2,Z71.4,Z72.1)			
679	3 519	77	577	25 329	509.2	1990
636	3 889	107	578	26 054	521.2	1991
523	4 466	73	571	26 500	526.9	1992
499	5 291	89	516	28 451	562.8	1993
521	6 728	92	527	31 707	624.4	1994
406	7 164	66	526	32 930	645.8	1995
468	7 750	89	2 121	33 992	664.3	1996
402	8 370	74	1 617	33 889	660.3	1997

39. Huumesairauksien hoitajaksot vuosina 1990-1997
Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdfall åren 1990-1997
Drug-related illnesses, hospital care periods in 1990-1997

Vuosi År Year	Päihtymystilat Berusnings- tillstånd <i>Intoxication</i>	Huumeiden aiheut- tamät elimelliset aivo-oireyhtymät Narkotikaförorsakade psyko-organiska syndrom <i>Drug-psychosis</i>	Huumeriippuvuus		Muut Övriga <i>Other</i>
			Narkotikaberoende - <i>Addiction to drugs</i> Huumausaineet Narkotika <i>Narcotic</i>	Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>	
ICD-9	(3052A - 3059X)	(292)	(3040A, 3042A-3045A)	(3041A)	(3046A, 3049X)
ICD-10	(F11.0-1 - F16.0-1, F18.0-1, F19.0-1)	(F11.3-9 - F16.3-9, F18.3-9, F19.3-9)	(F11.2 - F12.2, F14.2 - F16.2)	(F13.2)	(F18.2, F19.2)

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikabetingade sjukdom som huvuddiagnos - *An Drug-related illness as the primary illness*

1990	125	255	108	196	183
1991	123	286	84	180	219
1992	195	353	174	245	204
1993	180	359	252	293	273
1994	203	416	307	301	260
1995	206	501	285	271	273
1996	342	802	291	224	311
1997	318	857	383	207	404

Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikabetingadesjukdom som huvud- eller bidragande diagnos -
A Drug-related illness as the primary or secondary illness

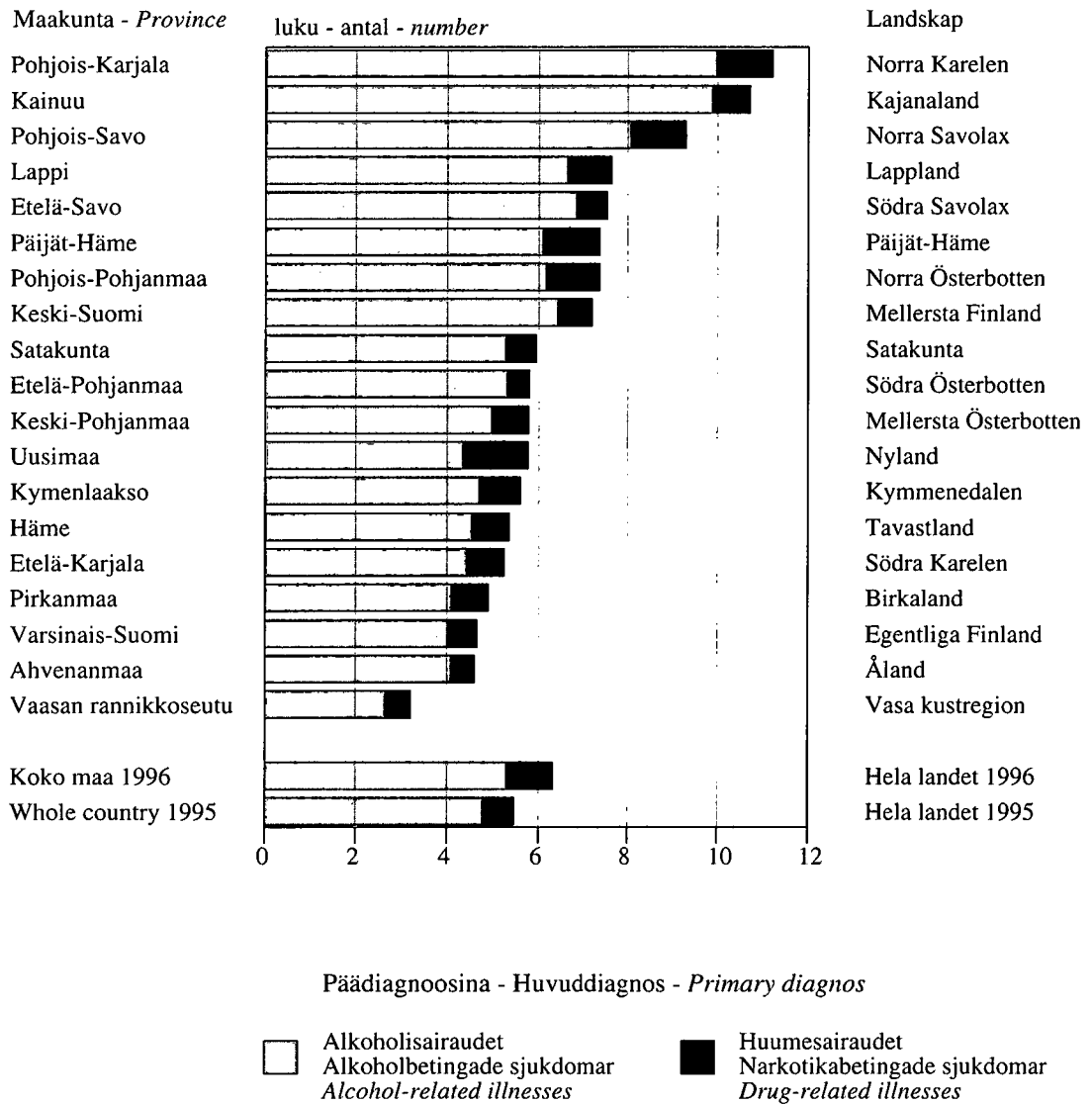
1990	223	342	199	476	336
1991	221	359	175	540	425
1992	310	469	295	638	460
1993	300	447	391	689	557
1994	361	497	477	805	582
1995	347	598	572	840	569
1996	622	1 092	459	679	525
1997	597	1 067	529	559	719

¹⁾ Vuonna 1996 uudistetun tautiluokituksen mukaan. - Enligt revirerade klassifikation av sjukdomar 1996. -
According to the revised classification of Diseases 1996.

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdenmälningsregister HILMO.-
Source: Care register HILMO. Stakes.

Myrkytykset Förgiftningar - Poisonings			Muut Övriga Other	Yhteensä Summa Total	Vuosi År
Huumausaineet Narkotika Narcotic	Uni- ja rauhoit- tavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa Soporifics and sedatives	Muut Övriga Other			
(9650,9658X,9685A, 9696,9697,9701A)	(967,9694A-9695X)	(9651A-9657A,9659X) 9690A,9691A-9693X 9698X-9699X)	(7607X,6283A, 6483A,E940B)		
(T40.0-9,T43.6, T50.7)	(T42.3-4,T42.6-7)	(T39,T43.0-5, T43.8-9,T52)	(F55,R78.1-5,Z50.3, Z71.5,Z72.2,O35.5, P04.4,P96.1,X40-X42)		
80	1 574	1 684	16	4 221	1990
90	1 635	1 683	14	4 314	1991
99	1 538	1 669	19	4 496	1992
94	1 642	1 653	25	4 771	1993
101	1 871	1 804	11	5 274	1994
128	1 717	1 664	13	5 058	1995
135	1 475	1 498	76	5 154	1996
126	1 604	1 577	78	5 554	1997
92	1 845	1 967	223	5 703	1990
104	1 873	1 942	260	5 899	1991
110	1 774	1 937	160	6 153	1992
101	1 874	1 896	213	6 468	1993
115	2 118	2 059	289	7 303	1994
141	1 911	1 909	221	7 108	1995
154	1 623	1 675	164	6 992	1996
147	1 728	1 753	177	7 276	1997

Kuvio 14. Päihdesairauksien hoitajaksot 1000 asukasta kohden maakunnittain vuonna 1996
Diagram 14. Vårdperioder för rusmedelssjukdomar, per 1000 invånare, landskap, år 1996
Figure 14. Intoxicant-related hospital care periods, per 1000 inhabitant by province in 1996

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdanmälningsregister HILMO. - Source: Care register HILMO. Stakes.

40. Päihdesairauksien hoitojaksot 1000 asukasta kohden maakunnittain vuonna 1996
Vårdperioder för rusmedelssjukdomar, per 1000 invånare efter landskap, år 1996
Intoxicant-related hospital care periods, per 1000 inhabitant by province, in 1996

Maakunta Province	Alkoholisairaudet Alkoholbetingade sjukdomar <i>Alcohol-related illnesses</i>		Huumesairaudet Narkotikabetingade sjukdomar <i>Drug-related illnesses</i>		Landskap
	Pääsairautena Som huvud- diagnos <i>As the primary illness</i>	Pää- tai sivu- sairautena Som huvud- eller bidragande diagnos <i>As primary or secondary illness</i>	Pääsairautena Som huvud- diagnos <i>As the primary illness</i>	Pää- tai sivu- sairautena Som huvud- eller bidragande diagnos - <i>As primary or secondary illness</i>	
Koko maa-Hela landet- Whole country	5.31	6.64	1.01	1.37	
Uusimaa	4.34	5.91	1.42	2.03	Nyland
Varsinais-Suomi	4.05	5.26	0.62	0.88	Egentliga Finland
Satakunta	5.29	6.47	0.67	0.92	Satakunta
Häme	4.55	6.12	0.82	1.14	Tavastland
Pirkanmaa	4.09	5.37	0.81	1.08	Birkaland
Päijät-Häme	6.11	7.20	1.27	1.77	Päijät-Häme
Kymenlaakso	4.72	5.86	0.89	1.16	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	4.42	5.53	0.83	1.13	Södra Karelen
Etelä-Savo	6.84	8.79	0.71	1.14	Södra Savolax
Pohjois-Savo	8.08	9.33	1.22	1.43	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	9.97	11.91	1.24	1.69	Norra Karelen
Keski-Suomi	6.44	7.76	0.76	1.07	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	5.33	6.93	0.48	0.75	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	2.65	3.66	0.56	0.79	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	4.98	5.97	0.80	0.95	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6.17	6.99	1.20	1.38	Norra Österbotten
Kainuu	9.89	11.57	0.83	0.92	Kajanaland
Lappi	6.64	7.40	0.99	1.15	Lappland
Ahvenanmaa	4.09	4.48	0.52	0.63	Åland

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdanmälningsregister HMO. - Source: Care register HILMO. Stakes.

Säilöönotot
Omhändertagandena
Taken in custody

41. Päähtyneiden säilöönotot maakunnittain vuosina 1996-1997
Omhändertagandena av berusade, efter landskap, åren 1996-1997
Number of cases taken in custody for drunkenness, by province, in 1996-1997

Maakunta <i>Province</i>	1996	1997	100 000 asukasta kohden - Per 100 000 invånare - <i>Per 100,000 inhabitant</i>		Landskap
			1996	1997	
Koko maa- Whole country	88 267	83 072	1 725	1 619	Hela landet
Uusimaa	24 984	23 809	2 041	1 920	Nyland
Itä-Uusimaa	1 264	1 168	1 462	1 343	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5 365	5 545	1 233	1 267	Egentliga Finland
Satakunta	3 673	3 357	1 502	1 380	Satakunta
Häme	2 882	2 747	1 747	1 666	Tavastland
Pirkanmaa	6 424	5 761	1 470	1 311	Birkaland
Päijät-Häme	3 314	3 487	1 671	1 764	Päijät-Häme
Kymenlaakso	3 054	2 673	1 588	1 396	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2 181	1 936	1 562	1 392	Södra Karelen
Etelä-Savo	3 181	3 252	1 826	1 879	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6 500	6 245	2 516	2 423	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	4 085	3 781	2 304	2 146	Norra Karelen
Keski-Suomi	4 894	3 958	1 896	1 528	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 622	1 719	808	860	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	1 298	1 212	745	695	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	977	1 055	1 340	1 454	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6 435	5 661	1 804	1 579	Norra Österbotten
Kainuu	1 850	1 596	1 943	1 691	Kajanaland
Lappi	3 790	3 752	1 882	1 871	Lappland
Ahvenanmaa	494	358	1 960	1 417	Åland

Lähde: SVT Oikeus 1998:8. - Källa: FOS Rättsväsen. - Source: OSF Justice.

42. Päihdehuollon erityispalvelut vuosina 1993-1997
Missbrukarvården åren 1993-1997
Welfare for substance abusers, in 1993-1997

	1993	1994	1995	1996	1997	
A-Klinikat - A-Kliniker - A-Clinics						
Toimipisteitä - <i>Number of clinics</i>	67	67	69	69	70	Verksamhetsställen
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Customers during the year</i>	34121	35354	35657	38165	38542	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	309694	306898	301042	328122	323282	Besök
Nuorisoasemat - Ungdomsstationer - Center for young abusers						
Toimipisteitä - <i>Number of clinics</i>	7	8	8	7	7	Verksamhetsställen
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Customers during the year</i>	2627	2705	2701	3114	3550	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	27633	28187	31637	27473	25728	Besök

Lähde: A-klinikkasäätiö. - Källa: A-klinikstiftelsen. - Source: A-Clinic Foundation.

Asumispalvelut¹⁾ - Boendeservicen - Housing services

Hoitovuorokausia - <i>Bed-days</i>	461565	585259	548958	593338	548336	Vårddygn
------------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	----------

Ensisuojat¹⁾ - Natthärbärgen - First-stage homes

Hoitovuorokausia - <i>Bed-days</i>	81655	75077	55807	43953	53634	Vårddygn
------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	----------

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Kommunernas bekostade service. - *Services paid by municipalities.*
Lähde: - Källa: - Source: Sotka, Stakes.

**Katkaisuhoitoasemat ja kuntoutuslaitokset²⁾ - Akutvårdsstationer och rehabiliteringsanstalter -
- Detoxification centers and rehabilitation centres**

Toimipisteitä - <i>Number of clinics</i>	47	47	45	47		Verksamhetsställen
Asiakkaita ³⁾ vuoden aikana - <i>Customers during the year</i>	15174	16507	16074	11780	..	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Bed-days</i>	261325	267084	272936	327200	..	Vårddygn

²⁾ Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhoitoasemat. Enligt här använd definition är vårdinstitutioner för rusmedelsmissbrukare: institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning samt alla akutvårdsstationer. - *Institutions providing care for substance abusers: facilities which provide care on the basis of rehabilitation benefits granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.*

³⁾ Asiakastiedot on kerätty toimipaikoittain vuoteen 1995 asti. Vuodesta 1996 on käytössä ollut asiakaskohtainen tieto. - Klientuppgifterna har samlats in efter verksamhetsställe fram till 1995. Sedan 1996 används uppgifter efter klient. - *Client information was gathered unit-specifically until 1995. From 1996, client-specific information has been available.*
Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdanmälningsregister HILMO. - Source: Care register HILMO. Stakes.

43. Päihdehuollon laitoksissa¹⁾ hoidetut asiakkaat vuonna 1996
Klienter i anstalter för missbrukare¹⁾ år 1996
Clients in institutional care for substance abusers¹⁾ in 1996

Ikäryhmä - Age group	Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året - Customers during the year	Osuus-% - Andel-% - Share-%	Åldersgrupp
	Lkm - Antal - Number	%	
Alle 25 v. - Under 25 year-olds	518	6.1	Under 25 år
25 - 34 v. - 25-34 year-olds	1662	19.5	25-34 år
35 - 49 v. - 35-49 year-olds	4529	53.4	35-49 år
50 - 64 v. - 50-64 year-olds	1514	17.8	50-64 år
65 v. täyttäneet - over 65 years	271	3.2	Över 65 år
Yhteensä - Total	8494²⁾	100.0	Summa
Miehet - Males	6815	80.2	Män
Naiset - Females	1679	19.8	Kvinnor

44. Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa¹⁾ vuonna 1996
Vårdperioder i anstalter för missbrukare¹⁾ år 1996
Care periods in institutional care for substance abusers¹⁾ in 1996

Jakson pituus - Length of period	Hoitojaksot Vårdperioder Care periods	Osuus-% - Andel-% - Share-%	Periodens längd
	Lkm - Antal - Number	%	
Alle-Under 18 vrk-days	8487	59.3	Under 18 dygn
8-14 vrk-days	1896	13.3	8-14 dygn
15-30 vrk-days	2317	16.2	15-30 dygn
31-60 vrk-days	1071	7.5	31-60 dygn
61-90 vrk-days	207	1.4	61-90 dygn
yli-over 90 vrk-days	325	2.3	Över 90 dygn
Yhteensä - Total	14303	100.0	Summa

¹⁾ Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat. Enligt här använd definition är vårdinstitutioner för rusmedelsmissbrukare: institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning samt alla akutvårdsstationer.-*Institutions providing care for substance abusers: facilities which provide care on the basis of rehabilitation benefits granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.*

²⁾ Vuonna 1996 tiedot puuttuvat Helsingin kaupungin laitoksista ja kahdesta yksityisestä kuntoutuslaitoksesta. Tämä merkitsee n. 3300 asiakkaan tietojen puuttumista. - För år 1996 fattas uppgifter om Helsingfors stads institutioner och två privata rehabiliteringsanstalter. Detta innebär att uppgifter om ca 3300 klienter fattas. *No data are available for 1996 on the institutions run by the City of Helsinki and on two private rehabilitation centres. This means that information regarding some 3,300 clients is missing.*

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdanmälningsregister HILMO. - Source: Care register HILMO. Stakes.

45. Päihdehuollon huumehoitoasiakkaiden päihdekäyttö vuonna 1996
Narkotika användning av narkomaner vid rusmedelvården år 1996
Intoxicants used by drug users visiting intoxicant abuse clinics in 1996

Päihderyhmä <i>Intoxicant group</i>	Ensisijainen päihde Primär rusmedel <i>Primary intoxicant</i>	Pää- tai lisäpäihde Primär eller bidragande rusmedel <i>Primary or secondary intoxicant</i>	Rusmedels- grupp
	Osuus-% - Andel-% - Share %		
Alkoholi- <i>Alcohol</i>	42.6	63.0	Alkohol
Kannabis- <i>Cannabis</i>	11.4	56.0	Cannabis
Stimulantit- <i>Stimulants</i>	25.8	51.3	Stimulanter
Lääkkeet- <i>Medicines</i>	9.1	50.4	Läkemedel
Opiatit- <i>Opiates</i>	10.1	21.1	Opiat
Hallusinogeenit- <i>Hallusinogens</i>	0.0	1.3	Hallucinogen

Lähde: Källa: *Source*: Stakes

46. Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ja nuoret sekä avohuollon piirissä olleet v. 1992-1997
Barnskydds barn och unga personer och barn och unga i öppenvård under åren 1992-1997
Placements of children and young persons in substitute and non-institutional care in 1992-1997

Vuosi - <i>Year</i>	1992	1993	1994	1995	1996	1997	År
Kodin ulkopuolelle sijoitetut - <i>Placements outside home</i>	9 414	9 688	10 223	10 798	11 200	11 764	Barnskydds barn
Avohuollon piirissä - <i>Non-institutional care</i>	23 456	24 691	27 816	30 686	33 269	35 809	I öppenvård

Lähde: Källa: *Source*: Stakes

47. Alkoholisairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1993-1997

På grund av alkoholbetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga, åren 1993-1997

Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of alcohol-related illnesses, in 1993-1997

Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt Alkoholiförorsakade psyko-organiska syndrom och Syndromata psyc-hoorganica ex usu alcoholica	Alkohol-myrkytys Alkohol-förgiftning Alcohol poisoning	Krooniset maksasairaudet ja maksakirr. Kroniska lever-sjukdomar och levercirrhos Morbi hepatis chronici et cirrhosis hepatis	Haiman sairaudet Bukspott-körtelsjukdomar orsakade Illnesses of the pancreas	Muut alkoholi-sairaudet Övriga alkohol-betingade sjukdomar Other alcohol-related illnesses	Yhteensä Summa Total	Osuus voimassa olevista työkyvyttömyyseläkkeistä Andel av alla gällande pensioner för arbetsoförmåga Percentage of all effective disability pensions
---------------------	--	--	--	--	--	----------------------------	--

ICD-9 ICD-10	(303,291) (F10)	(980) (T51)	(571) (K70)	(577) (K86)	(Z50,Z71,Z72)	%
-----------------	--------------------	----------------	----------------	----------------	---------------	---

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Av folkpensionsanstalten beviljade pensioner med alkoholsjukdom som grund. - Pensions granted by Social Insurance Institution listing an alcohol-related illness.

1993	7 659	9	529	238		8 435	2.9
1994	7 812	9	527	249		8 597	2.9
1995	7 951	10	545	261		8 767	3.0
1996	7 858	11	498	229	-	8 596	3.1
1997	8 004	11	447	221	1	8 684	3.3

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholsjukdom som huvuddiagnos. - As above, with an alcohol-related illness as the primary illness.

1993	2 953	5	335	141		3 434	1.2
1994	3 009	6	345	156		3 516	1.2
1995	3 100	6	367	169		3 608	1.2
1996	3 016	7	336	147	-	3 506	1.3
1997	3 095	8	307	139	-	3 549	1.3

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Arbetspensioner i den privata och den offentliga sektorn¹⁾, i vilka alkoholsjukdom utgör grund. - Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ listing an alcohol-related illness.

1993	6 301	8	495	230		7 034	2.8
1994	6 530	7	495	242		7 274	2.9
1995	6 780	7	503	245		7 535	3.0
1996	6 900	6	480	231	1	7 618	3.1
1997	7 040	6	463	228	4	7 741	3.3

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholsjukdom som huvuddiagnos. - As above, with an alcohol-related illness as the primary illness.

1993	2 971	5	358	167		3 501	1.4
1994	3 095	6	364	179		3 644	1.4
1995	3 210	6	377	188		3 781	1.5
1996	3 267	4	368	171	-	3 810	1.5
1997	3 344	5	355	169	2	3 875	1.6

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - The figures include actual disability pensions and individual early retirement pensions.

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personer är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - Persons are mostly the same as those in the series of Social Insurance Institution.

Lähde: Kansaneläkelaitos ja Eläketurvakeskus. - Källa: Folkpensionsanstalten och Pensionskyddscentralen. - Source: Social Insurance Institution and Central Pensions Security Institute.

48. Huumesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1993-1997

På grund av narkotikabetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga, åren 1993-1997

Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of drug-related illnesses, in 1993-1997

Vuosi År Year	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome</i>	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät Narkotikaförorsakade psykoorganiska syndrom <i>Psycho-organic syndrome induced by drugs</i>	Huumeriippuvuus Narkotikaberoende <i>Addiction to drugs</i>	Päihtymystilat/ tupakka-riippuvuus Berusningstillstånd/ tobaksberoende <i>Intoxication/addiction to tobacco</i>	Myrkytykset, muut huumesairaudet Förgiftningar, övriga narkotikabetingade sjukdomar <i>Poisonings, other drug-related illnesses</i>	Yhteensä Summa Total
ICD-9		(292)	(304)	(305)	(965,967,969,982)	
ICD-10	(F11-F16, F18,F19)				(T39,T40,T42,T43 T50,T52,R78,F55)	

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy huumesairaus. - Av folkpensionsanstalten beviljade pensioner med narkotikasjukdom som grund. - *Pensions granted by Social Insurance Institution listing an drug-related illness*

1993		78	417	30	83	608
1994		102	431	32	79	644
1995		108	444	27	75	654
1996	41	103	406	20	72	642
1997	129	94	360	21	69	673

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikasjukdom som huvuddiagnos. - *As above, with an drug-related illness as the primary illness.*

1993		48	57	8	68	198
1994		61	60	7	63	191
1995		69	57	5	59	190
1996	13	66	49	2	56	186
1997	34	58	39	3	53	187

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy huumesairaus. - Arbetspensioner i den privata och den offentliga sektorn¹⁾, i vilka narkotikasjukdom utgör grund. - *Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ listing an drug-related illness.*

1993		80	210	63	15	368
1994		101	218	69	15	403
1995		114	231	70	14	429
1996	52	105	188	62	91	498
1997	105	93	172	55	83	508

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikasjukdom som huvuddiagnos. - *As above, with an drug-related illness as the primary illness*

1993		53	48	26	11	138
1994		68	42	25	11	146
1995		80	45	24	10	159
1996	21	73	36	21	74	225
1997	43	66	33	19	68	229

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include actual disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personer är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *Persons are mostly the same as those in the series of Social Insurance Institution.*

Lähde: Kansaneläkelaitos ja Eläketurvakeskus. - Källa: Folkpensionsanstalten och Pensionsskyddscentralen. - *Source: Social Insurance Institution and Central Pensions Security Institute.*

49. Alkoholin käytön seurauksena kuolleet vuosina 1993-1996
Dödsfall till följd av alkohol åren 1993-1996
Alcohol-related deaths in 1993-1996

	1993	1994	1995	1996 ¹⁾	
	Lkm - Antal - Number				
ALKOHOLIKUOLEMAT-Alcohol-related deaths	2 476	2 467	2 541	..	ALKOHOLDÖDSFALL
Peruskuolinsyy: alkoholisairaus tai vastaava- <i>Main cause of death alcohol-related illness</i>	1 372	1 326	1 483	1 316	Huvuddiagnos: alkoholsjukdom eller motsvarande
<i>or corresponding</i>					Dödsfall på grund
Sairauksiin kuolleet-					av sjukdomar
<i>Deaths due to illnesses</i>	768	736	778	971	Kardiomyopati
Kardiomyopatia- <i>Cardiomyopathy</i>	114	111	111	126	Levercirrhos
Maksakirroosi- <i>Cirrhosis of liver</i>	437	412	439	526	Bukspottskörtel
Haiman sairaudet- <i>Illnesses of the pancreas</i>	91	75	88	77	Andra
Muut- <i>Other</i>	126	138	140	242	
Tapaturmaiset myrkytykset-					Förgiftningar på grund
<i>Accidental poisonings</i>	453	431	546	345	av olycksfall
Lääkkeiden ja alkoholin yhteisvaikutus-					Samverkan av alkohol
<i>Poisoning by alcohol and drugs</i>	116	113	122	..	och läkemedel
Alkoholimyrkytys- <i>Alcohol poisoning</i>	337	318	424	345	Alkoholförgiftning
Itsemurhat, epäselvät tapaukset yht.-					Självmod, oklara fall sammanl.
<i>Suicides, undetermined occurrences</i>	151	159	159	..	
Itsemurhat ja vastaavat- <i>Suicides and corresponding</i>	119	125	132	..	Självmod och motsvarande
Epäselvät vammautumiset- <i>Undetermined occurrences</i>	32	34	27	..	Oklara olycksfall
Päihdyksissä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet yht.- <i>Accidental and violent deaths under the influence of alcohol</i>	1 059	1 097	1 020	901	Dödsfall genom olycksfall och våld i berusat tillstånd, sammanl.
Tapaturmaan kuolleet- <i>Accidental deaths</i>	504	531	509	436	Död genom olycksfall
Maaliikennetapaturmat- <i>Road accidents</i>	110	107	108	92	Olycksfall i landtrafiken
Vesiliikennetapaturmat- <i>Boating accidents</i>	66	52	53	36	Olyckor i sjöss
Tapaturmaiset putoamiset ja kaatumiset- <i>Accidental falls</i>	114	113	128	110	Fall på grund av olycksfall
Hukkumiset uudessa- <i>Drownings(while swimming)</i>	51	82	56	59	Drunkningar vid simning
Kuumuus, kylmyys, tuli- <i>Heat-induced, cold-induced, burns</i>	117	127	92	89	Hetta, köld, eld
Muut- <i>Other</i>	46	50	72	50	Andra
Väkivaltaan kuolleet- <i>Violent deaths</i>	555	566	511	465	Dödsfall på grund av våld
Itsemurhat ja vastaavat- <i>Suicides and corresponding</i>	421	432	381	337	Självmod och motsvarande
Murha, Tappo, pahoinpitely- <i>Murder, manslaughter, assault</i>	87	81	73	88	Mord, dråp, misshandel
Muut(epäselvät- <i>Other(undetermined)</i>)	47	53	57	40	Andra (oklara)
Muut päihtyneen uhrina väkivaltaisesti kuolleet- <i>Other violent deaths caused by perpetrator under the influence of alcohol</i>	45	44	38	40	Övriga dödsfall på grund av våld som offer för berusad person
Tieliikenneonnettomuudet- <i>Road accidents</i>	16	9	6	9	Vägfrikolyckor
Murha, tappo, pahoinpitely ²⁾ - <i>Murder, manslaughter, assault²⁾</i>	29	35	32	31	Mord, dråp, misshandel ²⁾

¹⁾ Vuonna 1996 uudistetun tautiluokituksen mukaan. - Enligt revirerade klassifikation av sjukdomar 1996. - *According to the revised classification of Diseases 1996.*

²⁾ Arvioitu päihtyneenä teon tehneiden osuuden perusteella. - Beräknat på basis av andelen gärningar utförda i berusat tillstånd. - *Estimated on the basis of statistics for drunkenness in connection with the crime.*

50. Alkoholisairauksiin kuolleet vuosina 1992-1996
Dödsfall i alkoholbetingade sjukdomar åren 1992-1996
Deaths of alcohol-related illnesses in 1992-1996

Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo- oireyhtymät Alkoholförorsakade psykoorganiska syndrom <i>Syndromata psycho- organica ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkoholförorsakade leversjukdomar <i>Morbi hepatitis ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttamat kardiomyopatia Alkoholförorsakade kardiomyopati <i>Cardiomyopathia ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkoholförorsakade boksportskörtelns sjukdomar <i>Morbi pancreatis ex usu alcoholica</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol betingande sjukdomar <i>Other alcohol- related illnesses</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
ICD-9	(291,303)	(5710A-5713X)	(4255A)	(5770D-5771C-D)	(345,535)	
ICD-10	(F10)	(K70)	(I42.6)	(K86.0)	(G312,K292)	
1992	85	490	116	85	5	781
1993	111	437	114	91	15	768
1994	121	412	111	75	17	736
1995	129	439	111	88	11	778
1996	227	526	126	77	15	971

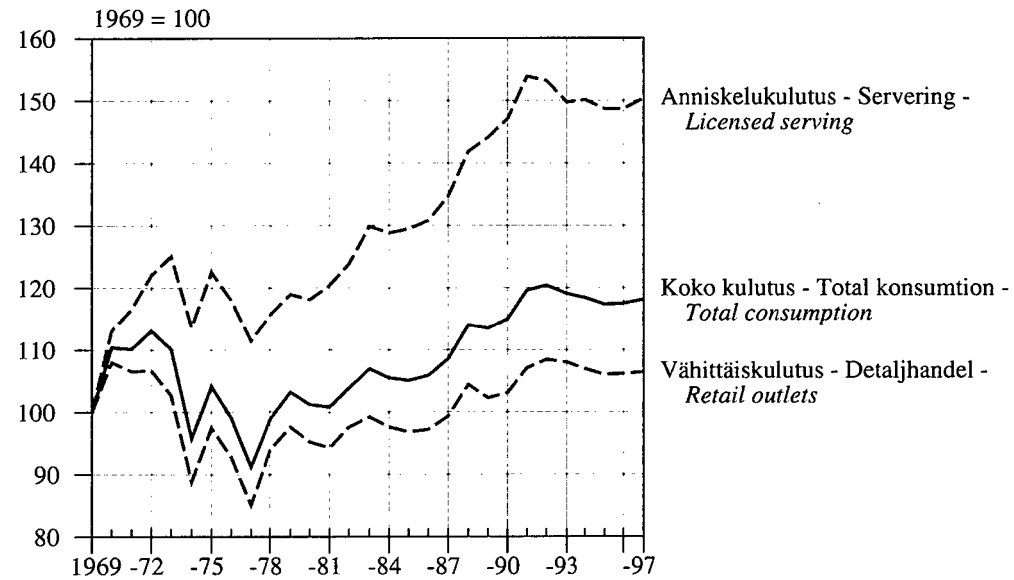
Lähde: Tilastokeskus. - Källa: Statistikcentralen. - Source: Statistics Finland.

51. Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella vuosina 1989 - 1996
Narkotikadödlighet på basis av obduktionsfynd åren 1989-1996
Deaths associated with classical drug findings in autopsies in 1989 - 1996

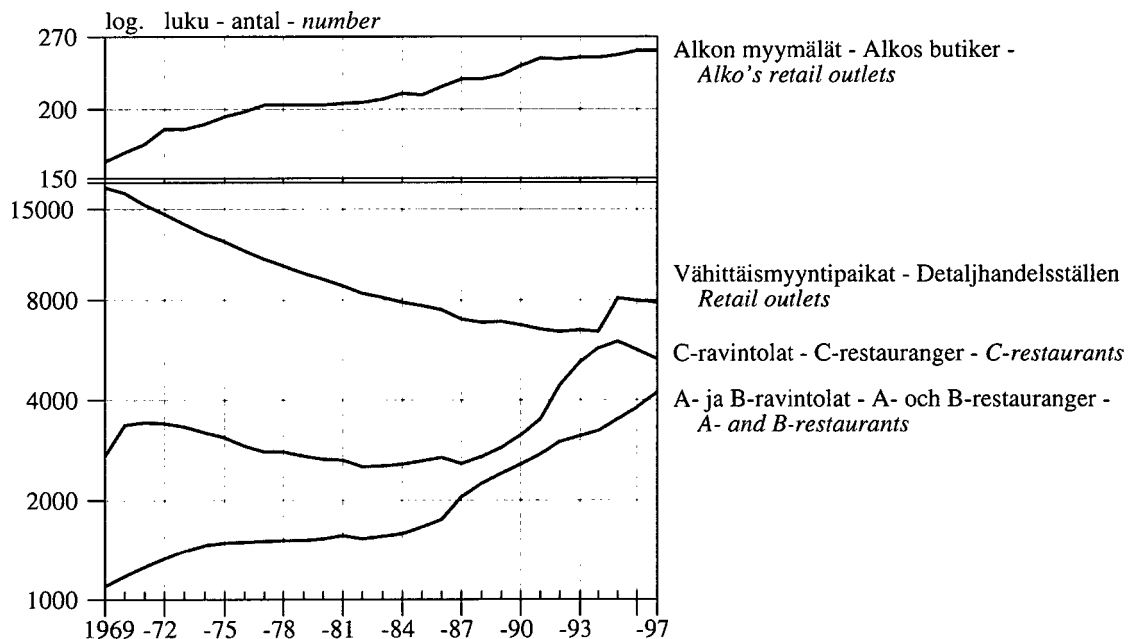
Vuosi År Year	Huumausaine- löydökset yhteensä Narkotiga- fynd sammanlagt <i>All drug- related findings</i>	Opiatti- löydökset Opiat- fynd <i>Opiates-related findings</i>	Kannabis- löydökset Cannabis- fynd <i>Cannabis-related findings</i>	Amfetamiini- löydökset Amfetamin- fynd <i>Amphetamine- related findings</i>
1989	24	19	10	4
1990	38	26	16	4
1991	62	28	33	13
1992	57	28	31	12
1993	50	25	19	17
1994	66	34	28	24
1995	76	41	37	19
1996	88	49	39	25

Lähde: Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos. - Källa: Helsingfors universitets rättsmedicinska inrättning.
- Source: Department of Forensic Medicine, University of Helsinki.

Kuvio 15. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä
Diagram 15. Realprisindex för alkoholkonsumtion
 Figure 15. Real price indices for consumption of alcoholic beverages

Kuvio 16. Alkoholijuomien jakeluverkosto
Diagram 16. Nätet för distribution av alkoholdrycker
 Figure 16. Distribution network for alcoholic beverages

52. Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksiä vuosina 1988-1997
Nominella prisindex för alkoholkonsumtion åren 1988-1997

Nominal price indices for consumption of alcoholic beverages in 1988-1997

1969=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muut väkevät juomat Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkevät viinit Starkviner <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomat Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahva olut Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	--	---	---	--	--	---	--

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1988	530.7	529.9	561.7	659.5	691.7	734.4	554.5	581.8
1989	556.3	552.2	585.8	693.8	734.8	806.9	580.1	616.9
1990	605.0	597.3	634.7	711.9	789.7	874.1	610.6	662.4
1991	667.6	655.4	694.6	719.8	868.0	947.2	659.0	718.7
1992	691.1	681.7	722.1	746.9	899.4	948.5	691.0	741.3
1993	691.0	692.5	723.0	750.3	900.3	935.7	712.1	748.4
1994	663.4	667.9	750.1	759.8	911.7	925.7	734.8	752.7
1995	646.5	655.4	834.3	761.9	910.7	901.0	745.7	753.7
1996	649.4	659.7	837.7	784.2	905.7	918.1	744.8	758.5
1997	653.7	669.5	842.6	805.0	913.9	937.2	762.7	772.6

Vähittäiskulutus - Konsumtion genom detaljhandeln - Consumption through retail outlets

1988	518.8	507.2	538.5	598.3	660.9	585.4	542.5	532.4
1989	539.1	524.6	560.0	625.2	691.4	637.2	565.1	556.5
1990	586.2	568.8	607.1	634.4	738.8	687.3	591.2	594.6
1991	646.8	626.0	665.6	622.7	807.4	749.8	634.1	643.2
1992	673.9	651.8	692.3	646.8	833.5	768.9	658.2	668.0
1993	674.3	664.0	691.8	650.8	833.5	778.5	680.1	679.3
1994	632.6	631.2	718.8	663.8	824.7	729.1	711.2	679.7
1995	608.9	613.4	805.3	665.1	815.8	694.5	730.3	681.2
1996	612.8	617.5	808.2	684.0	811.3	692.1	729.7	685.4
1997	613.8	625.5	812.8	703.1	807.7	696.7	746.2	695.9

Anniskelukulutus - Konsumtion genom servering - Consumption through licensed serving

1988	659.8	673.6	755.2	915.2	761.1	762.5	648.0	723.6
1989	708.4	712.4	810.4	976.9	820.2	840.8	687.7	784.2
1990	770.6	767.3	873.1	1027.3	885.7	912.1	738.7	847.7
1991	850.4	836.8	940.0	1114.0	977.9	986.2	814.6	924.1
1992	863.4	868.2	972.1	1151.6	1016.4	981.6	884.2	943.1
1993	861.6	876.4	976.2	1150.8	1018.3	961.9	904.6	941.4
1994	876.3	873.9	994.2	1140.0	1053.3	978.5	919.7	954.4
1995	882.1	872.0	989.1	1145.5	1059.1	963.1	921.1	954.3
1996	882.4	877.6	996.3	1181.3	1053.3	991.6	919.7	960.4
1997	898.9	894.0	1002.5	1209.4	1075.6	1018.2	943.3	983.0

53. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 1988-1997
Realprisindex för alkoholkonsumtion åren 1988-1997
Real price indices for consumption of alcoholic beverages in 1988-1997

1969=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muut väkevät juomat Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkevät viinit Starkviner <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomat Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahva olut Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	--	---	---	--	--	---	--

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1988	104.1	103.9	110.2	129.4	135.7	144.1	108.8	114.1
1989	102.3	101.6	107.8	127.6	135.2	148.4	106.7	113.5
1990	105.0	103.6	110.1	123.5	137.0	151.7	106.0	114.9
1991	111.2	109.2	115.7	119.9	144.6	157.8	109.8	119.7
1992	112.3	110.7	117.3	121.3	146.1	154.1	112.2	120.4
1993	109.9	110.2	115.0	119.4	143.2	148.9	113.3	119.1
1994	104.4	105.1	118.0	119.6	143.5	145.7	115.6	118.4
1995	100.7	102.1	130.0	118.7	141.9	140.4	116.2	117.4
1996	100.6	102.2	129.8	121.5	140.3	142.2	115.4	117.5
1997	100.1	102.5	129.0	123.2	139.9	143.5	116.7	118.3

Vähittäiskulutus - Konsumtion genom detaljhandeln - Consumption through retail outlets

1988	101.8	99.5	105.6	117.4	129.6	114.8	106.4	104.4
1989	99.2	96.5	103.0	115.0	127.2	117.2	104.0	102.4
1990	101.7	98.7	105.3	110.1	128.2	119.3	102.6	103.2
1991	107.7	104.3	110.9	103.7	134.5	124.9	105.6	107.1
1992	109.5	105.9	112.5	105.1	135.4	124.9	106.9	108.5
1993	107.3	105.6	110.1	103.5	132.6	123.9	108.2	108.1
1994	99.5	99.3	113.1	104.5	129.8	114.7	111.9	107.0
1995	94.9	95.6	125.4	103.6	127.1	108.2	113.8	106.1
1996	94.9	95.7	125.2	105.9	125.7	107.2	113.0	106.2
1997	94.0	95.7	124.4	107.6	123.6	106.6	114.2	106.5

Anniskelukulutus - Konsumtion genom servering - Consumption through licensed serving

1988	129.4	132.1	148.1	179.5	149.3	149.6	127.1	141.9
1989	130.3	131.1	149.1	179.7	150.9	154.7	126.5	144.3
1990	133.7	133.1	151.5	178.3	153.7	158.3	128.2	147.1
1991	141.6	139.4	156.6	185.5	162.9	164.3	135.7	153.9
1992	140.3	141.0	157.9	187.1	165.1	159.5	143.6	153.2
1993	137.1	139.4	155.3	183.1	162.0	153.0	143.9	149.8
1994	137.9	137.5	156.4	179.4	165.7	154.0	144.7	150.2
1995	137.4	135.8	154.1	178.5	165.0	150.0	143.5	148.7
1996	136.7	135.9	154.3	183.0	163.1	153.6	142.5	148.8
1997	137.6	136.8	153.4	185.1	164.6	155.9	144.4	150.5

54. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto vuosina 1988-1997
Distributionsnät för detaljhandel av alkoholdrycker åren 1988-1997
Distribution network for alcoholic beverages through retail outlets in 1988-1997

Vuosi År Year	Alkon myymälöitä Alkos butiker Alko retail outlets	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimymälät Gårdsvin- och sahti butiker Wineyard and sahtiyard	Alkon luovutus- paikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery places
1988	227	6 838	-	-
1989	231	6 879	-	-
1990	240	6 706	-	-
1991	247	6 537	-	-
1992	246	6 427	-	-
1993	248	6 504	-	-
1994	248	6 419	-	-
1995	251	8 076	21	3
1996	255	7 951	21	3
1997	255	7 849	28	50

1997:

Maakunta Province					Landskap
Uusimaa	51	1 371	2	-	Nyland
Itä-Uusimaa	3	155	-	1	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	20	685	4	5	Egentliga Finland
Satakunta	11	433	1	2	Satakunta
Häme	6	249	2	3	Tavastland
Pirkanmaa	22	587	1	3	Birkaland
Päijät-Häme	8	280	-	3	Päijät-Häme
Kymenlaakso	10	274	-	1	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9	207	-	1	Södra Karelen
Etelä-Savo	11	364	3	3	Södra Savolax
Pohjois-Savo	14	428	3	4	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	10	353	2	1	Norra Karelen
Kainuu	7	179	2	4	Kajanaland
Keski-Suomi	15	439	2	2	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	13	356	2	1	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	7	300	-	2	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	3	111	1	-	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	19	581	1	5	Norra Österbotten
Lappi	15	436	1	9	Lappland
Ahvenanmaa	1	61	1	-	Åland

Lähde: - Källa: - Source: Alko Oy, STTV

55. Alkoholijuomien anniskeluverkosto vuosina 1988-1997

Distributionsnät för servering av alkoholdrycker åren 1988-1997

Distribution network for alcoholic beverages through licensed serving in 1988-1997

Anniskeluravintolat - Restauranger - Restaurants

Vuosi År Year	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Valid licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ¹⁾ - Gästplatser ¹⁾ - Seating for customers ¹⁾			
	A-luvat A-tillstånd A-licenses	B-luvat B-tillstånd B-licenses	Yhteensä Summa Total	C-luvat C-tillstånd C-licenses	A-luvat A-tillstånd A-licenses	B-luvat B-tillstånd B-licenses	Yhteensä Summa Total	C-luvat C-tillstånd C-licenses
1988	1 846	389	2 235	2 702	410 139	33 800	443 939	-
1989	1 996	404	2 400	2 873	440 495	38 738	479 233	-
1990	2 181	379	2 560	3 128	492 661	39 551	532 212	-
1991	2 411	328	2 739	3 493	547 072	35 480	582 552	-
1992	2 691	302	2 993	4 436	592 208	34 524	626 732	-
1993	2 856	261	3 117	5 196	643 644	39 027	682 671	-
1994	2 996	232	3 228	5 729	665 697	39 226	704 923	-
1995	3 222	270	3 492	5 989	-	-	642 176	-
1996	3 464	332	3 796	5 641	-	-	683 153	-
1997	3 852	355	4 207	5 315	-	-	778 400	225 900

1997:

Maakunta Province	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Valid licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ¹⁾ - Gästplatser ¹⁾ - Seating for customers ¹⁾		Landskap
	A-luvat A-tillstånd A-licenses	B-luvat B-tillstånd B-licenses	Yhteensä Summa Total	C-luvat C-tillstånd C-licenses	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B-licenses	C-luvat C-tillstånd C-licenses	
Uusimaa	1 013	102	1 115	1 001	216 600	31 200	Nyland
Itä-Uusimaa	63	7	70	81	10 800	2 300	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	320	19	339	458	66 900	25 600	Egentliga Finland
Satakunta	139	15	154	284	28 900	8 900	Satakunta
Häme	125	12	137	152	23 300	6 700	Tavastland
Pirkanmaa	301	36	337	437	68 500	18 200	Birkaland
Päijät-Häme	133	8	141	230	27 600	9 900	Päijät-Häme
Kymenlaakso	153	10	163	229	30 200	8 900	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	122	12	134	156	23 300	6 100	Södra Karelen
Etelä-Savo	174	14	188	268	27 800	11 800	Södra Savolax
Pohjois-Savo	202	14	216	290	37 100	14 400	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	115	7	122	185	21 100	7 800	Norra Karelen
Kainuu	70	5	75	102	13 100	3 900	Kajanaland
Keski-Suomi	191	11	202	281	36 300	16 000	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	100	12	112	193	21 200	9 500	Södra Österbotten
Vaasan rannikkoseutu	122	16	138	156	23 600	9 700	Vasa kustregion
Keski-Pohjanmaa	43	5	48	83	8 300	4 100	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	210	19	229	332	45 400	15 800	Norra Österbotten
Lappi	215	17	232	339	42 100	14 300	Lappland
Ahvenanmaa	41	14	55	58	6 300	800	Åland

1) A-luvat: kaikki alkoholiuomat, B-luvat: miedot alkoholiuomat, C-luvat: enintään 4.7 til-% alkoholiuomat -
A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: högst 4.7 % alkoholdrycker -
A-licenses: all alcohol beverages, B-licenses: light alcohol beverages, C-licenses: max 4.7 % alcohol beverages

56. Väkiwiinan käyttökohteiden valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1988-1997
Åtgärder i samband med kontroll av spritförbrukningen åren 1988-1997
Control of sale and use of industrial ethyl alcohol in 1988-1997

Vuosi År Year	Tarkastuskohteita Kontrollpunkter Places checked	Tarkastuksissa annettuja huomautuksia Anmärkningar i samband med kontroll Admonitions issued at checks	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar Written admonitions
1988	1 980	9	-
1989	2 049	4	-
1990	2 091	16	3
1991	2 490	16	3
1992	2 669	49	7
1993	2 730	60	2
1994	2 845	29	-
1995	2 454	15	-
1996	2 274	9	2
1997	2 232	22	1

Lähde: - Källa: - Source: STTV

57. Vähittäismyynnin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1988-1997
Åtgärder i samband med kontroll av detaljhandel åren 1988-1997
Control measures related to sale through retail outlets in 1988-1997

Vähittäismyymntipaikoille annettuja - Utfärdat till detaljhandelsställen - Issued to retail outlets ≤ 4.7 %

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar Written admonitions	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar Written warnings	Määräaikaista peruutuksia Temporära indragningar Temporary revocations of licence	Lopullisia peruutuksia Definitiva indragningar Permanent revocations of licence
1988	23	.	6	2
1989	18	.	7	-
1990	23	.	2	-
1991	5	.	1	-
1992	8	.	4	-
1993	7	.	3	-
1994	10	.	2	-
1995	19	2	3	-
1996	12	5	3	-
1997	6	8	4	1

Lähde: - Källa: - Source: STTV

58. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1988-1997
Åtgärder i samband med serveringskontroll åren 1988-1997
Control measures related to licensing supervision in 1988-1997

A- ja B-ravintoloille annettuja - Utfärdat till A- och B-restauranger - *Issued to A- and B-licensed restaurants*

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written admonitions</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Temporära indragningar <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Definitiva indragningar <i>Permanent revocations of licence</i>
1988	63	35	2	-
1989	75	54	7	-
1990	41	42	3	-
1991	27	22	5	-
1992	36	35	5	-
1993	41	36	6	-
1994	29	36	1	2
1995	5	17	4	-
1996	40	67	11	5
1997	66	53	15	5

C-ravintoloille annettuja - Utfärdat till C-restauranger - *Issued to C-licensed restaurants*

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written admonitions</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Temporära indragningar <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Definitiva indragningar <i>Permanent revocations of licence</i>
1988	15	38	25	-
1989	14	48	30	1
1990	23	38	25	2
1991	12	28	25	2
1992	9	44	22	-
1993	22	47	28	3
1994	13	32	29	2
1995	38	36	20	6
1996	82	58	36	12
1997	24	80	38	10

Lähde: - Källa: - *Source:* STTV

59. Mainonnan valvonta vuosina 1996-1997
Reklam tillsyn åren 1996-1997
State Control of Alcohol Advertising in 1996-1997

Päätös - Decision	1996	1997	Beslut
Tuotevalvontakeskus <i>- National Product Control Agency</i>			Produkt tillsynscentralen
Kielto ja uhkasakko - <i>Prohibitive decision and conditional imposition of fine</i>	2	1	Förbud och vite
Kielto ilman uhkasakkoa - <i>Prohibitive decision without conditional imposition of fine</i>	2	-	Förbud utan vite
Ohje, jota tehostaa uhkasakko <i>- Administrative directives and conditional imposition of fine</i>	-	1	Anvisning förstärkt med vite
Ohje - <i>Administrative directives</i>	12	29	Anvisning
Ennakkolausunto <i>- Advance evaluation statement</i>	12	20	Preliminärt utlåtande
Lausunto muulle viranomaiselle <i>- Opinion given to another authority</i>	2	1	Utlåtande för annan myndighet
Ammattijulkaisun hyväksyminen <i>- Approval of a trade journal</i>	1	4	Godkännande av fackpublikation
Ammattijulkaisu, hakemus hylätty <i>- Trade journal, application rejected</i>	2	1	Fackpublikation, ansökan underkänd
Mainonta ei lainvastaista - <i>The advertising has not violated the law</i>	2	3	Reklam inte lagstridig
Kohderyhmätiedote - <i>Information bulletin</i>	2	1	Meddelande till branschen
Siirretty muulle viranomaiselle <i>- Jurisdiction moved to another authority</i>	3	-	Överlåtelse för annan myndighet
Lausuntopyyntö muulle viranomaiselle - <i>Request for an opinion of another authority</i>	-	-	Begäran om utlåtande av annan myndighet
Muu - <i>Other</i>	13	13	Annat
Yhteensä - Total	53	74	Tillsammans
Väkevien alkoholijuomien mainonta, epäsuora mainonta ja myynninedistäminen <i>- Advertising, indirect advertising and sales promotion of spirits (over 22 %-vol)</i>	30	51	Reklam, indirekt reklam och främjande av försäljning för starka alkohodrycker
Mietojen alkoholijuomien mainonta, epäsuora mainonta ja myynninedistäminen <i>- Advertising, indirect advertising and sales promotion of mild alcoholic beverages (containing less than 22 %-vol)</i>	23	21	Reklam, indirekt reklam och främjande av försäljning för svaga alkohodrycker
Sekä väkevien että mietojen alkoholijuomien mainonta - <i>Advertising of both spirits and mild alcoholic beverages</i>	-	2	Reklam för både starka och svaga alkohodrycker
Yhteensä - Total	53	74	Tillsammans
Lääninhallitus - Provincial Government			Länsstyrelsen
Kirjallisia ohjeita ja kieltoja ¹⁾ <i>- Administrative directives and prohibitive decisions</i>	16	34	Direktiv och förbud

¹⁾ Ennakkotieto. - Förhandsuppgift. - *Advance information.*

60. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt
Anställda inom alkoholindustrin och handel
Persons employed by the alcohol industry and trade

Alko-Yhtiöt - Alko-Bolagen - Alko Group

Vuosi År Year	Henkilöstö laskennallisina kokoaikahenkilöinä ¹⁾ Personal, kalkylerade heltidsanställda ¹⁾ <i>Staff calculated in terms of full-time employees¹⁾</i>
1988	3 974
1989	4 008
1990	4 020
1991	3 900
1992	3 570
1993	3 283
1994	3 028
1995	2 827
1996	2 552
1997	2 456

¹⁾ Pl. hotelli- ja ravintolapalvelut. - Exkl. hotell- och restaurangservicen. - *Excl. Hotel and Restaurant Services.*

Lähde: Alko-Yhtiöt - Källa: Alko-Bolagen - *Source: Alko Group.*

Alkoholiteollisuus toimialan mukaan - Alkoholindustri enligt näringsgren -
Alcohol industry by kind of economic activity

Vuosi År Year	Väkevien juomien valmistus Tillverkning av spritdrycker <i>Production of spirits</i>	Viinien valmistus Tillverkning av viner <i>Production of wines</i>	Oluiden valmistus Tillverkning av öl <i>Production of beer</i>
	Henkilöstö - Personal - <i>Staff</i>		
1993	1 258	1	2 246
1994	1 189	148	2 309
1995	658	32	2 185
1996 ²⁾	621	30	2 203

²⁾ Ennakkotieto - Förhandsuppgift - *Advance information.*

Lähde: Tilastokeskus. - Källa: Statistikcentralen. - *Source: Statistics Finland.*

61. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1988-1997
Restaurangernas personal åren 1988-1997
Personnel at licensed premises in 1988-1997

A- ja B-ravintolat - A- och B-restauranger - A- and B-restaurants

Vuosi År Year	Hovi- mesta- reita Hov- mästare Head- waiters	Tarjoili- joita Serverings- personal Waiters	Vahti- mesta- reita Portierer Doormen	Keittiö- henkilö- kuntaa Köks- personal Kitchen personnel	Muusikoita ym. taitei- lijoita Musiker och övriga artister Musicians and other artists	Muuta henkilö- kuntaa Övriga personal Other personnel	Ravintola henkilö- kunta yht. Restaurang- personal sammanlagt Restaurant personnel, total	Majoitus- henkilö- kuntaa Inkvartering- personal Hotel personnel	Yhteensä Summa Total
1988	1 325	11 034	2 240	8 935	493	4 736	28 763	3 201	31 964
1989	1 302	11 189	2 195	9 004	484	4 623	28 797	2 928	31 725
1990	1 344	11 071	2 148	9 014	463	4 528	28 568	3 138	31 706
1991	1 100	9 917	1 898	7 997	359	3 970	25 241	2 876	28 117
1992	941	8 782	1 730	6 941	322	3 354	22 070	2 524	24 594
1993	828	7 742	1 504	6 099	256	3 001	19 430	2 105	21 535
1994	744	7 224	1 450	5 706	338	2 840	18 302	1 938	20 240
1995	830	6 990	1 404	5 884	541	2 770	18 419	2 075	20 494
1996	906	7 074	1 462	6 367	464	3 118	19 391	2 192	21 583

Vuosi År Year	Ravintolahenkilökuntaa Restaurangpersonal Restaurant personnel			Majoitushenkilökuntaa Inkvarteringpersonal Hotel personnel			Omistajia ja perheenjäseniä Ägare och familje- medlemmar Proprietors and members of the family
	Koko- aikaisia Heltids- anställda Full-time employees	Osa- aikaisia Deltids- anställda Part-time employees	Vuokra- työvoimaa Hyrad personal Hired personnel	Koko- aikaisia Heltids- anställda Full-time employees	Osa- aikaisia Deltids- anställda Part-time employees	Vuokra- työvoimaa Hyrad personal Hired personnel	
	Lkm Antal Number	Lkm Antal Number	t/kk h/m h/m	Lkm Antal Number	Lkm Antal Number	t/k h/m h/m	Lkm Antal Number
1997 ¹⁾	15 471	12 248	223 375	2 471	950	35 918	3 870

1) Tilastointimuutos vuonna 1997 - Revision av statistikes år 1997. - Change in statistical practice in 1997.
Lähde: - Källa: - Source: STTV

62. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittäin ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista vuosina 1988-1997

Konsumenternas alkoholutgifter enligt distributionsväg och deras andel av de privata konsumtionsutgifterna åren 1988-1997

Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure in 1988-1997

Vuosi År Year	Alkoholimenot - Alkoholutgifter - Alcohol expenditure			Yksityiset ¹⁾ kulutusmenot Privata ¹⁾ konsumtionsutgifter Private ¹⁾ consumer expenditure	Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutus- menoista Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna Alcohol expenditure as a percentage of private
	Vähittäiskulutus Konsumtion genom detaljhandel Consumption through retail outlets	Anniskelukulutus Konsumtion genom servering Consumption through licensed serving	Yhteensä Summa Total		
	1 000 000 mk				%
	Käypiin hintoihin-Löpande priser-Current prices				
1988	9 329	6 254	15 583	232 580	6.7
1989	10 330	7 043	17 373	254 588	6.8
1990	11 110	7 580	18 690	269 754	6.9
1991	11 632	7 549	19 181	274 709	7.0
1992	11 406	7 432	18 838	272 114	6.9
1993	10 779	7 133	17 912	275 252	6.5
1994	10 523	7 154	17 677	284 425	6.2
1995	10 759	7 346	18 105	298 201	6.1
1996	10 821	7 313	18 134	313 690	5.8
1997 ¹⁾	11 337	7 708	19 045	329 147	5.8

1990 hintoihin-1990 års priser-1990 prices

1988	10 549	7 072	17 621	258 821
1989	10 957	7 471	18 428	269 879
1990	11 109	7 580	18 690	269 754
1991	11 169	7 248	18 417	260 031
1992	10 682	6 961	17 643	247 363
1993	9 890	6 544	16 434	240 177
1994	9 546	6 488	16 034	244 761
1995	9 660	6 595	16 255	255 968
1996	9 659	6 528	16 187	264 872
1997 ¹⁾	10 001	6 800	16 801	273 700

¹⁾ Ennakkotieto. - Förhandsuppgift. - Advance information.

63. Valtion alkoholitulot vuosina 1993-1997
Statens alkoholintäkter åren 1993-1997
State revenues from alcohol in 1993-1997

Vuosi År Year	Alkoholi- juomavero Skatt på alkoholdrycker <i>Tax on alcoholic beverages</i>	Osuus valtion vero- ja veron- luonteisista tuloista Andel av skatter och inkomster av skattenatur <i>Percentage of taxes and revenue similar to taxes</i>	Valtion alkoholitulot Statens alkoholintäkter <i>State revenues from alcohol</i>	Osuus valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia Andel av statsinkomsterna excl. finanstransaktioner <i>Percentage of State revenue before financial transactions</i>
	milj.mk	%	milj.mk	%
1993	6 312	6.3	10 751	8.3
1994	6 513	6.2	10 313	8.0
1995	6 807	6.3	10 154	7.0
1996	7 008	5.6	10 364	6.3
1997	7 160	5.3	10 594	6.1

Lähde: Stakes, Tullihallitus. - Källa: Stakes, Tullstyrelsen. - Source: Stakes, National Board of Customs.

64. Päihdehuollon¹⁾ menot ja tulot vuosina 1993-1996
Rusvårdens utgifter och inkomster åren 1993-1996
Expenditure and revenue of the welfare of intoxicant abusers in 1993-1996

Vuosi År Year	Käyttömenot Driftsutgifter <i>Current expenditure</i>	Käyttötulot Driftsinkomster <i>Current revenue</i>	Nettomenot Nettoutgifter <i>Net expenditure</i>
	1 000 mk		
1993	381 894	47 568	334 326
1994	402 038	47 305	354 733
1995	415 851	50 045	365 806
1996	448 950	53 798	395 152

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Kommunernas bekostade service. - Services paid by municipalities.

Lähde: - Källa: - Source: SOTKA, Stakes

65. Haittakustannukset pääryhmittäin vuonna 1995, milj.mk
Skadepkostnader per huvudgrupp år 1995, miljoner mark
Costs of detrimental effects by main category in 1995 in FIM million

	Huumausaineet ja lääkkeiden väärin- käyttö - Narkotika och missbruk av läkemedel <i>Drugs and medicine abuse</i>		Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>	
	min	max	min	max
Välittömät kustannukset - Direkt kostnader - <i>Direct costs</i>	609.3	901.1	2 741.7	3 495.1
Terveyskulut-Hälsokostnader- <i>Health costs</i>	74.7	136.6	480.9	888.8
Sosiaalikulut-Sociala kostnader- <i>Social costs</i>	291.3	325.0	439.2	494.1
Rikollisuuskontrolli-Brottskontroll- <i>Crime control</i>	195.6	279.2	1 181.4	1 418.8
Omaisuu vahingot, valvonta, tutkimus, ennalta ehkäisevä päihdetyö - Egendomsskador, övervakning, forskning, förebyggande rusmedelsarbete - <i>Damage to property, control, research, preventive intoxicant work</i>	47.7	160.3	640.2	693.4
Välilliset kustannukset - Indirekt kostnader - <i>Indirect costs</i>	1 670.7	3 571.3	13 657	25 487
Tuotantomennytykset-Värdet på förlorat arbets- insats- <i>The value of work contributions lost</i>	292.6	485.0	2 497	2 880
Menetetyn elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta-Värdet på förlorat liv till följd av förtidigt död- <i>The value of life lost as a result of premature death</i>	1 378.1	3 086.3	11 159	22 607

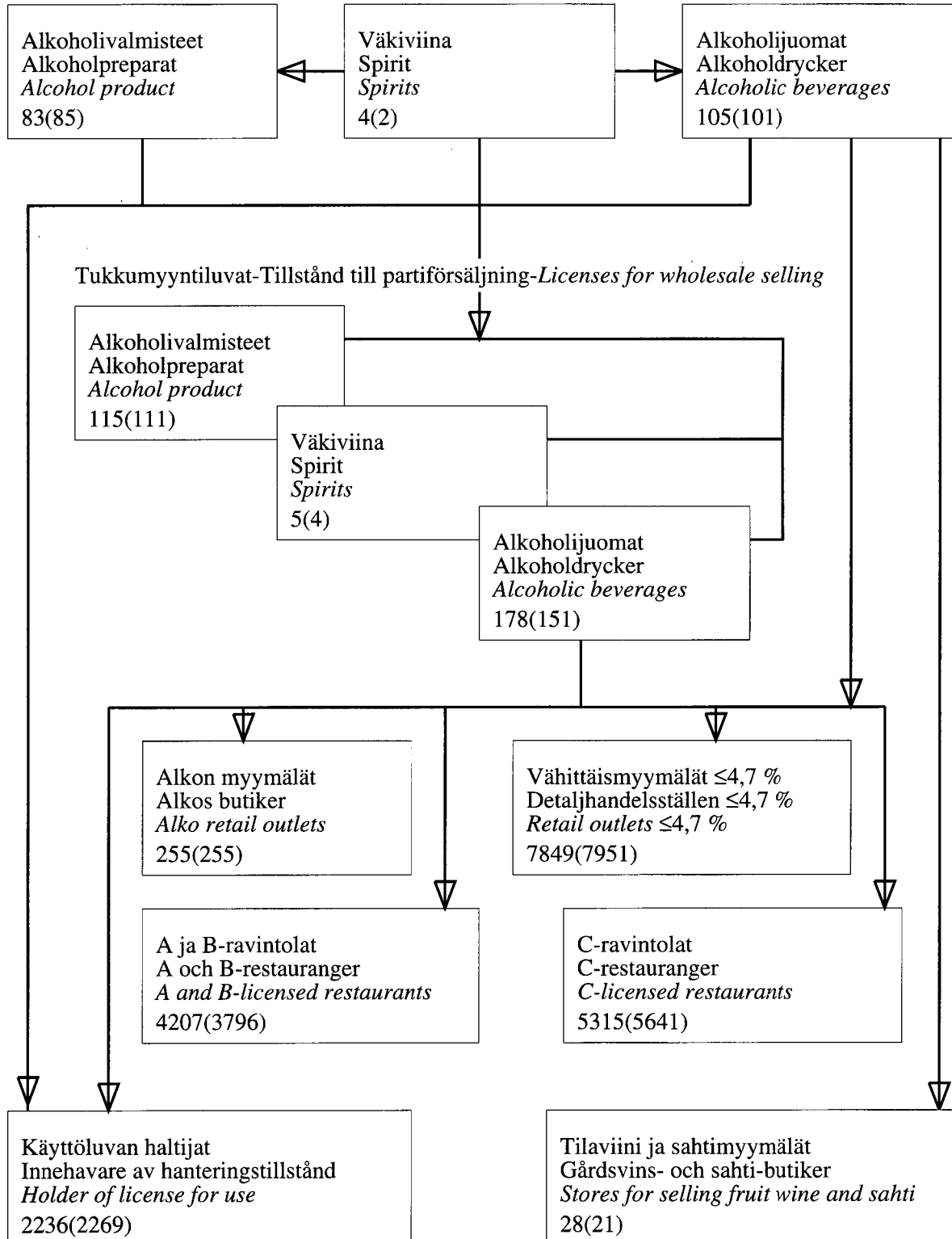
Lähde: Källa: *Source*: Stakes

Kuvio 17. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet
Diagram 17. Ramen av alkoholproduktionen och -handeln

Figure 17. Frame of the production and trade in alcoholic beverages

31.12.1997(31.12.1996)

Valmistuspaikat - Tillverkningsställen - Places of production

Lähde: - Källa: - Source: STTV

**66. Alkoholijuomien valmistus vuosina 1991-1997,
Tillverkning av alkoholdrycker åren 1991-1997
Production of alcoholic beverages in 1991-1997**

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
	1 000 l						
1991	31 864	9 800	7 233	8 795	14 417	127 267	305 296
1992	28 623	8 831	9 936	10 002	12 068	88 763	365 301
1993	29 771	9 276	10 314	13 729	14 100	67 509	390 728
1994	32 121	5 857	11 947	14 659	25 409	63 739	369 921
1995	34 026	5 954	10 720	40 702	29 778	90 016	364 452
1996	35 233	6 046	8 677	43 650	31 402	92 526	371 781
1997	34 472	6 486	5 921	46 946	23 225	82 961	386 653

**67. Alkoholittomien juomien valmistus vuosina 1995-1997
Tillverkning av alkoholfria drycker åren 1995-1997
Production of non-alcoholic beverages in 1995-1997**

Vuosi År Year	Väkevöityjä juomia Förskurna drycker <i>Fortified beverages (1.2-2.8 %)</i>	Viinejä Vines <i>Wines (1.2-2.8 %)</i>	Olutta Öl <i>Beer (0.5-2.8 %)</i>
	1 000 l		
1995	8 361	1 145	15 561
1996	5 810	344	14 106
1997	5 194	275	14 648

**68. Väkiiviinan valmistus 100 %:n alkoholina vuosina 1991-1997
Tillverkning av sprit i 100 %-ig alkohol åren 1991-1997
Production of industrial ethyl alcohol, 100 % alcohol, in 1991-1997**

Vuosi - År - Year	1000 kg
1991	15 587
1992	15 120
1993	17 506
1994	21 191
1995	17 861
1996	18 860
1997	19 121

69. Väkiinän kotimainen myynti vuosina 1988-1997
Försäljning av sprit inom landet åren 1988-1997
Domestic sales of industrial ethyl alcohol in 1988-1997

Vuosi År Year	Puhdistettu, tekninen ja lievästi denaturoitu väkiinän sekä -valmisteet Renad, teknisk och lindrigt denaturerad sprit och -preparat <i>Rectified, technical and slightly denatured ethyl alcohol and -products</i>	Vahvasti denaturoitu väkiinän ja -valmisteet Starkt denaturerad sprit och -preparat <i>Strongly denatured ethyl alcohol and -products</i>	Yhteensä Summa Total
	1 000 kg		
1988	10 711	4 879	15 590
1989	10 696	5 175	15 871
1990	10 642	4 279	14 921
1991	9 385	4 963	14 348
1992	9 381	4 618	13 999
1993	8 157	4 341	12 498
1994	8 131	3 735	11 866
1995	7 929	3 794	11 723
1996	6 612	3 959	10 571
1997	7 981	2 713	10 694

Lähde: - Källa: - Source: STTV

70. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 1993-1997
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp åren 1993-1997
Sales of alcoholic beverages per drink category in 1993-1997

Juomaryhmä <i>Drink Category</i>	1993	1994	1995	1996	1997	Varugrupp
	1 000 1					
Väkevät juomat- <i>Spirits</i>	26 187	24 095	24 902	25 000	25 352	Starka drycker
Maustamattomat viinat- <i>Unflavoured plain</i>	14 669	14 824	15 572	15 880	..	Okryddat brännvin
Maustetut viinat- <i>Flavoured</i>	1 086	1 297	1 314	1 500	..	Kryddat brännvin
Hedelmäviinat- <i>Fruit spirits</i>	7	10	15	Fruktbrännvin
Konjakit ja brandyt- <i>Cognac and brandy</i>	1 070	1 445	1 870	2 020	..	Konjak och brandy
Viskit- <i>Whisky</i>	1 572	1 477	1 755	1 930	..	Whisky
Rommit- <i>Rum</i>	905	940	957	980	..	Rom
Liköörit ja punssit- <i>Liqueurs and punch</i>	2 522	2 109	2 378	2 270	..	Likör och punsch
Katkerot- <i>Bitters</i>	1 548	1 450	1 009	Bitters
Väkevät juomasekoitukset- <i>Strong cocktails</i>	2 808	542	33	Starka drinkar
Väkevät viinit- <i>Strong wines</i>	5 330	6 782	7 170	7 000	6 753	Starkvin
Miedot viinit- <i>Mild wines</i>	33 486	32 976	34 056	32 000	33 601	Lätta viner
Punaviinit- <i>Red wines</i>	6 468	6 919	8 535	9 260	..	Rödvin
Roseviinit- <i>Rosé wines</i>	373	462	551	430	..	Rosévin
Valkoviinit- <i>White wines</i>	17 141	16 664	15 432	15 220	..	Vitvin
Kuohuviinit- <i>Champagne</i>	805	908	1 448	1 670	..	Mousserande vin
Muut miedot viinit- <i>Other mild wines</i>	8 699	8 024	8 089	Andra lätta viner
Siiderit- <i>Ciders</i>	3 073	4 631	17 106	19 500	26 192	Cider
Long drink -juomat- <i>Long drinks</i>	9 494	10 302	12 256	19 000	23 733	Long drink
Vahva olut- <i>Strong beer</i>	46 581	39 819	37 835	34 000	33 561	Starköl
Keskiolut- <i>Mild beer</i>	379 167	372 729	367 865	371 000	382 025	Mellanöl
Yhteensä 100 %:n alkoholina						Sammanlagt
<i>Total 100 % alcohol</i>	34 182	33 417	34 158	34 056	35 499	100 % alkohol

71. Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina vuosina 1988-1997
Försäljning av alkoholdrycker enligt distributionsväg i 100 %-ig alkohol åren 1988-1997
Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100 % alcohol, in 1988-1997

Vuosi År Year	Alkon myymälät Alkos butiker Alko's retail outlets	Vähittäis- myyntipaikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤4.7 %	A+B - ravintolat restauranger restaurants	C- ravintolat restauranger restaurants	Yhteensä Summa Total
	1 000 1				
1988	19 662	7 713	7 147	1 428	35 950
1989	19 939	8 642	7 472	1 514	37 567
1990	19 443	9 670	7 454	1 600	38 167
1991	18 137	10 392	6 845	1 744	37 118
1992	16 205	11 367	6 503	1 921	35 996
1993	14 739	11 333	6 000	2 110	34 182
1994	14 377	10 980	5 877	2 183	33 417
1995	14 068	11 333	6 478	2 279	34 158
1996	13 417	12 006	6 562	2 070	34 056
1997	13 507	12 810	7 245	1 936	35 499

Osuus - Andel - Percentage

1988	54.7	21.5	19.9	4.0	100.0
1989	53.1	23.0	19.9	4.0	100.0
1990	50.9	25.3	19.5	4.2	100.0
1991	48.9	28.0	18.4	4.7	100.0
1992	45.0	31.6	18.1	5.3	100.0
1993	43.1	33.2	17.6	6.2	100.0
1994	43.0	32.9	17.6	6.5	100.0
1995	41.2	33.2	19.0	6.7	100.0
1996	39.4	35.3	19.3	6.1	100.0
1997	38.0	36.1	20.4	5.5	100.0

72. Alkoholijuomien myynti vuosina 1988-1997
Försäljning av alkoholdrycker åren 1988-1997
Sales of alcoholic beverages in 1988-1997

Vuosi År Year	Väkeviä juomia Spritdrycker Spirits	Väkeviä viinejä Starkviner Fortified wines	Mietoja viinejä Lättviner Light wines	Siidereitä Cider Cider	Long drink -juomia Long drinks Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keskiolutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä 100 %:n alkoholina Summa 100 % alkohol Total 100 % alcohol
---------------------	--	--	--	------------------------------	---	--	--	--

1 000 l

Vähittäismyynti Alkon myymälöistä ja toimitukset elintarvikeliikkeille - Detaljförsäljningen från Alkos butiker och levera till livsmedelsaffärer - Retail sales through Alko's outlets and deliveries from grocer's

1988	33 198	7 458	16 320	350	13 770	62 825	175 597	27 376
1989	33 877	6 998	18 523	481	14 367	64 418	196 986	28 580
1990	33 173	6 533	20 834	612	12 401	59 436	220 001	29 113
1991	29 864	6 347	26 044	732	9 824	47 512	239 549	28 529
1992	25 643	6 003	29 243	805	7 510	32 579	264 496	27 572
1993	22 934	5 196	31 081	1 219	6 202	22 773	265 827	26 072
1994	20 815	6 620	30 436	1 957	6 480	21 543	256 622	25 357
1995	21 014	6 782	30 735	10 391	7 201	19 409	249 300	25 401
1996	20 434	6 710	28 340	11 938	13 216	17 055	257 960	25 423
1997	20 714	6 008	29 038	16 480	16 467	17 122	267 793	26 318

Toimitukset anniskeluun - Leveranserna till servering - Deliveries to licensed serving

1988	4 917	221	2 464	327	7 821	81 092	34 199	8 574
1989	5 255	218	2 842	670	8 066	83 409	37 127	8 985
1990	5 002	204	3 035	973	6 051	84 054	42 069	9 054
1991	4 036	169	2 751	1 062	4 217	67 819	62 748	8 589
1992	3 655	147	2 530	1 337	3 493	41 462	95 367	8 424
1993	3 255	134	2 405	1 854	3 291	23 808	113 340	8 110
1994	3 280	162	2 540	2 674	3 822	18 276	116 107	8 060
1995	3 889	388	3 310	6 715	5 051	18 426	118 565	8 757
1996	3 787	575	3 310	7 630	6 626	17 472	113 431	8 633
1997	4 638	744	4 563	9 711	7 266	16 439	114 232	9 181

Yhteensä - Summa - Total

1988	38 115	7 679	18 784	677	21 591	143 917	209 796	35 950
1989	39 132	7 216	21 365	1 151	22 432	147 827	234 114	37 566
1990	38 174	6 737	23 869	1 585	18 452	143 490	262 070	38 167
1991	33 899	6 516	28 796	1 794	14 041	115 331	302 298	37 118
1992	29 298	6 150	31 773	2 143	11 003	74 041	359 863	35 996
1993	26 188	5 330	33 486	3 073	9 494	46 581	379 167	34 182
1994	24 095	6 782	32 976	4 631	10 302	39 819	372 729	33 417
1995	24 903	7 170	34 045	17 105	12 252	37 835	367 864	34 158
1996	24 221	7 285	31 649	19 568	19 842	34 527	371 391	34 056
1997	25 352	6 753	33 601	26 192	23 733	33 561	382 025	35 499

73. Alkoholijuomien tuonti vuosina 1985-1997
Import av alkoholdrycker åren 1985-1997
Imports of alcoholic beverages in 1985-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Kuohuviinejä Skumviner <i>Sparkling wines</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Mallas- juomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Arvo Värde <i>Value (fob)</i>
	1 000 l						1 000 mk
1985	181	3226	73	1 252	10 868	113	84 451
1986	187	3214	95	1 163	13 387	2 753	115 555
1987	195	3348	124	1 059	13 344	1 388	118 400
1988	189	3473	144	1 060	15 544	980	132 616
1989	216	3482	183	1 074	16 375	7 780	177 435
1990	274	3739	195	1 253	19 863	5 954	221 456
1991	262	3064	313	1 126	24 598	6 113	249 141
1992	220	2324	279	967	25 721	6 536	255 058
1993	195	2136	578	903	25 572	4 365	273 416
1994	556	3392	667	946	25 891	5 502	303 318

Vuosi År Year	Väkevät juomat Sprit- drycker <i>Spirits</i>	Kuohu- viinit Skumviner <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Malt beverages</i>	Arvo Värde <i>Value (cif)</i>
	1 000 l					1 000 mk
1995	7 792	1 422	2 748	27 398	8 168	597 912
1996	7 946	1 299	7 505	25 524	7 282	620 111
1997	8 679	1 734	12 886	29 519	7 446	742 491
1997:						
EU	7 572	1 580	12 577	17 806	3 469	593 422
Muu Eurooppa-Övriga Europa- <i>Rest of Europe</i>	205	81	296	5 113	3 430	42 324
Muut Maat-Övriga länder- <i>Other countries</i>	902	73	13	6 600	547	106 745

Lähde: Tullihallitus, Stakes. - Källa: Tullstyrelsen, Stakes - . Source: National Board of Customs, Stakes.

74. Alkoholijuomien vienti vuosina 1985-1997
Export av alkoholdrycker åren 1985-1997
Exports alcoholic beverages in 1985-1997

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritd- drycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	IV verol. olutta Öl,skatte- klass IV <i>Beer, tax class IV</i>	III verol. olutta Öl,skatte- klass III <i>Beer, tax class III</i>	Arvo Värde <i>Value</i> (fob)
	1 000 l							1 000 mk
1985	7 023	526	1 631	44	80	812	406	89 701
1986	7 326	287	1 498	23	70	1 796	1	89 481
1987	7 739	213	1 684	14	77	2 281	1	97 552
1988	7 597	164	1 932	13	64	2 278	10	95 851
1989	8 747	356	2 128	10	60	2 604	19	114 497
1990	10 108	234	2 347	11	69	2 906	4	128 068
1991	9 469	388	2 796	37	80	3 536	620	145 757
1992	9 397	601	7 240	84	550	5 082	2 445	216 058
1993	10 807	995	6 755	866	3 453	8 550	2 879	309 065
1994	14 456	773	6 561	326	11 420	12 502	5 337	420 297

Vuosi År Year	Väkevät juomat Sprit- drycker <i>Spirits</i>	Kuohu- viinit Skumviner <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Malt beverages</i>	Arvo Värde <i>Value</i> (fob)
	1 000 l					1 000 mk
1995		27 682	10	1 374	162	355 175
1996		31 139	25	1 640	200	460 858
1997		23 442	1	793	101	437 801
1997:						
EU		3 312	0	485	7	111 734
Muu Eurooppa-Övriga Europa- <i>Rest of Europe</i>		13 182	1	303	94	204 959
Muut Maat-Övriga länder- <i>Other countries</i>		6 948	0	5	0	121 108

Lähde: Tullihallitus, Stakes. - Källa: Tullstyrelsen, Stakes - . Source: National Board of Customs, Stakes.

PÄIHTEITÄ KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITYS JA PÄIHDEOLOIHIN VAIKUTTANEITA TAPAHTUMIA

Alkoholi:

- 1919 Kieltolaki tulee voimaan
- 1931 Neuvoa-antava kansanäänestys kieltolaista
- 1932 Kieltolaki kumotaan
Väkijuomalaki (45/32):
- Alkoholimonopoli perustetaan.
 - Vähittäismyynti sallitaan kaupungeissa ja kauppaloissa.
 - Anniskelumyynti sallitaan erityistapauksissa myös maalaiskunnissa.
 - Ostoikärajat: vähittäismyynnissä 21 vuotta, anniskelumyynnissä 18 vuotta.
- 1969 Alkoholilaki (459/68):
Laki keskioluesta (462/68):
- Kunnallista määräämisvaltaa lisätään.
 - Vähittäismyynti sallitaan myös maaseudulla.
 - Vähittäismyynnissä ostoikäraja alennetaan 18 vuoteen mietojen juomien osalta.
- Alkoholijuomaverolait (463-466/68)
- 1977 Alkoholimainonta kielletään lailla
- 1992 WHO:n Euroopan alkoholiohjelma (European Alcohol Action Plan) allekirjoitetaan
- 1994 ETA-sopimus tulee voimaan
Alkoholiverolaki (1471/94):
- Siirrytään määräveroon.
- 1995 EU-jäsenyys tulee voimaan
Alkoholilaki (1143/94):
- Alkoholijuomien tuonti-, vienti-, valmistus- ja tukkumyyntimonopolijärjestelmä puretaan, väkevien juomien ja viinien vähittäismyyntimonopoli säilytetään.
- Tullimääräyksiä väljennetään
Matkustajien alkoholituontia säätelevät aikarajat poistetaan
WHO:n Euroopan alkoholiperuskirja (European Charter on Alcohol) hyväksytään
Esitys Kansalliseksi alkoholiohjelmaksi julkaistaan
- 1996 Turistituomisten aikarajoja palautetaan
- 1997 EY-tuomioistuimen päätös julkistetaan ns. Franzenin tapauksesta
Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi julkaistaan
- 1998 Tehdään päätös vähittäismyyntimonopolin irrottamisesta konsernista.

Huumeet:

- 1942 Huumausainelaki (233/42)
Ensimmäinen lakitasoinen huumausainesäädös Suomessa.
Sovellettiin kansainvälisten huumausainesopimusten määräyksiä.
- 1956 Huumausainelaki (572/56)
Huumausaineiden valmistus ja kauppa kiellettiin.
Rangaistussäännöksiä laajennettiin.
- 1961 YK:n huumausaineyleissopimus
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (439/65).
Sopimukseen yhdistettiin kaikki aikaisemmat huumausainesopimukset.
Luettelo kontrolloitavista huumausaineista.
- 1966 Huumausaineasetus (514/66)
Huumausaineiden käyttö määriteltiin rangaistavaksi teoksi.
- 1971 YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (781/76).
Luettelo kontrolloitavista huumausaineista laajennettiin.
- 1972 Huumausainelaki (41/1972)
Sisällöltään rikosoikeudellinen. Sääteli vuoden 1961 YK:n huumaus-
ainesopimuksen alaisia aineita ja valmistusta.
- 1981 Huumausaineasetus (282/81)
Asetus laajensi huumausaineluetteloon merkittyjen lääkeaineiden
määrää huomattavasti.
- 1988 YK:n huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa
koskeva yleissopimus
Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1994 uuden huumausainelainsäädännön
ja rikoslain kokonaisuudistuksen myötä.
- 1993 Uusi huumausainelaki (1289/93) ja Rikoslain kokonaisuudistus (1304/93).
Huumausainelainsäädännön nykyaikaistaminen.
Rikoslain kokonaisuudistuksessa huumorikokset siirrettiin huumaus-
ainelaista rikoslakiin.
- 1994 Sosiaali- ja terveysministeriön päätös syytetoimista luopumiseksi,
jos huumausainerikoksen tekijä sitoutuu hoitoon
- 1996 Kansallisen huumausainepoliittisen toimikunnan asettaminen
Huumausainetilanteen arvioiminen sekä toimenpide-ehdotukset huumaus-
aineiden väärinkäytön ja huumausainerikollisuuden torjumiseksi.
- 1997 Huumausainepoliittisen toimikunnan huumausainestrategia 1997
(Komiteanmietintö 1997:10). Taustamateriaalia toimikunnan mietintöön
(Komiteanmietintö 1997:11).

Muita päihteisiin liittyviä lakeja ovat:

Kansanterveyslaki (66/72)
Raittiustyölaki (828/82)
Sosiaalihuoltolaki (910/82)
Päihdehuoltolaki (41/86)
Läkelaki (395/1987)
Lastensuojelulaki (139/90)
Mielenterveyslaki (1116/90)
Rikoslaki (1304/93)
Poliisilaki (493/95)

UTVECKLINGEN AV LAGSTIFTNINGEN OM RUSMEDEL OCH HÄNDELSER SOM PÅVERKAT RUSMEDELSSITUATIONEN

Alkohol:

- 1919 Förbudslagen träder i kraft
- 1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen
- 1932 Förbudslagen upphävs
Alkohollagen (45/32)
- Alkoholmonopolet bildas
 - Detaljhandel tillåts i städer och köpingar
 - Försäljning genom servering tillåts i speciella fall även på landsbygden
 - Åldersgränser för inköp: i detaljhandel 21 år, försäljning genom servering 18 år
- 1969 Alkohollagen (459/68)
Lagen om mellanöl (462/68):
- Den kommunala bestämmanderätten ökas
 - Detaljhandel tillåts även på landsbygden
 - I detaljhandeln sänks åldersgränserna för inköp till 18 år i fråga om svaga drycker
- Lagarna om accis på alkoholdrycker (463-466/68)
- 1977 Alkoholreklam förbjuds genom lag
- 1992 WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) undertecknas
- 1994 EES-avtalet träder i kraft
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/94)
- övergång till skatt som påförs enligt alkoholhalten
- 1995 EU-medlemskapet träder i kraft
Alkohollagen (1143/94)
- Import-, export-, tillverknings- och partiförsäljningsmonopolen av alkoholdrycker avlägsnas, detaljhandelsmonopolet av starka drycker och viner kvarstår
- Tullbestämmelser mildras
Tidsgränser som reglerar alkoholförsel slopas
WHO:s europeiska alkoholstadga (European Charter on Alcohol) godkänns
Förslag till nationellt alkoholprogram publiceras
- 1996 Tidsgränserna för turistinförsel återinförs
- 1997 EG-domstolens beslut i det s.k. Franzen-fallet offentliggörs
Förslag till verkställighet av det nationella alkoholprogrammet publiceras
- 1998 Beslut fattas om att lösgöra detaljhandelsmonopolet från koncernen

Narkotika:

- 1942 Narkotikalag (233/42)
Den första lagen om narkotika i Finland.
De internationella narkotikaavtalens bestämmelser tillämpades.
- 1956 Narkotikalag (572/56)
Tillverkning av och handel med narkotika förbjöds.
Straffstadgandena blev mer omfattande.
- 1961 FN:s allmänna avtal om narkotika.
Finland ratificerade avtalet genom förordning (439/65).
I detta avtal förenades alla tidigare narkotikaavtal.
Förteckning över narkotika att kontrollera.
- 1966 Narkotikaförordning (514/66)
Bruk av narkotika blev straffbar gärning.
- 1971 FN:s allmänna avtal om psykotropiska ämnen
Finland ratificerade avtalet genom förordning (781/76).
Förteckningen över narkotika att kontrollera utvidgades.
- 1972 Narkotikalag (41/72)
Straffrättslig till sitt innehåll. Reglerade ämnen och till-
verkningen av narkotika enligt FN:s narkotikaavtalen från 1961.
- 1981 Narkotikaförordning (282/81)
Förordningen ökade betydligt antalet läkemedel som upptagits i
förteckningen över narkotika.
- 1988 FN:s allmänna avtal om illegal handel med narkotika och
psykotropiska ämnen.
Finland ratificerade avtalet år 1994 genom en ny narkotikalagstiftning
och en totalreform av strafflagen.
- 1993 Ny narkotikalag (1289/93) och Totalreform av strafflagen (1304/93).
Modernisering av narkotikalagstiftningen.
I samband med totalreformen av strafflagen överfördes
narkotikabrotten från narkotikalagen till strafflagen.
- 1994 Social- och hälsovårdsministeriets beslut om att avstå från
åtal om förövare av narkotikabrott förbinder sig till vård

- 1996 Nationell narkotikapolitisk kommitté tillsätts
Bedömning av narkotikaläget samt förslag till åtgärder i syfte att
bekämpa narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet.
- 1997 Narkotikapolitiska kommitténs narkotikastrategi 1997
(Kommittébetänkande 1997:10). Bakgrundsmaterial för kommitténs betänkande
(Kommittébetänkande 1997:11)

Andra lagar med anknytning till rusmedel:

- Folkhälsolagen (66/72)
- Lagen om nykterhetsarbete (828/82)
- Socialvårdslagen (910/82)
- Lagen om missbrukarvård (41/86)
- Läkemedelslagen (395/87)
- Barnskyddslagen (139/90)
- Mentalvårdslagen (1116/90)
- Strafflagen (1304/93)
- Polislagen (493/95)

TRENDS IN THE LEGISLATION ON INTOXICANTS AND EVENTS RELEVANT TO THE INTOXICANT SITUATION

Alcohol

1919	Prohibition
1931	Consultative referendum on Prohibition
1932	<p>Repeal of Prohibition</p> <p>Alcohol Act (45/32):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Establishment of the alcohol monopoly - Retail sale allowed in cities and towns - In special cases, licensed serving authorised also in rural areas - Legal age for consumption: 21 years in retail sale, 18 years in licensed serving
1969	<p>Alcohol Act (459/68):</p> <p>Medium Beer Act (462/68):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Municipal autonomy in decision-making enhanced - Retail sale allowed also in rural areas - Legal age for purchase of mild beverages lowered to 18 <p>Alcoholic Beverages Tax Acts (463 - 466/68)</p>
1977	Alcohol advertising outlawed
1992	European Alcohol Action Plan of the WHO signed
1994	<p>EEA Treaty took effect</p> <p>Alcohol Tax Act (1471/94):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Transfer to a tax system based on alcohol content
1995	<p>Finnish EU Membership</p> <p>Alcohol Act (1143/94):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monopoly on the import, export, production and wholesale of alcohol abolished; retail monopoly on sprits and wine retained <p>Customs regulations relaxed</p> <p>Time limits removed (regulating alcohol import by passengers)</p> <p>WHO s European Charter on Alcohol took effect</p> <p>Proposal for a national alcohol policy strategy published</p>
1996	Time limit on import by passengers reintroduced
1997	<p>Ruling of the European Court of Justice in the so-called Franzen case</p> <p>Proposal for the implementation of the national alcohol strategy published</p>
1998	Decision to detach retail monopoly from the ALKO concern

Narcotics:

- 1942 Narcotics Act (233/42)
The first law on narcotics in Finland.
Adapted the regulations of international narcotics conventions.
- 1956 Narcotics Act (572/56)
The production and sales of narcotics were prohibited.
The scope of the penal provisions was extended.
- 1961 Single Convention on Narcotic Drugs
Finland ratified the Convention by decree (439/65).
The Convention combined all previous narcotics conventions.
A list of narcotics subject to control.
- 1966 Narcotics Decree (514/66)
The use of narcotics became a punishable act.
- 1971 Convention on Psychotropic Substances
Finland ratified the Convention by decree (781/76).
The list of narcotics subject to control was supplemented.
- 1972 Narcotics Act (41/1972)
Content of a penal nature. Regulated the substances referred
to in the 1961 Single Convention on Narcotic Drugs and their production.
- 1981 Narcotics Decree (282/81)
The Decree added substantially to the number of pharmaceuticals
in the narcotics list.
- 1988 Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and
Psychotropic Substances
Finland ratified the Convention in 1994 in connection with
the new narcotics legislation and the reform of the Penal Code.
- 1993 New Narcotics Act (1289/93) and reform of the Penal Code
(1304/93).
Updating of narcotics legislation.
Following the reform of the Penal Code, narcotics offenses
were transferred from the Narcotics Act to the Penal Code.
- 1994 Decision of the Ministry of Social Affairs and Health to forego
measures of prosecution if the perpetrator of a narcotics offense
agrees to undergo treatment

- 1996 Establishing the National Narcotics Policy Committee
Evaluation of the narcotics situation and proposal of measures
to combat narcotics abuse and narcotics-related crime.
- 1997 Drug Strategy 1997 by the National Narcotics Policy Committee
(Memorandum 1997/10). Background material to the memorandum
(Memorandum 1997/11).

Other Acts concerning intoxicants include:

The Public Health Act (66/72)
The Temperance Work Act (828/82)
The Social Welfare Act (910/82)
The Act on Welfare for Substance Abusers (41/86)
The Pharmaceuticals Act (395/1987)
The Child Welfare Act (139/90)
The Mental Health Act (1116/90)
The Penal Code (1304/93)
The Police Act (493/95)

Päihdetilastollinen vuosikirja 1998

Alkoholi ja huumeet

Rusmedelsstatistisk
årsbok 1998
Alkohol och narkotika

Intoxicants statistical
yearbook 1998
Alcohol and Drugs

Julkaisu sisältää tietoja alkoholijuomien kulutuksesta, kulutuksen säätelystä, hinnoista, alkoholijuomien tuotannosta, kaupasta sekä huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäytöstä. Lisäksi esitetään tietoja päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista sekä päihdehuollosta.

Julkaisun tiedot esitetään aikasarjoina, viimeisimmän vuoden tietoja käsitellään syventävästi yleiskatsauksessa. Julkaisussa on runsaasti tilastotietoja myös graafisesti esitettynä. Tilastot ja kuvat mahdollistavat kansainvälisen vertailun.

Julkaisu on jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle.

Publikationen innehåller uppgifter om alkoholkonsumtion, konsumtionsreglering, priser, produktion av och handel med alkoholdrycker, samt om missbruk av narkotiska ämnen och läkemedel. Ytterligare presenteras uppgifter om rusmedles hälsomässiga och sociala skadeverkningar samt om rusmedelsvården.

Uppgifterna i publikationen presenteras som tidsserier. Det senaste årets uppgifter behandlas fördjupande i allmän översikt.

Publikationen innehåller en stor mängd statistiska uppgifter även i grafisk form. Statistik och diagram möjliggör internationell jämförelse.

Publikationen är en fortsättning på den tidigare alkoholstatistiska årsboken, vilken Alko har publicerat sedan år 1932.

The yearbook contains information about the consumption of alcoholic beverages, the regulation of consumption, prices, the production of and trade in alcoholic beverages, narcotics and pharmaceuticals abuse. Subjects dealt with also include the ill effects of intoxicants on health and society and the welfare of intoxicants abusers.

The information in the yearbook is presented as time series, with an in-depth look given at the previous year's information in overview. The publication includes a great deal of statistics and related graphics. The statistics and figures permit comparisons at an international level.

The publication complements the Alcohol Statistical Yearbook, which Alko has published since 1932.

STAKES

National Research and Development Centre
for Welfare and Health

MAIL ORDERS

P.O.B. 220/publications FIN-00531

Helsinki, Finland

Tel: 358 9 39 671

fax 358 9 3967 2450

STAKES

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja
kehittämiskeskus

Julkaisujen tilaukset: p. (09) 39 671

ja 3967 2190, fax (09) 3967 2450,

postitse: PL 220/ julkaisut

00531 Helsinki

ISBN 951-33-0615-1

ISSN 0785-4625 (Sosiaaliturva)

ISSN 1455-7444